

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona. Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 3 korona 40 fillér. Egyes szám helyben és vidéken 10 fillér.

Főszerkesztő: **Dr. PAP ZOLTÁN**

Szépirodalmi munkatárs: **EÖTVÖS KÁROLY**

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI. Eötvös-utca 32. TELEFON-SZÁM: Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 706.

A teljes non possumus.

Írta: Mezei Ernő.

Kibujnak a szegek — nemcsak egy, hanem egyik a másik után abból a mély-séges zsákból, amelyikbe minisztereink az ő kiegyezési rejtelmüket gyömöszölték. (Szegekre nyilván még mindig szükség lehet a függetlenségi párt koalíciós háztartásában, hogy a készletben maradt elvek közül is lehessen némit szegre akasztani.) Hiába tették a zsákot áthatatlanná, vízhatlanná és látták el erős titokplombbal: ahogy a mi kifáradt kiegyezési minisztereink, mintha minden dolguk rendben volna, édes nyári nyugalomra lehaltak rája, a zsákban rejlő hegyes jószágunk ki kellett kívánczoznia.

Wekerle és Kossuth uraknak újra kellemetlen figyelmeztetéssel szolgáltak bécsi illetékes helyekről. Beck Vladimir az ő hirlapi összeköttetései révén határozottan, de még milyen határozottan jelenteti ki, hogy a kiegyezési komplexummal együtt föltétlenül meg kell oldatnia ugy a bankkérdésnek, mint a kvótaügynek. Tehát szóról szóra úgy, ahogy már rég sejtettük és minden újabb stádiumban az officiózus tagadások ellenére csak biztosabban konstatáltuk. A *N. Fr. Presse* csodás felsőbb sugallata most már odáig is terjed, hogy — különösen a kvótára nézve — hirtelen egész sor jogi okot tud felfe-

dezni, melyeknél fogva ez a kérdés formailag is elválaszthatatlan volna a gazdasági kiegyezéstől. Ezeket a szörnyen mesterkélt bizonyítékokat nem érdemes czáfolni, már csak azért sem, mert a formai szempontnak ebben a dologban igen kevés a jelentősége. A lényeges maga a lényeg. Tegyük föl, hogy formai „junktím” van a kiegyezés és a kvóta között, hát akkor is eleve adva van a magyar álláspont, amely biztos, végleges és — intranzigens. A bankszabadság meghosszabbításáról se, annál kevésbé valami új kvótaemelésről, nálunk még csak beszélni sem lehet.

Eppen azért, amely jól láttuk a sok officiózus fátyoltegeretesen át, micsoda zsákutczába kerül a magyar kormány, még mai napig is bámulunk rajta és most sem értjük, hogyan tévedhetett bele? Hogyan lehetséges az, hogy a magyar kormány több mint egy évig folytasson ugynevezett kiegyezési tárgyalásokat, anélkül, hogy már az első órában megvonta volna a kiegyezési terület világos határait s fix, változhatlan kiindulópontul a bank- és kvótakérdések egyszerű kirekesztését, ezeknek minden új osztrák igény ellenében való abszolút mentességüket kellett megállapítania? Mi szükségére volt rá, hogy folyton formai kitérésekkel tekergőzzék, holott forma ide, forma oda, junktím, vagy nem junktím, ezen a téren magukra a

tárgyakra nézve kategórikus kijelentéseknek, a legmerekvebb „non possumus” harsogó ismétléseinek volt csak helyük? Hogy végtelen fáradsággal, roppant vesződséggel végre is rendezték, kifaragták és nyélbe ütötték a kiegyezési komplexum annyi ág-bogas részletét, mindez „pro nihilo” történt-e, vagyis csak azért, hogy a végén a legveszettebb alternatívák előtt álljanak? Talán szándékosan olyas kényszerhelyzet szorosába akarták magukat lovagolni, amely azután minden szégyenletes megadást a kikérülhetlenség látszatával igazoljon? Vagy talán úgy számítottak, hogy a már elkészített kiegyezési drágaságok: vámszerződés, fogyasztási adók, vasuti tarifák és a többi nagyszerű portékák féltése Becket oly kényszerhelyzetbe hozta, mely minden további vakmerőségtől visszatarthatja? Látjuk, Beck Wladimirre nézve ilyen kényszerhelyzetek nem léteznek. Ővé a császár kegye és övé az osztrák közvélemény hatalma, mert Beck Wladimir nem a titkok szeges zsákjára, hanem az élő néperőkre támaszkodik.

És itt csodálkozhatunk legjobban a dolgoknak oly szörnyen rendellenes alakulásán. Nem is kell a függetlenségi többségre gondolni, mikor azt mondjuk: akár a kvóta-, akár a bankkérdésben az egész magyar közvélemény az ellenállásnak oly tömör szilárd fala, a melyet

Az új vasut.

Írta: Nográdi Béla.

(Utánnemzés illos.)

I.

Fred Balker, a „News Journal” zseniális riportere mosolyogva kopogtatott kiadója és atyai barátja ajtaján. Amint komikusan alázatos pőzbán várta az engedélyt, hogy beléphessen a szobába, simára borotvált, friss gaminarcza tele lett szemtelen vigyorgással, ami mindenkor azt jelentette, hogy Fred Balker, a legkitünőbb riportert és az Egyesült-Államok legszertettebb csirkefogója ismét elsőrendű gazságban törte a fejét.

Belülről egy asztmatikus hang hallatszott és Fred hajlongva belépett rettegő főnöke szobájába. Hammer, a „News-Journal” német származású kiadó-szerkesztője Észak-Amerika legrendetlenebb íróasztala előtt ült és belemérgelődött valami újságba. Nagyon valószínű, hogy abban a lapban semmi sem volt, amin dühöngeni lehetett, de azért a kis kövér Hammer mérgeledött. Egyáltalában Hammer, amióta az újvilágban partraszállt, mást se tett, csak ugrált és káromkodott, mert azt tartotta, hogy ilyen kis gömbölyű pékmester figurával másként nem respektálják Amerikában, csak ha állandóan toporzékol és káromkodik. Olyan is volt a modora, mint egy cow-boyé, ami sehogyszem illet becsületet kék szemébe.

— Mit akar? — rivált Fredre, ezuttal inkább aggódva, mint haragosan, mert Fredtől félt. Nagy vállalatánál ez volt az egyetlen, aki vérig tudta boszantani és épen ezt a fickót szerette a legjobban.

— Mister Hammer, — szölt Balker oly szemtelen komolysággal, hogy a kis emberke izgatottságában azonnal csuszkalni kezdett a nagy karosszékekben, — adjon nekem ötszáz dollárt.

— Ötszáz dollárt? ... Előleget ugyebár? — epéskedett a kicsi. Örvendek, hogy szerencsém van, kedves Balker ur, a szerkesztőségben és a lap hasábjain úgy is régen találkoztunk. Tehát ötszáz dollár kell? Nem parancsol ezret?

— Köszönöm, ötszáz kell. Newyorktól három órányira tudok egy fűzfát egy tó partján, azt akarom megvenni.

— Ember, — rikácsolta Hammer — hagyjon békén. Jólaktam az ön csirkefogásaival. Engem ne ugrasson, mert én szivbajos vagyok. Fred arca csupa galambszelídség volt.

— Mondtam én, hogy ne legyen szivbajos? Ön gazdag ember, ön ezt megengedheti magának, de nekem adjon ötszáz dollárt.

— A fűzfára? — A fűzfára, meg a tóra, meg a kövekre. Eladó az egész kis földbirtok. A multkor kint jártam a menyasszonyommal és a fűzfa tövéből lapos köveket hajigáltunk a tóba. Lucy azt mondta, hogy ilyen pompásan hajigálni sehonnan sem lehet.

— Ezt mondta Lucy? — Ezt és én erre megígértem, hogy megveszem a fűzfát, a vizet, meg a köveket.

— Az én ötszáz dolláromért?

— Igen.

— Nos hát mondja meg Lucy kisasszonynak ...

— Uram, az én menyasszonyomnak egyszer csak annyit izent valaki, hogy holnap

péntek lesz és én a földre gyűrtem a gentleman, ráálltam és róla néztem végig egy katonai temetést. Mit izen tehát Lucy kisasszonynak?

— Azt, hogy nagyon örvendek, hogy ilyen csekélységgel szolgálataira lehetek. Mulasson jól a tó partján. Ime az utalvány ötszáz dollárról.

A kis ember dühében torzképeket vágva, telekent egy chequelapot szarkalábakkal s oly mosolylyal, amelytől a bor megecetesedik, átnyújtotta Frednek. A riportert meghajtotta magát.

— Bocsánat — szölt, mialatt az utalványt eltette — most jut eszembe, hogy arra a gentlemanra nem álltam rá, csak melléje s együtt néztük a temetést. Igen szép volt, legalább én azt hiszem ... Alászolgája!

Egyszerre értek az ajtóhoz Fred Balker és egy pazar kötetű novella-kötet, amelyet a fiatal ember főnöke és atyai barátja vágott utána. Fred lehajolt a könyvért.

— Legalább is dedikálhatta volna — dörmögte és a könyvet zsebre vágva távozott.

II.

Három héttel a fönt leirt jelenet után Fred Balker és Lucy kisasszony kint szórakoztak immár jogos tulajdonukon. Lucy kisasszony, telivér amerikai lány, nagyokat kaczagva hajigálta a köveket, Fred pedig a fűzfa alatt feküdt és revolverével monogrammot lött egy ócska szalmakalapba, amely tudja isten honnan került a fűzfa tetejére. Igen szép, csöndes idő volt és messze tájon nem hallatszott más, csak Lucy kisasszony egészséges nevetése, meg a revolver durranása.

egyetlen ponton sem lehet áttörni. Miféle módon, milyen hangon és modorban folynak a tárgyalások a két állam kormányfőjei között, mikép értékelik egymásnak alkotmányos állását, parlamenti tekintélyét, hogy ha a nagy kiegyezési munkák befejeztével onnan túlról új és új revolverezést kísérhetnek meg az osztrák Reichsrath és az osztrák közvélemény nevében, amelyek úgy mondják a kész kiegyezést magában el nem fogadják, ellenben a mi közvéleményünk ereje, a mi parlamenti többségünk akarata egy pillanatig se szerepelnek számbavehető tényezőkkül? Igazán lehetetlen képzelődéssé vált-e már, valami esztelen illuzió-e, hogy egy magyar miniszter, még ha függetlenségi is, egy határozott és nagy, egy dicsően kérlelhetlen „nem“-et mondjon, amelyet háta mögött milliók felkiáltása szentesít? Osztrák és magyar kormányok között talán csak a „leonini szerződés“ meséje lehet az egyezkedés állandó mintája, még pedig akkép, hogy tulnan az orosz-lán ordítva teszi a zsákmányra a talpát, nálunk meg — no az a bizonyos jámbor állat alázkodik, hogy a rejtelmes zsákot rakassa magára?

Lehetetlen kvótaemelés nélkül az osztrák parlamenttel a kiegyezést elfogadtatni. Ezt üzenni Beck Wladimir. Más lehetetlenség nincs-e? Mit gondolnak Ausztriában, maga az ilyen érvelés nem elégséges ok rá, hogy a kvótaemelés gondolatának árnyéka se merülhessen fel nálunk? Senki nem vehette észre, hogy a mai parlament erényeiről nagy véleménynyel volnánk. De szeretnénk látni — óh nem egy függetlenségi többséget — szeretnénk látni egyetlen képviselőt a mai parlamentből, aki az utolsó, teljesen méltánytalanul és minden kölcsönös megegyezés nélkül, a legegyszerűbb alkotmányos elvek ellenére reánk rovott kvótaemelés után egy újabb kvótaeme-

lés megajánlásával merjen a közvélemény elé állani. Ilyen arcbőrök nincsenek még a mi országunkban, még csak az ehhez való nagy fülek sem. Az ilyen fülekre, ha volnának, alighanem az a veszedelem várna, mint az augsburgi csatából menekült gyászmagyarokéira. Akármily mulasztást követett is el a kormány, maga a magyar közvélemény még megtalálja ilyes osztrák követelésekre erélyes szavát és oly egytagu feleletet hallathat, melyet (nem a legendást értjük, hanem az igazit) Cambonne, a francia gárda nevében adott a waterlooi csatában.

Wekerle és Lueger.

— A kiegyezés rejtelméből. —

Budapest, augusztus 5.

Az osztrák kormány, mint néhány nap előtt mi is jelentettük, kitiltotta Ausztria területéről a „Gross-Oesterreich“ című, Bécsben megjelenő helilap felelős szerkesztőjét és kiadótulajdonosát. Ezzel a lap megjelenése is lehetlenné vált és így a nagy-osztrák mozgalom egyik főtényezője eltűnik az élők országából. Meg kell azonban jegyezni, hogy ez a dicsőtelen ujság a kitiltó rendelet nélkül is hamarosan befejezte volna földi életét, amennyiben régóta tartó anyagi küzdelme folytán a lap megjelenése már régóta problematikussá vált.

A gyors halált azonban mindenesetre a a kitiltó végzés idézi elő.

Senki sem keresi Magyarországon, hogy kinek vagy minek köszönhető ennek a magyarfaló ujságnak a kitiltása Ausztriából? Miért kedveskedik ezzel a kitiltással Magyarországnak az osztrák kormány?

Aki figyelemmel fogjakisérni a kereskedelemügyi miniszter legközelebb kibocsátandó rendeleteit, az erre hamarosan meg fogja kapni az illetékes választ.

A magyar kormány ugyanis legközelebb hatályon kívül fogja helyezni azt a rendeletet, amely annak idején megvonta a postaszállítás

jogát Lueger magyarellenes lapjától, a bécsi „Deutsches Volksblatt“-tól.

Ez a rendelet is a „kiegyezési komplexum“-hoz tartozik, és nem is hinné az ember, hogy Wekerle és Beck tárgyalásai közben mi mindennél nem kell határozni a két kormányelnöknek.

A titokzatos és sajátságos dolognak, mint teljesen megbízható forrásból értesülünk, ez a története:

A kiegyezés parlamenti sorsa Ausztriában Luegertől függ. Ha az ő pártja a kormányval szavaz, megvan a kiegyezés, ha ellene, nincs eredmény. Nyílt titok, hogy Beck már rég megpaktált Luegerrel és hogy az osztrák miniszterelnöknek, mint mondani szokták, a zsebében van Lueger pártja. Persze, Beck is jó néhány kötelezettséget vállalt, amelyeknek likvidálása részben megelőzi, részben követi majd a kiegyezés megszavazását.

Az előlegesen teljesítendő feltételek között van Luegernek az a követelése, hogy Beck eszközölje ki Wekerlénél a *Deutsches Volksblatt*-nak Magyarországra való újbóli beengedését.

Tudni kell, hogy a *Deutsches Volksblatt*-nak Magyarország németajku, főleg határszéli klerikális érzelmű lakossága körében körülbelül 1600 előfizetője volt, úgy hogy a Lueger-féle magyargyűlölő ujság Magyarország területéről való kitiltása után 38.600 korona évi jövedelemtől esett el, ami bizony meglehetősen anyagi csapás volt rá is, és a lapot fenntartó keresztényszocialista pártra.

Lueger tehát követelte, hogy Wekerle engedje meg az antiszemita és magyarellenes lapnak Magyarországon való postai szállítását azzal is indokolván követelésének jogosságát, hogy a kiegyezésnek Ausztriában való parlamenti elfogadása Magyarországnak is elsőrangú politikai érdeke.

Beck magáévá tette Lueger óhaját és Wekerle nem idegenkedett annak teljesítésétől. De ellenkövetelést is állított fel. *Kikötötte, hogy Beck tiltsa ki Ausztriából a „Gross Oesterreich“ szerkesztőjét, továbbá, hogy*

katársának a nevét, hivatta főmérnökét és szárazon ennyit mondott:

— Értesítse Fred Balkert, hogy megvásároljuk birtokát, mert a föld beleesik az új vonalba.

III.

Néhány nappal később Fred Balkert újra ott állt Észak-Amerika legrendetlenebb íróasztala előtt.

— Hazajöttem.

— Lucy kisasszony meguntta talán a kavicsdobálást?

— Lucy kisasszony ezt a sportot még most is csak úgy szereti, mint azelőtt — jegyezte meg szárazon Fred — de már nem dobál, mert nincs tő, nincs fűzfa és nincs kavics. Huszezer dollárért megvették tőlem a birtokot.

— Huszezer dollárért? — ájldozott a kis kövér. Ki az a bolond?

— Az Északi-Vasut. Valami új vonalat építenek arra.

— Csak nem a Morton-major felé vivőt?

— De éppen azt.

A kis ember egyszerre beleesett a karos-zékbe és ott összehuzott lábakkal kezdett egy tengely körül forogni.

— Zsivány, rabló, panamista, lótolvaj — ordította pártfogoltjára — gyilkos, zsivány, panamista. Volt pofája fűzfákat és tavakat hazudni a szemembe és ilyen zsiros üzletet csinál. Pfüj, lótolvaj, panamista, panamista... Kiszimatol egy ilyen óriási üzletet és lapit... Utálatos panamista... Kiszakadt volna a nyelve, ha nekem is szól... panamista!

Fred abban a sziklaszilárd hitben ment ki a szobából, hogy főnöke és atyai barátja megbolondult.

Egy kacaj és egy dörrenés közt egyszerre csak fölhangzott egy automobilkürt bugása. Az országuton jött a gépkocsi és Fredék közelében megállt.

Egy férfi szállt ki belőle és egy vederral a kezében a kis tó felé tartott. Fred akkor lőtte a monogrammba az utolsó golyót.

— Halló Balkert, maga az? — kiáltotta a vedres férfi, akiben a newyorki tőzsdelátogatók egyik nagyon tekintélyes bankigazgatóját ismerték volna föl.

— Halló miszter Simpson, mit keres erre? — szólt Fred és fölült a fűben.

— Egy kis vizet merítenék a tóból. Lehet?

— Lehet, ha holnap kétannyit küld ki.

— All righth! A sofföröm holnap két vederral fog visszaönteni.

A két urnak egy arcizma sem rándult meg, amikor ezt a furcsa üzletet megkötötték. Simpson telemerítette a vedret, megbillentette a kalapját és visszafelé indult. A fűzfa alatt megállt.

— Igaz ni, hát a magáé?

— A tó is, a fűzfa is, meg a föld is a tulajdonom. Most vettem... Simpson érdeklődve közelebb lépett.

— Mi készül erre? — kérdezte mosolyogva. — Nekem megmondhatja.

— Erre csinos fapapucskok készülnek — válaszolta Fred és elővette a revolverét, hogy formás kis szívet löjjön a monogram alá.

A hatalmas bankigazgató felült a gépkocsira és így gondolkodott.

— Ez a zseniális kölyök mindent előre tud. Ha ez itt telket vásárolt, akkor itt van valami, vagy készül valami. Lehet, hogy ara-

nyat vagy petroleumot rejt a föld vagy vasutat terveznek erre felé.

A finánczkapacitás másnap maga vitte ki a kis tóba a két veder vizet és egyuttal összevásárolta a fél vidéket. A nagy birtokszerzés azonban nem maradt titokban s emberek, akik állandóan lesik az ilyen nagy pénzember lépteit, megvásárolták az összes megmaradt földeket. Fred Balkert, aki a fűzfa tövében egy ponyva-sátor alatt lakott menyasszonyával, minderről nem tudott semmit. Ő, mert a szalmakalap egy lövéstől meggyulladt és elégett, most már madarakra lövöldözött.

A bankigazgató ezalatt találkozott a vasutminisztérium államtitkárával és hunyorgatva kérdezte:

— Mi lesz az új szárnyal Petervilletől a Morton-major irányában?

Az államtitkár, mert semmit sem tudott ilyen szárnyról, szaporán pislogott és hallgatott. De még aznap megkérdezte az Északi-vasutat elnökgazgatóját:

— Önök új szárnyat terveznek Petervilletől a Morton-major irányában?

Az elnökgazgató, egy hideg yankee, merev arczzal bölintott, azután hazament és hivatta főmérnökét:

— Az államtitkár jelezte előttem, hogy nem zárkóznék el hálózatunknak Petervilletől a Morton-major felé való kiszélesítésétől. Várom a tervet.

Három nap múlva az összes ujságok irtak az új vasutról. A „News-Journal“ örületesen támadta az új ideát és egész hasábokon fejtegette és bizonyítgatta a kézenfekvő panamát. A vasut elnökgazgatója erre bepillantott a földbirtokosok jegyzékébe s amikor meglátta Fred Balkert, a „News-Journal“ mun-

Lueger lapja ne gyalázza többé Magyarországot, ne írjon tüntetően Ofen-Pesthet Budapest helyett és ne ócsárolja a magyar kormány tagjait.

Az alku létrejött és azok, akik tudtak az alkuról, már hetek óta figyelhetik, hogy Lueger lapja tényleg nem ír Ofen-Pesthet, hanem Pesthet vagy Budapesth-et, feltűnően tartózkodó hangon ír a kiegyezésről, Magyarországról és a magyar kormányról, vagyis hűségesen teljesíti a magyar kormány kikötéseit. Az is megtörtént már, hogy a Gross-Oesterreich kiadó-szerkesztőjét az osztrák kormány kitiltotta, úgy, hogy most már csak a magyar kormány obligójának a teljesítése, Lueger lapjának Magyarországra való újbóli beengedése van hátra.

Bizonyára sokan lesznek, akik prüszkölni fognak, ha hallják, hogy Lueger sajtójának a kormány ismét létjogot ad Magyarországon. Mi azonban úgy hisszük, hogy emiatt aligha lehet gáncot vetni, sőt egyenesen Wekerle érdeműl kell betudni, ha egy magyargyalázó újság méregfogait kivesszi. Azonban ebből a sajtósági körülményből sejtethetjük, hogy micsoda titokzatos mellékfeltételei lehetnek a kiegyezésnek, micsoda követeléseket kell nekünk teljesítenünk, hogy tető alá hozzassák azt a kiegyezést, amelyről máris köztudomású, hogy nem nagy lelkesedést fog Magyarországon kelteni. Luegerékkel kell paktálni, hogy legyen kiegyezés. Vajjon még mi következhetik!?

Budapest, augusztus 5.

A miniszterelnök Budapesten. Dr. Wekerle Sándor miniszterelnök ma reggel dánosi birtokáról Budapestre érkezett.

A horvátok lázadása. Eszéki hír szerint a leköszönt osztályfőnökök és főispánok felmentésének közlése azért késik, mert az osztályfőnökök egyike s két főispán visszavonta volna lemondását. Gróf Pejacevich Tivadar, a volt bán e hó közepére várják naszici birtokára. A volt bán visszatérése után mint képviselő beszámolót fog tartani. Pejacevich képviselőnek nem fog újra fellépni, hanem mint virilista fog résztvenni a horvát országgyűlésen. Az Agrarier Zeitung folytatja az osztrák képviselők nyilatkozatainak közlését. Legújabbán dr. Kreck János tanár, egy klerikális szlovén képviselő nyilatkozik. Kreck kárhoztatja, hogy a horvátok 1868-ban kiegyeztek Magyarországgal, ahelyett, hogy mint önálló tényező kerestek volna Ausztriához való csatlakozást. Azt ajánlja a horvátoknak, hogy térjenek vissza az 1848-iki horvát országgyűlés felszólítására. Azt is részletesen kifejti Kreck, hogy az osztrák parlamenti helyzet a horvátokra nézve a legkedvezőbb.

Zágrábból jelentik: A horvát politika körében általános a csend. A képviselők többnyire kerületeikben tartózkodnak és a választásokra készülnek. A koalíciós pártok e tekintetben teljes megállapodásra jutottak. A kerületeket jóformán már kiosztották, csak a jelöléseket nem hozták még hivatalosan köztudomásra. A választásoknál közös egyetértéssel fognak a koalíciós pártok eljárni. Most a jogpártnak augusztus 22-én tartandó nagygyűlése foglalkoztatja az embereket. — A legutóbbi pártértekezleten legfőképp a párt hivatalos lapjának, a „Hrvatka“-nak ügye került szóba. Az értekezlet többsége határozottan állást foglalt a lap eddigi iránya ellen. Ezen az értekezleten rágalomnak nyilvánították a jogpárt tagjai azon hirt, mintha ők Rakodczayval együttműködni akarnának. Ma megczáfolják azon hirt, mintha Spevecz, ki belügyi osztályfőnöknek lenne kiszemelve, a bannál kihallgatáson lett volna. Spevecz megizente a bannak, hogy sajnálja, de nincs abban a helyzetben, hogy a bannhelyettes állásának elvállalása végett vele tárgyalásokba bocsájtózzék. Spevecz tényleg el is utazott Svájcba, de mint beavatottak mondják, vonakodását azzal s indokolta, hogy ő a bán eljárását nem helyesli

és ha Rakodczay, vagy a magyar kormány erőszakos uton kísérelné meg, hogy akarataknak érvényt szerezzenek, akkor úgy ő, mint elvbarátai a jogpárttal fognak csatlakozni. Pribicevics egy népgyűlésben kijelentette, hogy a magyarok igyekeztek ugyan a szerbeket és horvátokat összeveszteni, de ez nem sikerült és nem fog sikerülni a jövőben sem. Pribicevics szerint őszre okvetlenül meglesz az obstrukció.

Andrássy belügyminiszter a gyermekvédelemért. Gróf Andrássy Gyula belügyminiszter három körrendeletet adott ki az eddigi környezetben erkölcsi romlásnak vagy züllesnek indult gyermekek oltalmáról az állami gyermekvédelem körében. A rendeleték valamennyi vármegye törvényhatóságához, valamennyi állami gyermekmenhely igazgatófőorvosának és budapesti igazgatójának, végül valamennyi árvaszéknek szólnak.

A vármegyékhez intézett körrendeletében sajnálatának ad kifejezést a belügyminiszter a felett, hogy a hatóságok eddig a környezetükben erkölcsi romlásnak kitéve, vagy züllesnek indult 15 éven aluli gyermekek legnagyobb részével mint közönséges bűntevőkkel, vagy egyébként elzüllettekkel a hatósági ridegség szigorával és közönyével bántak el. A rendelet előírja, hogy különbséget kell tenni a 15 éven aluli, züllesnek indult, de bűncselekményt el nem követett egyének között, továbbá a büntett vagy vétség elkövetésekor még 12 éven aluli gyermekek és azon 12—15 éves gyermekek között, akik ellen kihágás miatt indult meg az eljárás. Ez esetek mindegyikében előírja a rendelet a követendő eljárást. Meghagyja, hogyha a jogi értelemben vett elhagyatottság nem forog fenn, de a hatóság megállapítja, hogy a gyermekek eddigi környezetükben romlásnak vannak kitéve, halaszthatatlanul szükséges, hogy az ilyen gyermekek a megállapított módok mellett a legközelebbi gyermekmenhelyre kell szállítani. A miniszter elvárja az összes hatóságoktól, hogy a gyermekek megmentéséhez fűződő nagy társadalmi és állami érdekre való tekintettel, a szociális érzés magaslátán igaz odaadással hajtsák végre rendelkezéseit. A miniszter hangsúlyozza, hogy a gyermeknek az állami menhelybe való felvétele avagy kisegítő intézménybe való elhelyezése se a családra, se a gyermekre egyáltalában nem megbélyegző. „Az emberszeretet intézményei ezek, — mondja a rendelet — amelyek szülői gonddal és gyengédséggel veszik oltalomba a züllesnek indult gyermeket, hogy védve, nevelve megmentsék őt — a börtöntől.“ A gyermekmenhelyek igazgatóihoz intézett rendeletben aziránt intézkedik a belügyminiszter, hogy az ilyen gyermekek számára családi telepeket létesítsenek. Minden egyes gyermek adassék a telepbizottság egy tagjának felügyelete alá, hogy a gyermek érdekében lelkiismeretesen gyakorolják vele szemben az oltalmat. A züllesnek indult gyermekek oltalma és megmentése ép olyan kötelessége legyen a menhelynek, mint az elhagyott gyermekeké. Végül harmadik rendeletében azt mondja a belügyminiszter az árvaszékeknek, hogy e magasatos hivatásának gyakorlásában ne vezesse fiskális szempont. „Aki igazán zülleszt, vagy züllesnek van valóban kitéve, az többé kerülhet a társadalomnak, ha nincs gondozás alatt, mint amibe a gondozás kerül“ — mondja a rendelet. Az új rendelkezések folyó évi október hó elsején lépnek életbe.

Tót hazaárulás. A horvát és a nemzetiségi képviselő urak nagy leleményességet fejtenek ki abban a tekintetben, hogy válogatott szemérmelenséggel bizonyítsák azt, hogy ők bármire kaphatók, ha az kára és fogyatkozása lesz a magyar nemzetnek. Vajda, Supiló és a többi jómadár után ezuttal Szekicsák Ferencz képviselő ur lép ki a porondra s ereszt meg egy cikket a Szokolczán megjelenő Ludové Noviny című lapjában. A cikk nyílt fölhívás a tót lakossághoz, hogy járuljon a király elé és kérje, hogy az új választási törvényben ne kötéssék ki a magyar nyelv ismerete. Alkotmányos országban pártok és párt-frakciók csak a törvényhozás rendes útján tehetnek kísérletet arra, hogy egyik vagy másik ohajtásuknak érvényt szerezzenek. Aki erről a rendes útról letér, az a törvénynyel szembe helyezkedő lázadó, akár fégyveres forradalom, akár bujkáló alakoskodás árán akarja szabadságát érvényesíteni. Szekicsák ur lázadása azonban duplán súlyos beszámítás alá esik. Először azért, mert Szekicsák ur magyar képviselő, akitől minősíthetetlen szemérmelenség és csunya perfidia az, hogy ha lealázva a parlament méltóságát, a törvényhozás megkerülésével direkt

a királyhoz fordul, ne szentesítsen egy törvényt úgy, ahogy azt az alkotmányos többség kontemplálja, hanem úgy, ahogy az Szekicsák urnak tetszenék. Másodsor duplán súlyos beszámítás alá esik Szekicsák ur ténye azért, mert önmagában véve is gaz hazaárulás az, amit akar. Ebben az országban magyar volt az államfentartó elem, mióta itt rendes állami lét folyik, ma is Szent István koronája származtatja át a királyra az uralkodói jogokat s ez időszert az ország lakosságának többsége magyar nyelvet beszél. Addig, amíg ez így van, elvitázzhatatlan jogunk van rá, hogy magyar akarat, magyar érdek szabjon itten törvényt. Ha a többség úgy határoz, hogy a magyar határokon belül csak a magyar nyelv ismerete adhassa meg a politikai jogok gyakorlásához szükséges kvalifikációt, ehez sem lehet senkinek szava, akinek nem tetszik, költöz-zék a határokon kívülre. Szerencse, hogy bár Szekicsák urék merészek és szemérmetlenek, a választói reform nem kevésbé határozott irányu és erélyes ember kezében van, mint gróf Andrássy Gyula, aki bizonyára módot fog találni arra is, hogy Szekicsák ur és elvbarátai vállalkozói kedvét lehűtse.

A nagykarolyi mandátum. A nagykarolyi ügytelenségi és 48-as párt vezető férfiai vasárnap délután bizalmas értekezletet tartottak, amelyen a gróf Károlyi István halálával megüresedett mandátumra való jelölés is szóba került. A párt elhatározta, hogy gróf Károlyi Gyula aradi főispánnak fogja a jelöltséget felajánlani. Az értekezlet ezen határozatát Falussy főispán hozza a gróf tudomására. Általános a hír, hogy a gróf a jelöltséget elfogadja. Ez esetben a többi pártok nem állítanak jelöltet. A néppárt, amennyiben a Károlyi grófok közül senki se volna hajlandó a jelöltséget elfogadni, dr. N. Szabó Albert ügyvédet jelölné.

A bank és a kvóta.

— Junktim a kiegyezéssel. —

Budapest, augusztus 5.

A kiegyezési tárgyalások befejezésekor rámutattunk arra, hogy az osztrák kormány a kiegyezés és a bank- és kvótakérdés rendezése között junktimot kívánt létesíteni olyan formában, hogy a kiegyezés megkötésével egyidejűleg megállapítsák a bankszabadság meghosszabbítása és a kvóta fölemelése is. Megirtuk azt is, hogy a magyar kormány elvben elfogadta ezt a junktimot, csak azt a formai változást tette, hogy a megoldás ne egyidejűleg, de egymásután történjék. Vagyis a kiegyezési tárgyalások során megállapították, hogy a bankszabadságot meghosszabbítják 1917-ig és a kvótát mintegy másfél százalékkal fölemelik olyan módon, hogy a vámbevételeket szétválasztják, a törvényhozás pedig közvetlenül a kiegyezésre vonatkozó törvényjavaslatok után foglalkozik ezekkel a kérdésekkel. Rámutattunk arra is, hogy ez a junktim milyen súlyos megsértése a magyar érdekeknek és hogy ezt a magyar parlament soha el nem fogadhatja.

A magyar kormány részéről ezt a megállapodást természetesen leczáfolni igyekeztek, a bécsi N. Fr. Pr. azonban vasárnapi számában, nyilván az osztrák kormány sugalmazására, ismét foglal-kozik a junktimmal a következőket írva:

A mostani kiegyezési tárgyalások megkezdése óta a magyar publicisztikában mind erősebben érvényesül az a felfogás, hogy a bank- és kvótakérdésnek semmi köze sincsen a gazdasági kiegyezéshez és hogy így ez a két kérdés teljesen kikapcsolandó a tárgyalás alá kerülő komplexumból. Az osztrák álláspont nem fogadhatja el ezt a felfogást, amely ellen bizonyít különben úgy a magyar, mint az osztrák törvényhozásnak működése 1867. óta.

A bankkérdést illetően — látszólag — megállja helyét az a vélemény, hogy kikapcsolható a kiegyezési kérdések tömegéből. Igaz az az érv, hogy a kiegyezési törvényben nincs szabályozva a bankkérdés, ez az akkori mulasztás azonban még nem szolgáltat alapot, mert azóta 1878., 1887., 1896. és 1899-ben, a kiegyezési tárgyalások során, a bankkérdést, mint a gazdasági kiegyezés integrál részét tárgyalta a két állam kiküldött bizottsága. Ezekkel a precedensekkel a magyar legiszláció is elismerte, hogy a bankkérdés tagadhatatlanul hozzátartozik a kiegyezéshez.

A kvótára nézve a magyar álláspont az, hogy azért nem tartozik a kiegyezési kérdések keretébe, mert a kvótának eldöntése a kvótabizottságok dolga. Ez a feltevés azért téves, mert sehol (az 1867. évi XII. törvénycikkben) megállapítva nincs, hogy a kvóta-kérdésnek eldöntése csak a kvótabizottság dolga lehet. A kvótakérdés rendezése, csakugy, mint minden egyéb gazdasági kérdésé, a parlamentek dolga, azzal a módosítással, hogy a legiszlatív-testület idevágó határozatait kell, hogy megelőzze a kvótabizottságok tárgyalása.

Az osztrák kormány a magyar taktikáznak *fel nem ülhet* és nem tehet egyebet, mint azt, hogy ragaszkodik a törvényben megállapított tárgyalási állásponthoz, amelynek fentartása különben is elsőrangban fontos politikai követelmény. Ez azonban nem jelenti azt, hogy a bank- és kvóta-kérdésnek olyan törvényjavaslalban kell helyet foglalnia, amely egyszersmind a többi kiegyezési kérdéssel is foglalkozik, bár ha a kvóta-kérdésben a két kormány azonnal törvényjavaslatot terjesztene a kvóta-deputációk elé, ebben sem lenne semmi új, mert 1878-ban megtörtént ugyanez; precedens tehát van már erre is. Az osztrák kormány, ha számot vet is a magyar közvéleménynek a bank- és kvóta-kérdésben tanusított érzékenységgel, viszont azonban nem zárkozhatik el a fenti okfejtés elől és nem egyezhetik bele abba, hogy ez a két kérdés kikapcsolassék az elintézését váró kérdések komplexumából. Az osztrák kormány nem köthet kiegyezést, ameddig tisztán és világosan megállapítva nincs, milyen irányban tereltesék a bank-kérdés. Ugyanez vonatkozik a kvótára is; az osztrák kormány bizonyosságot kell szereznie afelől, hogy Magyarország nem fog elzárkózni az osztrák közvéleménynek és az osztrák parlamentnek követelése: *a magyar kvótajáruék legalább szerény mértékben való felemelése elől*. Az osztrák álláspontnak ez a követelménye éppen olyan indokolt, amilyen kérlelhetetlen.

Érthető, hogy az osztrák kormánynak ez az újabb riadója nagy feltűnést keltett a politikai világban. A magyar kormány részéről már magyarázzák is a következőképen:

Tudjuk nagyon jól, hogy mit jelent az, ha Bécsben a hozzájárulási arány magyar részről való felemeléséről beszélnek. A kvótakérdésnek a kiegyezéssel semmiféle összefüggése sincsen és úgy ismerjük a kérdés hátterét különben is, hogy az osztrák kormány a hozzájárulási arány felemeléséről azért beszél, mert a *hadügyi költségek fel-emelését* szeretné ezen a révén előtérbe állítani. Ezzel a szándékával szemben nem árt, ha tudomásul veszi újra az osztrák kormány, hogy a magyar közvélemény és a magyar parlament semmi áron nem volna kapható *nemzeti biztosítékok nélkül* újabb áldozatra. Ujalhatunk itt dr. *Wekerle* Sándor miniszterelnöknek a parlamentben tett nyilatkozatára, melyet a pártok egyhangú helyesléssel fogadtak. E nyilatkozat azt tartalmazta, hogy a *hadügyi költségek emeléséről csak akkor lehet szó, ha mérlegelni tudjuk majd, hogy ezzel szemben milyenek az elért nemzeti vívmányok*. Azonban akkor is csak aprópénzről beszélhetünk, mert az ország nagyobb megterhelését a mai parlament és a mai kormány meg nem engedheti.

A kvótafelemelésről tehát a kormány állítólag tudni sem akar, de a *Wekerle*-féle formuláról, a vámbevételek szétválasztásáról nem szól. Még jellemzőbb azonban az, hogy a bank-kérdéssel egyáltalában nem foglalkozik, hanem egy másik magyarázatban mond annyit, hogy a bankkérdésben eléggé ismeretes a magyar kormány álláspontja. Ez igaz. Tudjuk, hogy *Wekerle* rajongó hive a közös banknak és hozzájárult a bankszabadságnak 1917-ig való meghosszabbításához.

A *N. Fr. Pr.* mai esti lapjában még rá is dupláz vasárnapi cikkére, amennyiben egy budapesti tudósításban egészen kerekén kimondja, hogy ma már a magyar politikai körökben is mindenki meg van győződve arról, hogy a *bankszabadságot meghosszabbítják* és hogy a *kvótát valamely burkolt formában fölemelik*. Ezen az áron lehet csak az osztrák kormányt a kiegyezés elfogadására rábírnai, amely kiegyezésről viszont azt is megmondja, hogy *sokkal rosszabb, mint a Széll-Körber-féle*. És ezt a kiegyezést — úgy mondja a *N. Fr. Pr.* — még a függetlenségi pártnak most elégedetlenkedő részére is rá fogják erőszakolni és ez is meg fogja szavazni.

Csak annyit jegyzünk meg ehhez a budapesti tudósításhoz, hogy bizony nemcsak a függetlenségi pártnak elégedetlenkedő része, de az egész parlament és az egész ország vissza fogja utasítani ezt a kiegyezést.

Návay Lajos beszámolója.

Budapest, augusztus 5.

Návay Lajos, a képviselőház alelnöke, az alkotmánypárt vezető tagja, vasárnap Battonyán beszámoló beszédét mondott, amelyben behatóan foglalkozott a koalíció eddigi munkájával és ismertette a legközelebbi jövő feladatait is. Beszédének legfontosabb része az, amely az alkotmánybiztosítékokról és a választói jog reformjáról szól, mert mint gróf *Andrássy* Gyula bizalmas emberének módjában állt a helyzetről tájékozódni. Valószínűnek mondta, hogy az alkotmánybiztosítékokra vonatkozó törvényjavaslat már ősszel a képviselőház elé kerül és hogy ugyanabban az időben az ország közvéleménye legalább nagy vonásokban tájékoztatva lesz az általános választói jog megvalósítása irányában.

A beszámolóról tudósításunk a következő:

Návay Lajos v. b. t. t. a képviselőház alelnöke vasárnap délelőtt látogatást tett választókerületének székhelyén, Battonyán, ahol rendkívül szíves és szeretetteljes fogadtatásban volt része. Návay Lajos délelőtt 10 órakor érkezett Makóról Battonyára, amelynek pályaudvarán választóinak impozáns tömege várta a kerület összes vezérével és élén. A népszerű képviselő fogadtatásánál jelen voltak: *Fodor* István községi bíró, *Fodor* Manó főjegyző, *Spilka* Antal főszolgabíró, *Polgár* József kir. közjegyző, dr. *Lakatos* Árpád ügyvéd, a battonyai függetlenségi párt elnöke, *Vertán* Etele, a csanádmezei függetlenségi párt elnöke, *Purgits* Emil és *Szilágyi* Gyula nagybírók, *Németh* Sándor r. k. kanonok, battonyai lakosok, *Vertán* Lukács birtokos és még számosan a város notabilitásai közül.

A pályaudvaron *Fodor* István bíró üdvözölte Návayt, ki ezután a kaszinóba hajtott.

Délben bankett volt a Korona-szállóban, melyen *Vertán* Etele köszöntötte fel Návayt.

A képviselőház alelnöke erre hosszabb beszédet mondott.

Mindenekelőtt megköszönte a felköszöntőben hozzaintézett szíves szavakat. Ezután konstataja a törvényhozás lefolyt évi munkásságából azt a tényt, hogy a koalíció igenis munka- és kormányképes és hogy nem váltak be azon rossziszemű ráfogások, amelyekkel a koalíció létrejöttét kísérték és kísérni akarják azok, akiknek nincs is szándékuk a mostani rendszer helyett valami újat létrehozni, hanem a hatalmat rendszertelenségre építve, remélik, hogy a nemzet ismét arra a térre lép, amely továbbfejlődésének megátalását és így a nemzet szerencsétlenségét jelentené. Ezek az elemek meghazudtolattak, mert bár rendkívüli nehézségekkel kellett megküzdünk és kell megküzdenni ma is, a kormány bölcsesége, valamint a koalícióban egyesült pártok hazafisága utját szegte ezen reményük megvalósulásának. (Élénk helyeslés.)

A függetlenségi párttól — úgy mond — különösen helytelenül mondják sokan, hogy elvei feladása árán foglal helyet a mai kormányzatban. Ez egyszerű ráfogás azon indoknál fogva, mivel a függetlenségi pártot tartozó képviselők egy megállapított program alapján léptek már 1906-ban választói elé és már akkor kijelentették, hogy ezen átmenetnek jelzett idő alatt csak egy bizonyos célra akarnak egyesülni, hogy a kormányzást lehetővé tegyék. És midőn a függetlenségi párt ezt tette, nem ócsárlandó eljárást, hanem olyan hazafiai bölcseséget és mérsékletet tanusított, amely minden időben hivatott arra, hogy a párt vezetősége és a párt tagjai iránt pártkülönbőség nélkül az ország minden igaz és jólelkű polgárának bizalmát és tiszteletét biztosítja. (Éljen.)

Távolról sem akarom kijelölni azon utakat, amelyen tisztelt barátaim többsége esetleg haladni fog, de viszont élve azzal a szabadsággal, amely természetesen megillet, nem tartanám ildomosnak, célszerűnek és főképen jellememmel meg egyeztethetőnek, ha a magam részéről eltagnám, hogy legtisztább meggyőződésből ragaszkodom azon elvekhez, amelyek *Deák* Ferencz nevéhez fűződnek és amelyek alapján hazánk sorsát előmozdíthatni vélem. Monopoliomot csinálni egy politikai elvből és ráfogni, hogy ez az egyedül tiszta hazafiság, ez a történelem tényeinek nem felel meg és főképen nem méltányos azon nagyjainkhoz, akik akkor, amikor 1867-ben a kiegyezést megalkották, hasonlóképen jártak el, éppen mint a jelenkor, amidőn számolva az azon időbeli tényekkel és átszenvedve egy keserű korszak kínjait, a legtisztább hazafiai meggyőződésüket fektették le abba a műbe, amely münnek Magyarország 40 éven keresztül haladását és fejlődését köszönhetette. En azt hiszem, hogy ha arról van szó, hogy Magyar-

országot nagygyá, függetlenné tegyék, e tekintetben széles ez országban nem lehet nézeteltérés közöttünk.

Áttérve ezután a lefolyt év törvényhozási munkáitára, konstataja a szónok, hogy több értékes alkotással gyarapodott a törvénytár. Ott van az ipari és gyári alkalmazottak betegségyezéséről és balesetéről szóló törvény; ott van a népnevelés és a tanítók fizetését szabályozó törvény; és ott van végül a mezőgazdasági cselédek jogviszonyáról alkotott törvény; mindmennyi fontos eszköze a magyar államiság teljes kiépítésének és célutatos haladás a szociális bajok orvoslása útján.

Ezután így ismertette a jövő feladatait:

— A jövőt illetőleg kétségtelen és szinte ajkukon látom lebegni a kérdést, hogy mi lesz azokkal az ugynevezett *garancia-törvényekkel*, amelyek hivatva vannak arra, hogy hazánk jogviszonyait megrázkódtatásoktól és megtámadtatásoktól megvédjék. Hát, tisztelt uraim, nem hiszem, hogy vétek a kötelező diszkréció ellen akkor, amidőn egész egyszerűen csak annyit jelentek ki, hogy azt hiszem, nem tévedünk akkor, hogy ha ez ügynek kedvező megoldása elé bizalommal tekintünk, (Éljen.) nemcsak azért, mert a kormány és annak kiváló tagja, gróf *Andrássy* Gyula (Éljen.) a maga politikai becsületét fűzte ezen ügyeknek megoldásához, de azért, mivel biztosítékunk van arra nézve, hogy a felsőes ur szintén súlyt helyez a nemzet és a korona közti harmoniára és ezért valószínű — e szót készakarva azért használom, hogy többet ne mondjak — hogy a legközelebb összeülnendő törvényhozás tárgyalása alá fog kerülni mielőbb ez a törvényjavaslat. (Zajos éljenzés.)

— Meg egy fontos kérdés előtt állunk. Ajtónkon kopogtat ugyanis a *választói reform* megoldásának nagyjelentőségű kérdése. En egyenlőleg nem azért lettem az általános választói jog híve, mert akkor politikailag hasznosnak látszott; én vallottam azt az elvet és hirdetője voltam az általános választói jognak már akkor, amikor annak hirdetése és követelése mindennek inkább látszhatott, sem mint gradus ad parnassum, amikor csak annak tekintették, hogy az fiatal exaltált léleknek megnyilatkozása, amely álláspont azonban akkor sem volt egyéb, mint ma. Mert nekem az a nézetem, hogy ahol annyian hoznak áldozatot a kötelességek teljesítése terén, anélkül, hogy a jogok teljes egyenlőségének részesei volnának, el kell mennünk az igazság legszélső határáig és az állampolgárt megillető jogokat nem hataráig, de a legnagyobb szabadelvűséggel kell kimérni.

Remélem és óhajtom, hogy az általános választói jog megvalósítására vonatkozó javaslat mielőbb betervezzessék. Kivánom, hogy a törvény alkotásánál a nemzet fontos érdekei megóvassanak, de viszont kijelentem, hogy nemzeti fontos érdeknek nem tartom, hogy ha egyes kiváltságos osztályok előjogainak megvédéséről van szó, (Zajos éljenzés) mert nem az a fontos, hogy az egyes osztálybeliek legyenek jó sorban, hanem az, hogy a nemzetnek mind több és számban növekvő tagja élvezze a polgári jogok teljességét. (Zajos éljenzés.) Tehát a szabadelvű, liberális szellemben való reformalkotást tartom a közel jövőben megvalósítandónak és azt hiszem, a kormány hamar rá fog csafolni azokra, akik azt mondják, hogy e reformot nem akarja komolyan és azt hiszem, már az országgyűlés legközelebbi összejövetele alkalmából mód fog kínálkozni arra, hogy az ország közvéleménye legalább nagy vonásokban tájékoztatást nyerjen, hogy milyenképen akarja a kormány az általános választói jogot megvalósítani.

Ezután a közigazgatás fogyatékoságaival foglalkozott a szónok és az adminisztrációnak intenzív önkormányzati alapon való kiépítését sürgeti. A nemzetiségi kérdést illetőleg azon elvnek híve, hogy a magyar állam egységéhez feltétlenül ragaszkodunk kell. Ami pedig különösen a horvát ügyet illeti, abban a nézetben van, hogy Magyarország imperiális tekintetből nem ismerheti el a Drávát, mint határvonalat. Ehhez képest kell megszabnunk jövő politikánkat horvát testvéreinkkel szemben. Végül politikája általános irányát illetőleg megújuló zajos éljenzés közben jelenti ki Návay, hogy ő semmiféle osztály-, nemzetiségi, vagy felekezeti politikát üzni nem akar, nem is tud. A legtisztább szabadelvűség vezérelte eddigi működésében és vezérelni fogja ezután is politikai pályáján. (Zajos éljenzés.)

Ezután *Vertán* Etele, a csanádmezei függetlenségi párt elnökének indítványára táviratilag üdvözölték *Justh* Gyula képviselőházi elnököt és Návay Tamás csanádmezei főispán. A lakomán felköszöntőt mondottak még *Farkas* József málói polgármester és többen.

Politikai hangulatok.

I. Bécsben tudják . . .

Bécsben mindig jobban tudják, hogy hányat ütött az óra, mint Budapesten. Hisz a magyar állam gépezetét is Bécsben regulázzák s a mi órákat a bécsi szerint kell igazítani. Nem is olyan régen volt, hogy egy kiegyezésnek a megkötését félbe hagyták, mert az Magyarországra nézve jobb volt, mint az osztrákok akarták. Mivel másképen nem lehetett félretenni a javaslatokat, az osztrák Reichsrathban obstrukciót csináltak, napoltak, oszlattak s azt mondták: ime Ausztriának nincs parlamentje, tehát a kiegyezés nem tárgyalható. Akkor a mi órákat a bécsihez kellett igazítani és ad acta kellett dugni a kiegyezést. Azóta se kerültek elő többé ama javaslatok, Széll Kálmán is megbukott, Körber is. Többször taktikáztak hasonló módon, míg legutóbb báró Beck vontatott vissza a javaslatokat, hogy Ausztria részére jobbkat, Magyarországra nézve rosszabbakat csináljanak. Hogy tehessék, feladatnak tűzték az egész kiegyezés átvizsgálását, a teljes gazdasági és pénzügyi revíziót. Mi tagadtuk, hogy a részletes alkudozással és revízióval alkalmat szolgáltatunk a magunk károsítására. Tagadtuk kitarotán, konokul, megátalkodottan. A kormány úgy tagadott, hogy heringetétessel se bírhatták volna vallomásra. Frázisok röpködtek az alkudozások állapotáról, a kölcsönös méltányosság becses hovatételéről. Nem lehet győző és legyőzött, mondták, mint mindig, amikor alkudoztak s amikor a végén mi becsapattunk. Aztán egy lóra felültették a jó öreg diszkrétciót, hogy járja be az országot és hirdesse ki: megvan már az egyezés a magyar kormány és az osztrák kormány között; megcsinálta Wekerle és Beck, akik úgy szeretik egymást, mint galamb a buzát, megvan, de pszt! csend legyen, egy szót se róla, mert diszkrétciót fogadtak. Diszkrétció! Ez nagyon tesz a magyarnak! Diszkrétció! Hisz ez maga a lovagiasság. Diszkrétció a politikában és a kiegyezésben úgy, miként, ha egy szép asszony becsületéről és egy felszarvazott férj lelki nyugalmáról volna szó . . . óh, a diszkrétció mily nagyszerű, mily nemes és mily megindító! Ezt a diszkrétciót óvták nálunk szőlőtől, vihartól. Csak a sejtésnek engedtek utat, hogy beagyogja a győzelem sugaraival. Hadd sejtse a boldog pihenő magyar, hogy a diszkrétció azért szükséges, mert ezuttal legyőztük az osztrákokat, hogy mert nem engedünk semmit és kapunk jó kiegyezést. A hivatásos beavattottak ajkukra tették az ujjukat és kéjesen sugták: diszkrétció! . . . A képviselők elmentek hűsülni, pihenni s ha valaki őket kérdezte, továbbadták a suttagást: diszkrétció . . . Ahogy az operában dalolják: Oszkár tudja, de nem mondja . . . s a haza boldog volt; már csábították a függetlenségüket, hogy hagyják el azt az unalmas 48-as politikát, hisz látják hogy jobb a hatvanhét, hogy kiegyezést is lehet vele csinálni, csak diszkrétció kell hozzá . . . Így töltöttük az időt s egyik hét mult a másik után. Közbe-közbe esett egy-két apróbb indiszkrétció, de levettük czáfolatokkal. Már-már a börzianerek is azt gondolták, hogy javulni fog a közgazdasági helyzet és már-már nyugtalanodtak Ausztriában, hogy hátha mégis sikerült volna valami a magyaroknak. Nem tartott sokáig . . . Bécsben, csak úgy nyári szórakozás gyanánt, eszükbe jutott Beckéknek, hogy egy kis savanyúságot kellene önteni a magyarok mézespoharába. S a gondolatot hamar követte a tett. A diszkrétcióba beleszóltak egy nagyobb

szabásu indiszkrétcióval. Bécsből jön a tudósítás, amelyik elmondja, hogy mi az a modus procedendi és a formalitás, amit a kiegyezésben még el kell intézni. Nem több és nem kevesebb az elintézendő, mint az, hogy fenn kell tartani a bankközösséget és fel kell emelni a magyar kvótát. Ők ezt olybá tekintik, mint elintézett dolgot, mint a mihez a király már hozzá is járult. Bécsben így tudják, vagy akarják s Magyarországnak ehhez kell igazítani az óráját. A többi aztán maradhat diszkrétcióban. Most megint következni fognak a czáfolatok, a magyarizációk, a helyreigazítások. De az nekik mindegy. Ha éppen nem tetszenék, hát maradjon a kiegyezés úgy, amint van, a bankközösség így is megmarad s a kvótát így is fel fogják emelni.

Bécsben tudják, hogy mit csinálnak. A diszkrétciót megtartják addig, amíg nekik hasznos, de megtörik, mielőtt az osztrák spekulációkra ártalmasnak mutatkozik.

* * *

II. Egy kis biztatás.

A jövő perspektíváját rajzolva, az alkotmánybiztosítókról szolgál némi biztatással Návay Lajos beszámoló beszédében. Maguk a beszámoló beszédek igen ritkák most, a parlament tagjai azzal a fogadalommal hagyták itt a törvényhozást, hogy ne szólj szám, nem fáj fejem. És ha Návay Lajos, a képviselőház elnöke, aki az alkotmánypart vezérkarában foglal helyet, mégis beszél, akkor bizonyára tájékozódást szerzett afelől, hogy mit mondhat. Azzal biztat Návay, hogy azt hiszi, hogy nem tévedünk, ha az ügyek kedvező megoldása elé bizalommal tekintünk. De csak azt mondja, hogy valószínű, hogy a törvényjavaslat a legközelebb összeülő törvényhozás elé fog kerülni mielőbb. Miért? Mert a felséges ur szintén súlyt helyez a korona és a nemzet közti harmóniára. Erről biztosítékunk van, mondja Návay. És részletesebben is magyarázza az alkotmánybiztosítók irányát és lényegét. Hogy az alkotmánybiztosítóknak nem lehet eszköz és fegyver a korona jogaival szemben. Ime: kétségtelen, hogy Návay Lajos többet mondott, mint amennyit az utóbbi időkben az alkotmánybiztosítókról hallottunk, s ha ez egyúttal a legutóbbi ischli kihallgatás kommentára gyanánt volna akceptálható, a helyzet megismerésére fontos adat lenne. Mindenesetre azonban nagyon alkalmas arra, hogy most a publicisták egy-két napig ismét az alkotmánybiztosítókkal foglalkozzanak. Valószínűleg kellő elfoglaltsága lesz Návay Lajosnak, hogyha a beszédéhez füzendő összes kommentárokat el akarja olvasni, aminthogy az alkotmánybiztosítókról a hírlapokban már több kötetnyit összeirtak s ezekből egy részt most felmelegíthetnek. De ahogy a cigány addig biztatta a lovát, amíg megdöglött, nehogy úgy járjunk az alkotmánybiztosítókkal. Óhajtjuk hinni, hogy csakugyan lesz belőlük valami arra az időre, amikor a parlament megnyílik, mert máskülönben csakugyan nagy válságok következéneek és nem igen volna megtalálható a nemzet és a korona közötti harmónia.

E helyen mi nem kezdjük elől az alkotmánybiztosítók lényegének az ismertetését, sem pedig nem részletezzük a viszonyt, melynek az alkotmány megerősítése és a korona jogai közt lennie kell.

Mindössze csak Deák Ferencz második feliratából idézzük e sorokat:

— A fejedelmi teljhatalmi kényszerítés pedig és az alkotmányosság oly ellentétek, melyek együtt még fogalomban sem állhatnak meg.

Tehát? . . . Tehát ezt az ellentétet meg kell szüntetni.

* * *

III. Robognak . . .

A kánikula daczára élénké kezd válni a minisztériumok környéke. Robognak a fiakkerek és most itt, majd amott tűnik fel egy-egy befolyásos politikus. Az ellenzéki hangulatok szele hozza őket. A vidéken jártukban-keltükben olyan tapasztalatokat szereztek, hogy a feladatok egy részét a kormány nem teljesítheti, illetőleg főképen a függetlenségi párti képviselők nem hűjthatják a kormánynak a kellő támogatást, ha pozíciójukat a kerületben is meg akarják tartani. Ami más szóval annyit jelent, hogy két urat nem lehet szolgálni. Most tehát robognak, hogy mentsek, ami menthető s hogy a koalíciós aera termését — már tudniillik a mi személyi és kerületbeli vetésből való — tető alá vigyék.

A függetlenségi választók — így mondják — elégtelének és bizalmatlanok. Azt hangoztatják, hogy ez a mostani kormány is bécsi parancsok szerint igazodik. Hiába magyarázzuk nekik, hogy nem így van. Hiába bizonyítjuk az ellenkezőt. Csak a fejüket csóválják s megmagyarázzák amellet, hogy „Bécs — osztrák kormány“, nem hoz függetlenséget. Ugy vannak vele, mint az a barátunk, aki bement a vendéglőbe és nagy lármát csapott. A vendéglős hozzászaladt, hogy megtudja, mi a baj s barátunk ekkor rákiáltott:

— Bort, zsidó!

A vendéglős tiltakozott:

— Kérem, kérem, mindenekelőtt nem vagyok zsidó . . .

— Fogja be a száját — felelte ez — tanulja meg, hogy az én pénzemért mindenki zsidó.

Budapest, augusztus 5.

Szerényi államtitkár Kossuthnál. Szerényi József államtitkár a vasárnapot Herkulesfürdőn töltötte, hol a betegeskedő Kossuth Ferencz kereskedelmi miniszternek referált a kereskedelmi tárca körébe vágó folyó ügyekről. Az államtitkár ma délután 2 órakor visszaérkezett Budapestre.

A tárgyalásról annyi szivárgott ki, hogy egyebek között behatóan foglalkoztak az államvasuti személyzet lakbérosztályainak megállapításával, amelyekre nézve az államtitkár magával hozta a pénzügyminiszter választását. Kossuth Ferencz miniszter a lakbérosztályok tekintetében véglegesen döntött, úgy, hogy most már semmi akadály sincsen annak, hogy a vasutas törvényjavaslat szentesítésével egyidejűleg, — melyet e hétre várnak — az államvasutak személyzete meg is kapja felemelt lakbérilletményét. A miniszter az erre vonatkozó rendelet-tervezetet már approbálta, de az nem adható ki a törvény szentesítése előtt, minthogy a városok besorozása tekintetében a rendeletnek a törvényben erre nézve nyert felhatalmazásra kell hivatkoznia.

A Kossuth Ferencz miniszter állapotáról elterjedt hírek nemcsak tulzoltak, de nélkülöznek minden alapot. A miniszter állapota egyáltalán nem adott okot aggodalomra és most már annyira javult, hogy már a hét végével ismét elhagyhatja szobáját és folytathatja megszokott kuráját.

A képviselőház egy vértannemlék leleplezésén. A képviselőházat ma meghívták a Székely-Szent-Mihályon 1848-ban az oláhok által legyilkolt vértanúk síremlékének leleplezésére. A képviselőház elnöki hivatala ez uton kéri föl a kegyeletes ünnepen részt venni szándékozó országgyűlési képviselőket, hogy részvételüket mielőbb jelentsék be a képviselőház elnöki hivatalában.

Függetlenségi párt szervezés. Gyergyószentmiklósról jelentik: A gyergyószentmiklói függetlenségi és negyvennyolczas párt tegnap, vasárnap a polgári kör helyiségében értekezletet tartott, amelyen elhatározták, hogy a pártot újjászervezik.

Karczagon a függetlenségi párt tegnap közgyűlést tartott, amelyen pártelnökké megválasztották Sándor Mihály földbirtokost. A közgyűlésen jelen volt Abraham Dezső, a karczagi kerület képviselője is.

Máramarosszigetről írják: A máramarosme gyei függetlenségi és 48-as párt vasárnap délután rendkívüli közgyűlést tartott, amelyen a párt tagjai csaknem teljes számmal megjelentek. A gyűlésen a párt intenzívebb szervezését beszélték meg és ezzel kapcsolatban tárgyalták az alapszabályok módosítását.

Beszámoló. Kolozsvárról írják: Irsay József, a a gyalui kerület orsz. képviselője tegnap kerületébe utazott, hogy választópolgárai előtt beszámolót tartson. Irsay először Szászfenest kereste fel, ahol a nagyszámú összegyűlt választópolgárság egyhangulag bizalmat szavazott a képviselőnek.

A császár prédikál.

Budapest, augusztus 5.

Megírtuk, hogy a svinemündei kikötőben az orosz császár találkozott a német császárral.

Tegnap, vasárnap, Vilmos császár a Hohenzollern legénységén rendes vasárnapi szemlét tartott. Fél tízenegy órakor megjelent Miklós császár kíséretével a Hohenzollern hajón, ellépett a legénység arcvonala előtt és azt mondta nekik:

— Jó reggelt!

Aztán istentisztelet következett, amelyet Vilmos császár végzett. A császár prédikált is, s így Miklós császár végighallgatta fölséges kollegájának a prédikációját. Az istentisztelet után Miklós császár visszatért a Standardra.

Tizenkét órakor az orosz császár hajóján ünnepies istentisztelet volt az anyaczármó nevenapja alkalmából. Vilmos császár, a birodalmi kancellár és a német császár egész kísérete résztvettek az ünnepségen. Tedeum közben a flotta és a többi ott lévő hadihajók háromszor tettek harminczegy üdvölvést. Egy órakor a Standard födélzetén villásreggeli volt, amelyen mindkét uralkodó résztvett. Délután három órakor evezős regatta volt, amelyben a két hajóraj dereglyéi, hadi gyorshajói és gigjei vettek részt.

A felségek a regattát a Standardról nézték. Az idő kiderült úgy, hogy időnkint kisütött a nap. Hatvanegy csónak startolt. A dereglyék és hadi gyorshajók számára a távolság 3000 méter, a gigek számára 2000 méter volt. A dijak felét Miklós császár, másik felét Vilmos császár tüzte ki. A dijakat közvetlenül a regatta után a felségek a Standardon átnyújtották a győzőknek. Vilmos császár ezután visszatért a Hohenzollernre. Vilmos császár a késő délutáni órákat munkával töltötte a Hohenzollernen.

Nyolcz órakor este a Deutschlandon Henrik herceg ebédet adott, amelyen a két uralkodó kíséretével együtt résztvett. Délután a négy orosz czirkáló, miután diszben a Hohenzollern előtt elvonult, a svinemündei kikötőbe ment. Vilmos császár a császár kíséretének tagjait rendjellel tüntette ki és a császár is rendjeleket osztogatott a német császár kíséretének.

A császár jókedvű, de azért órák.

Általában föltűnt, hogy a császár rendkívül jókedvű, élénk, sőt vidám, bár az utóbbi évek idegizgató eseményei következtében észrevehetően megöregedett. Szakállában sok az ősz szál, de azért meglátszik rajta, hogy a kedvezőtlen egészségi állapotáról terjesztett hírek alaptalanok. A svinemündei látogatás láthatóan nagy mértékben kielégítette.

A császár hajóját állandóan torpedóhajók környezik, amelyek lehetetlenné teszik, hogy idegen hajó a császári hajó közelébe férközzék. Tegnapelőtt egy magán-motoros csónaknak sikerült a torpedók vonalát áttörni. Ez a dolog nagy feltűnést keltett és hir szerint a két uralkodó is beszélt róla. Ennek következtében az elővigyázati intézkedéseket még megszigorították.

A Magdeburger Ztg.-nak jelentik Svinemündéből, hogy a porosz politikai rendőrség

több gyanus orosz letartóztatott. A letartóztatás részleteit titkolják.

Csak kezet szorítottak!

Azt beszélik, hogy Vilmos császár és a császár első találkozásuk alkalmával nem ölelték meg egymást, csak szívesen kezét szorították. A két uralkodó francia és angol, néha német nyelven társalog.

Bülów hercegnek és Izvolszki külügyminiszternek tegnapi találkozására másfél óra hosszat tartott.

Ugy halljuk, hogy a gyakori tanácskozások Bülów herceg és Izvolszki külügyminiszter közt teljes megegyezésre vezettek. Általános az a vélemény, hogy a német-orosz viszony még jobban megerősödött.

A császár-találkozás eszméje abban a terjedelemben, amint bekövetkezett, Vilmos császártól eredt. A császár eleinte csak nyílt tengeren akart találkozni a császárral és csak nagyon rossz időjárás esetére akart beleegyezni, hogy hajója a kikötőbe bemenjen. Most a császár meggyőzte a császárt arról, hogy a német hadihajók közt legalább annyira biztonságban érezheti magát, mint nyílt tengeren.

A tenger csendes és így most már bizonyos, hogy a hajója nem megy a kikötőbe. Hire járt, hogy a császár nem a tengeren, hanem szárazföldön tér vissza s arról is beszéltek, hogy Danzigban már várja egy udvari vonat, amelyen Darmstadtba fog menni. Ezzel a híreszteléssel szemben határozottan kijelentik, hogy Miklós császár a tengeren egyenesen Peterhofba tér vissza s ebben az esztendőben nem megy Darmstadtba.

As udvariatlan matrózok.

Ma délelőtt nyolcz órakor az egész német flotta fölszedte vadmacskáit a svinemündei kikötőben. A flotta élén a Hohenzollern haladt. Kilencz órakor megkezdődött a hajóraj gyakorlata s ezzel kapcsolatban formális tengeri ütközet volt a torpedónaszádok vonalának áttörésével. Amikor a német matrózok a császárt üdvözölték, föltűnt, hogy a német matrózok úgy állottak a császár előtt, mint egy fal, míg a Standardon a matrózok a két uralkodó jelenléte alatt is jártak-keltek, beszélgettek, sőt néhányan közülök dohányoztak is.

A német flotta legénysége tegnap este szabadságot kapott, de az orosz matrózok nem. Svinemündében mindössze néhány tisztet lehet látni.

A rendjelek.

Föltűnést keltett, hogy Vilmos császár Izvolszki külügyminiszternek nem rendjelet adott, hanem ajándékot. Orosz részről ezt úgy magyarázzák, hogy a rendjeladományozás a két uralkodó találkozásának politikai karakterét toltá volna homlokterbe.

A császár elutazása.

A Berliner Tageblattnak jelentik Svinemündéből: A császár elutazása kedd reggelre van kitűzve.

Hire jár annak, hogy a császár nem hajón fog visszatérni, hanem vonaton Danzigba megy, onnan különvonaton Darmstadtba. Föltétlenül hiteles forrásból azonban ezt határozottan megczáfolják. A császár nem utazik Danzigba, hanem úgy, ahogy jött, hajón tér haza Péterhofba.

Az entrevue háttere.

A svinemündeni találkozó jelentőségéről a pétervári Novoje Vremja, amely közel áll az orosz kormánykörökhöz, a következőket írja:

„A két uralkodó és miniszterei Svinemündében kétségtelenül megvitatták azokat a békés megegyezéseket, amelyekről az európai hatalmak most tárgyalást folytatnak. Így szóba fog kerülni közöttük Franciaország és Németország között a gazdasági közeledés, amelyet nemsokára a politikai közeledés fog követni, azután az angol-olasz tárgyalás, amely természetesen semmiképen sem zavarja az Oroszország és Németország közötti szomszédos viszonyt. A hármasszövetségnek hat évre történt meghosszabbítása mellett és Németország bizonyos tekintetben elszigetelve látja magát a hatalmak között. Ennek következtében Oroszország nagy szolgálatot tett Németországnak Franciaországhoz és Angliához való viszonya tekintetében. Ezért mondhatjuk, hogy a találkozó nemcsak udvariassági tény, hanem nevezetes politikai esemény, amely az általános béke biztosítására szolgál.”

Londonból írják, hogy svinemündei találkozást ott is nagy figyelemmel kísérik. Az angol kormányval összeköttetésben álló Daily Telegraph igen szimpatikusan ír a találkozásról. Azt mondja a többi közt, hogy a találkozás jelentőségét letagadni nem lehet. A Hohenzollernnek és a Romanovok hagyományos barátsága meleg személyes barátsággá fejlődött a mostani két uralkodó között. A találkozásra volt elég ok, anélkül, hogy az európai politikában valami új alakulást kellene tőle várni. Remélni lehet, hogy a találkozás csak a béke ügyét fogja előmozdítani. Nem történt semmi, ami az angol orosz tárgyalás kedvező folytatását megakaszthatná.

A berlini Vossische Zeitung a találkozás jelentőségéről írva, ezeket hangoztatja:

— A svinemündei találkozás világosan kifejezésre juttatja, hogy az orosz-angol megegyezés nem tekinthető olyan diplomáciai akciónak, amely Németország nemzetközi állása ellen irányul. A császár látogatásával megczáfolta azt a híresztelést is, hogy az angol-orosz megegyezésnek a kelet-ázsiai kérdések rendezésén felül messzemenő céljai vannak Európában Németország ellen.

KÜLFÖLD.

Elbocsátott tőrztisztok. Az orosz fővárosban nagy feltűnést keltett a minap a hadügyminiszter egy rendelete, amely háromszáz tőrztisztet elbocsátott minden megindokolás nélkül. Nemrégben a tisztikarban több letartóztatás történt s egyes tisztelnél egy névsort találtak, amelyből kompromittáló dolgok kerültek ki. Nincs tehát kizárva, hogy a tömeges elbocsátás ezek miatt a dolgok miatt történt.

A haza ellenségei. Briand közoktatásügyi miniszter Besanconban az oktatási liga kongresszusán beszédet mondott a tanítók kötelességeiről. Kifejtette, hogy a tanítók ne engedjék magukat önző politikusok által a köztársaságtól eltéríteni. A miniszter határozottan elítélte azokat az üres humanitárius elméleteket, melyeknek az a czéljuk, hogy a haza fogalmát kiirtsák és kijelentette, hogy védelem nélkül megengedni azt, hogy Franciaországot elpusztítsák, oly szörnyű bűn volna, mely az egész világot sújtaná. A miniszter végül a tanítók józan észéhez apellált, hogy e veszélyes mozgalomhoz ne csatlakozzanak. A miniszter beszédét zajos tetszéssel fogadták.

Oroszország ítélkezik. A pétervári haditörvényeszek a kronstadti forradalmi szervezet ügyében 21 vádlottat 4—8 évi kényszermunkára, egy diákot 2 évi várfogságra és egy tengerészeti orvost deportációra ítéltek. Egy diákot és egy parasztszöveget felmenttek.

A francia megyei választásról. A megyei tanácsosok pótválasztása tegnap folyt le Franciaországban. 141 választás közül 137-nek eredménye ismeretes. Megválasztottak 17 konzervatív és nemzeti liberális, 19 progresszista és mérsékelt köztársasági párti, 83 baloldali republikánus, radikális szocialista, 18 egyesült és független szocialista jelöltet. A konzervatívok nyernek 9 és veszettek 11, a progresszisták nyernek 5 és veszettek 12, a baloldali republikánusok, radikálisok és radikális-szocialisták nyertek 19 és veszettek 17, a szocialisták nyertek 12 és veszettek 5 mandátumot. A megválasztottak között három szenátor és hat képviselő van. Egy szenátor és két képviselő kibukott. Ferroult, valamint a bortermelek bizottságának többi ellenzéki jelöltjét Herault kerületben választották meg.

Párisban a radikálisok és szocialisták között tegnap a megyetanácsosi választások eredményének közzétételkor a kapitóliumon heves összeütközés történt. A szocialisták el akarták ragadni a radikálisoktól a francia zászlót, amiből verekedés keletkezett. A szocialisták a közbelépő csendőröket szidalmakkal fogadták. A csendőrszázadost egy eddig ki nem puhatolt zavargó sörös üveggel dobta meg, úgy, hogy mindkét szemén súlyosan megsebesült. A rendet csak akkor udták helyreállítani, mikor tüzerek jöttek a csendőrök segítségére.

A példás megtorlás.

Budapest, augusztus 5.

Kazablankában, a marokkói kikötőben még mindig aggodalommal várják az eseményeket a konzulátusokba menekült európaiak. Aki teheti, elhagyja a várost.

Azt hiszik, mielőtt Algirből megerősítés érkezik, a francia tengerészeti csapatok *partra fognak szállani*. A kazablankai menekültek, nagyjából zsidók, azt jelentették, hogy az európaiak az illető konzulátusokban kerestek menedéket. Az egész francia kolónia a kazablankai öbölben veszteglő *Galilei* czirkáló hajón van. A *Galilei* parancsnoka a várost bombáztatni akarta, de a konzulok szándékának végrehajtásától visszatartották. Az európaiakat az utcán megverik és szidalmazzák.

A basájának *nincs semmi hatalma* és kétszáz spanyol kénytelen volt a konzulátusra menekülni. A megszállás áldozatait már elfemelték. Az a hír terjedt el, hogy a *keresztény temetőt földülték*. Három európai eltűnt és még nem tudnak róluk semmit.

Ma hivatalosan megerősítik, hogy kabilok *megszentségtelenítették a kazablankai spanyol temetőt*.

Legújabb híreink ezek:

Az olaszok vesztesége.

Róma, augusztus 5.

A kazablankai olasz konzuli ügyvivők megállapítása szerint a *mészárlás áldozatai között három olasz van*, akik valamennyien a francia kikötő építési vállalat munkásai voltak.

Róma, augusztus 5.

A Stefani ügynökség tengeri jelentése szerint az olasz követ kormányától azt az utasítást kapta, hogy a szultán külügyi biztosát formálisan kérje meg, adjon a seriffi kormány megfelelő elégtételt három kazablankai olasz munkás meggyilkolásáért és egy munkásnak a megsebesítéséért és hogy a vétkesek megbüntessenek, továbbá hogy a megölték hátramaradtait illő kártalanításban részesíttessenek. Illetékes helyről származó hírek szerint Kasablanka megszállása szerdán este történtik.

Franciaország szándéka.

Páris, augusztus 5.

Pichon külügyminiszter tegnap több nagykoztetnek, akik a miniszter ideérkezését felhasználva arra, hogy vele különböző függő ügyeket megvitassanak, közléseket tett a Franciaország által a kazablankai események alkalmából tervezett intézkedésekről és konstata, hogy Franciaország ezuttal is csak állampolgárainak és a többi európaiak megvédése és a rendnek Marokkóban való visszaállítása céljából szándékozik rendszabályokat életbe léptetni.

Több félhivatalos jegyzékben nyomtatékosan hangoztatják, hogy *nem expedicióról van szó, hanem először is rendszabályokról olyan példás megtorlás céljából, amelyet Franciaország méltósága parancsolóan megkövetel* és másodsorban csak olyan intézkedésekről, amelyek az európaiak életének megvédésére addig is szükségesek, míg olyan rendőrségnek szerveznek, amelyhez mindenkinek bizalma lehet.

A Kazablankába szállított szárazföldi csapatokat, két zászlóalj, két tüzérségi úteget és háromszáz lovas, *Drude* tábornok fogja vezérelni, aki szolgálatának nagy részét a gyarmatokban töltötte és aki nagyon energikus férfi hírében áll.

A *Gloire* és a *Jeanne d'Arc* nevű czirkálók, valamint a *Nive* nevű szállítógőzös ma éjszaka *Filbert* tengernagy parancsnoksága alatt Marokkóba indultak.

A *Drude* tábornok parancsnoksága alatt Kazablankába küldött csapatok két zászlóalj algériai vadászból, a sidi ben abbasi idegen légió egy zászlóaljából, vagyis összesen 2400 gyalogosból, 300 lovaskatonából és néhány ágyúból állanak. A csapatok két részben fognak hajóra szállani. Az egyik részt Oranból

czirkálók, a másik részt a *Nive* szállítógőzös Algirből fogja Kazablankába szállítani.

A *Galilei* francia czirkáló azt a parancsot vette, hogy a kazablankai európaiak hajóra szállását biztosítsa, különben pedig a szükség szerint járjon el.

Spanyolország magatartása.

Madrid, augusztus 5.

Tegnap minisztertanács volt, amely öt órán át tartott és amelyen a kormány a kazablankai eseményekre vonatkozó jegyzékkel foglalkozott. A minisztertanács után a miniszterek *megtagadtak* az újságíróknak minden fölvilágosítást. Csak a hadügyminiszter közölt annyit, hogy Spanyolország legföljebb ötszáz katonát küld Marokkóba egy hadihajón.

Spanyol részről *három hadihajó és ezer ember szárazföldi csapat* fog a francziákkal együttműködni.

A spanyol hajóraj *Kadixban* készen áll.

A spanyol sajtó óva inti a kormányt, hogy ne elegyedjék bele a viszályba, amely Franciaország és Marokkó közt támadt. A spanyol alattvalók meggyilkolását meg kell torolni, de ehhez katonai operációkra nincs szükség. Hivatalosan megczáfolják azt a hírt, hogy Spanyolország hadihajókat és katonaságot küld Kazablankába.

Németország vélekedése.

Páris, augusztus 5.

A politikai körököt kielégíti *Németország magatartása* a marokkói kérdésben, mert nem állja útját annak, hogy Franciaország Marokkóban a tekintélyét és ezzel az összes európaiak tekintélyét biztosítsa. Az európai csapatok Kazablankában *meg fogják szállni a kikötőt* és ügyelni fognak arra, hogy a bűnösök elvegyék megérdemelt büntetésüket. A csapatok addig nem fogják elhagyni Kazablankát, amíg *Marokkó Franciaország követelését nem teljesíti* és biztosítékot nem nyújt arra, hogy *hasonló mészárlás nem fog többé előfordulni*.

A magzen menekülődése.

Tanger, augusztus 5.

A magzen az itteni francia követségen *Mokri* és *Tortez* által előadta *menekülését* a kazablankai események miatt és kijelentette, hogy utasította a különböző kikötővárosok kormányzóit, hogy *örkődjenek az európaiak biztonságán* és az esetleges rendzavarásokért felelőssé tette őket.

Tanger, augusztus 5. Tegnap óta Mazaganból komoly hírek érkeznek. Ugy látszik, hogy a csőcselék, fejbátoritva a kazablankai vérengzések által, fenyegeti az ott lakó idegeneket. A német követ megadta a mazagani konzuli ügyvivőnek a szükséges utasításokat. Szükség esetén egy kereskedelmi gőzös a németek és idegenek elszállítására Mazaganba indul. A francia ügyvivő azt ajánlotta, hogy Mazaganba hadihajót küldjenek.

MEGYÉK ÉS VÁROSOK.

Csanád vármegye ma tartotta rendes közgyűlését, amelyen Návay Lajos, a képviselőház alelnöke is jelen volt. Farkas Mór központi főszolgabíró helyére egyhangulag Thaisz Géza szolgabíróvá választották meg. Az alispáni jelentés kapcsán Návay Lajos indítványt tett, hogy a községi jegyzők tiltassanak el a földparcellázási műveletekben való részvételtől. Az alispán jelentette, hogy már ily szellemben intézkedett. A Fejérváry-kormány alatt működött alispánok, árvaszéki elnökek és főjegyzők nyugdíj jogosultságát a közigazgatási bíróság kimondván, a két első vármegye ma tudomásul vette, míg Dedinszky főjegyző ügyében újrafelvételt kér. Dr. Schaller bizottsági tag azon indítványát, hogy Mezőhegyesnek 10.000 holdon felüli része parcelláztassék, a közgyűlés bizottsághoz utasította, mely bizottságnak elnöke Návay Lajos.

A *fiumei rendőrség*. A fiumei városi tanács a fiumei rendőrséget ért legutóbbi támadások alkalmából a következő nyilatkozatot teszi közzé:

„Az utóbbi napokban a fiumei városi rendőrség ellen újból felhozott és jóhiszeműségünkben az itteni tudósítók által félrevezetett fővárosi tekintélyesebb hírlapokban közölt vádakkal szemben a törvényhatóság állandó bizottsága szombat

tartott ülésében ünnepies tiltakozásának adott kifejezést és ez közhírré tenni kívánja avégből, hogy a megindított nemtelen hajsztát megbénítsa, kijelentvén, hogy a mesterségesen mellékcélekből terjesztett rosszakaratu híresztelések, amelyekkel a városi rendőrséget elhalmozzák, minden alapot nélkülöznek, mert a rendőrség mindenkor bebizonyította, hogy törvénytábla feladatának a jelenlegi személyzet hiányossága dacára is, a többi rendőrhatalomhoz hasonlóan mindenben megfelelni képes volt. A fiumei városi tanács e hónap 3-án tartott üléséből
A polgármester.”

Csongrád vármegye a napokban tartott rendkívüli közgyűlésében tárgyalta a görög-keleti magyar nemzeti egyház szervezésének a nemrég hirtelen elhunyt dr. Reiner Zsigmond által felvetett kérdését. Cicatricis Lajos alispán indítványt terjesztett elő arra nézve, hogy a törvényhatóság intézzen feliratot a képviselőházhoz e szervezés megvalósítása érdekében. Előterjesztésében utalt a Reiner Zsigmond közismert tanulmányában foglalt adatokra és érvekre, amelyek nemzeti és nemzetiségi szempontból elkerülhetetlenné teszik e nemzeti egyház létesítését. Utalt továbbá arra, hogy Csongrád vármegyét közvetlenül is érdeklé e kérdés, amennyiben éppen most állapították meg a szentesi görög-keleti egyházra nézve a magyar liturgiái nyelvet; ezek alapján reménynek ad kifejezést, hogy a görög-keleti egyház megteremtésével Reiner Zsigmondnak, az eszme apostolának, a méltó emlék minél előbb fel fog állítani. A törvényhatósági bizottság egyhangú lelkesedéssel fogadta el az alispán által előterjesztett indítványt.

Mozgó képek.

Dicsőség a vízben.

A nyár megunta a duzzogást és visszatért. Nagy oka volt öklémének a haragra. Egy róla elnevezett mágnás szégyent hozott a nyári világra. A legforróbb évszak egy pár viharos jelenet után fagyosan elfordult és felmondta a barátságot.

De belátta, hogy tuloz. Elvégre mi egy percig sem azonosítottuk beteges hajlamu névrokonával. Jól tudjuk, hogy meleg vonzalmával egyenlően áraszt el kicsit és nagyot, anélkül, hogy vétkes hátsógondolatai lennének.

Most, hogy ismét szent a béke, újra napirendre került a legkedvesebb nyárisport — az uszás. Nem vagyok hű, de időszerűnek tartom egy pillantást vetni a tükörbe; ugyanis a víztükörbe.

Ez igazán kedves képet tár elénk: a magyar név dicsőségét. Ne tessék azt mondani, hogy szomorú, ha azt kell látnunk, hogy dicsőségünk vízbe esett. Az uszó-sportról van szerencsém beszélni.

Bármilyen furcsán hangzik is, de a vízben lubiczoló uszók sok port vernek föl, úgy idehaza, mint a külföldön. Bámulatot keltenek kitarló, ügyes uszásokkal, pompás formáikkal.

Hiszen eddig is uszolt a magyar: hol gyönyörben, hol adósságban. Legtöbbször adósságokban.

Halász Frankfurtban, Hajós a csehek közt mutatta meg, mi a magyar virtus. Könnyű nekik. A nevük is elárulja, hogy ők szoros nekszusban vannak a nedves elemmel.

Ezentul már nemcsak az ár ellen, hanem az árral is nehéz lesz uszni. Különösen Zach-árral. Hendl Kornél ritka természetrajzi problémát oldott meg bravuros könnyedséggel: megmutatta, hogy a csirke is tud uszni.

Szemünkre hányják, hogy a magyarban nincs élelmesség, nincs üzleti szellem. Nos, azt hiszem, erre sokszor megfelelt már Scheffl Ottó; ha tegnap kissé lanyhult is a világ sheftünk.

Tóth Lajosban is örömmünk telik. Ez a fiatal uszó még diadalai kezdetén van, de hogy még világnévre tesz szert, az — „tóth zichher”.

Meghajtom ludtollam zászlaját Gavora, Fülöp, Toldi, Munk, Gööz, Ónody, Apor és a többi kitérő uszónk előtt is, de azért mégis Halmay Zoltán csodálatos legjobban. Hogy hazánk völgyei és síkjai jól érzik magukat a vízben, azt minduntalan észlelhetjük, de hogy halmainál is ezt tapasztaljuk — ez már valami.

Ezek a derék fiúk irányt mutatnak nekünk. Menynyivel többet ér a vízisport, mint a kártya-víz. Menynyivel élvezetesebb a testedző vízben mozgás, a léha vizitelésnél.

Aki otthon van Neptun birodalmában, az nem születik vízfejtel, annak nincsenek víziói, az nem esik vízbetegségbe s nem szenved víziszonyban.

A „maflasarki” panamakalapos ifurak affektált tempóinál mennyivel rokonszenvesebbek az uszók tempói! A szárazföldi stréberek könyök-lökéseivel mennyivel imponálóbbak az uszók, amikor a víztömeget lökik, hogy előre lörhessenek.

Mennyivel nemesebb taposni a vizet, mint a népjogot tiporni! Fejjel nem mehetünk a falnak, de az uszók fejugrása szédítően szép. A heverészás a lusták szokása, de az uszók akkor is dolgoznak, amikor hanyatt vagy mellén fekszenek.

Az életben sokszor ér bennünket váratlanul hideg zuhany. E kedveskedések ellen is edződik az uszó. Ha már verést kell kapnunk, legyen az hullámverés. És ha el kell dögönyöztetnünk, bízzuk ezt jóra való masszörre, aki legalább rendbe hozza a megakadt vérkeringésünket.

De bár úgy érzi magát, mint hal a vízben, minden uszónak az a törekvése, hogy előbb-utóbb kiűnjön a vízből.

Bárcsak mi is mindig elmondhatnánk ezt magunkról.
Rosta.

TÁVIRATOK.

A békekonzferencia.

Hága, augusztus 5. Az első bizottság első albizottságának tegnapi ülésén Milanovics szerb delegátus kijelentette, hogy bár a szerb delegációnak az a nézete, hogy a permanens döntőbíróóság felállítását semmiképen sem szünteti meg azt az elvet, hogy az érdekelt állam szabadon választhassa a bírakat, mindazonáltal az Egyesült Államoknak az állandó döntőbíróóságra vonatkozó javaslatához hozzájárul azon feltétel alatt, hogy a konvenció megállapítja azt, hogy a döntőbíróóság bizonyos nemzetközi viszályok esetén kötelező, továbbá, hogy az állandó döntőbíróóság összeállításánál vagy az összes államok egyenjogúságának elve mellett a bírák kinevezésénél tisztán azok személyes tulajdonait veszik tekintetbe pártatlanságuk garanciájaképpen. Addig, míg e két feltétel tisztázva nincs, a szerb delegáció fenntartja elhatározását és tartózkodik a szavazástól.

Viktor Emánuel és királyunk találkozója.

Lipsee, augusztus 5. (Saját tudósítónktól.) A Leipziger Tageblattnak jelentik Bécsből: Az a kívánság, hogy Olaszország és Ausztria-Magyarország közt helyreállítsák a régi jó viszony, felszínre vetette a találkozás eszméjét Ferencz József és Viktor Emánuel királyok közt. Már régen beszélték, hogy báró Aehrenthal fáradozása is erre irányult és a külügyminiszter desioi utazásának az volt a célja, hogy eloszlassa azt a kedvetlenséget, amelyet az idézett elő, hogy Ferencz József király római viszontlátogatása elmaradt és lehetővé tegye a két uralkodó közt a találkozást. Közelfekvő az a feltevés, hogy Desióban e kérdések szóba kerültek és ezek után Viktor Emánuel király Bécsben látogatást fog tenni, amit később egy főherceg viszonzni fog Rómában.

Általában feltűnt, hogy mikor ő felsége legutóbb Ischlben báró Aehrenthal fogadta, gróf Szécheny vatikáni nagykövet is kihallgatáson jelent meg. Nyilvánvaló, hogy már akkor szóba került a Curiaival e részben szükséges megegyezés. Az olasz udvar hangulata most, úgy látszik, kedvez a látogatásnak.

Az angol király II. Vilmos vendége.

Berlin, augusztus 5. (Saját tudósítónktól.) Kaselből jelentik a Vossische Zeitung-nak, hogy az angol királyt az augusztus 14-ére tervezett találkozásra a külügyi államtitkár is el fogja kísérni Wilhelmshöhebe és valószínűleg a berlini angol nagykövet is ott lesz. Edvárd király tiszteletére a császár nagy katonai díszszemlélt fog tartani a kaseli és környékbeli helyőrségek csapatai fölött.

Perzsa forrongás.

Teherán, augusztus 5. Hivatalos jelentések szerint a tüzérsgel ellátott török csapatok Urmia közelében átléptek a perzsa határon és elpusztítottak egy falut, a melynek lakosságából tizenhatsz férfi és hatvan nőt és gyermeket megöltek. A török csapatok azután elfoglalták a perzsa tábornok, melynek katonasága csekély száma folytán kénytelen volt visszavonulni.

Tüntetés Marcellin Albert ellen.

Argeliers, augusztus 5. Marcellin Albert ellen tegnap este tüntetéseket rendeztek. A tüntetők fenyegető magatartása következtében Marcellin Albert kénytelen volt házába bezárkózni.

Közgazdasági távirat.

Csikagó, aug. 5. Gabonaüzsd. Zárlat. Buza irányzata engedő, augusztusra 89¹/₄ K., szeptemberre 91 K. — Iengeri állandó, augusztusra 54³/₄ K.

Csikagó, aug. 5. Terményüzsd. Zsir szeptemberre 9.15, tegnap 9.20, októberre 9.20, tegnap 9.27. Szalonna short clear — tegnap, — Sertészsop szeptemberre 16.42, tegnap 16.45

New-York, aug. 5. Terményüzsd. Gyapot. New-Yorkban 13.25, aug.-ra 12.52, nov.-re 12.01. New-Orleansban 12¹/₂. Petroleum stand withe. New-Yorkban 8.45. Filadelfiában 8.40, raffined in cases 10.90, Credit Balances of oil City 178. Zsir, Vestern Steam 9.45. Rohe testvérek 9.50 — On 40.67—40.90. Réz 21.—22.—

Brankovics pátriárka temetése.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, augusztus 5.

Vasárnap reggel helyezték örök nyugalomra Karlóczán Brankovics György pátriárkát. A temetésre összegyűlt Karlóczán a magyarországi szerb papság csaknem teljes számban és beözönlött a pátriárkatus székhelyére a délvidék egész szerb közönsége is, hogy utolsó útjára kísérje egyháza elhunyt fejedelmét. Képviseltette magát a temetésen ő felsége, valamint Péter szerb király és továbbá a magyar kormány és az egész szerb egyház. Gerba Rajmund zágrábi hadtestparancsnokot, a király képviselőjét Karlócza város határán a város elüljárósága fogadta, ahonnan háromnegyed kilenczkor érkezett meg az érseki palotához az elhunyt pátriárka disz-diszhintóján Zomantini ezredes, vezérkari főnök kíséretében adjutánsaival és a pétervári helyőrség tisztikarával. Az érseki palota bejárájánál a hadtestparancsnokot Nikolics Miron pakráci püspök fogadta és üdvözölte a püspöki kar élén. Gerba hadtestparancsnok ő felsége nevében ismételt résztvételt fejezte ki az egyháznak, egyben köszönetet mondott a szíves fogadásért, amelyről jelentést fog tenni ő felségének. A püspöki kar ezután fölkiérte őt kíséretével együtt az érseki palota első emeletén az e célra berendezett disztraktsba, ahol később az összegyűlt egyházi és világi hatóságok, valamint küldöttségek tisztelegtek.

A gyászszertartás kevéssel tíz óra után kezdődött meg a székesegyházban. A templom környékét ekkorra rengeteg embertömeg lepte el. A székesegyház bejáratánál a püspöki kar foglalt helyet, várva a király képviselőjének érkezését. Benn a székesegyházban ez alatt gyülekezett a gyászoló család. Ott voltak az elhunyt pátriárka leánya, Milana és férje, dr. Maximovics Milán gyermekeikkel, Bogdanovics Luczián püspök, valamint Leticus püspök családjával, valamint az oldalági rokonság igen nagy számban, továbbá Dungserszky Lázár a nejevel, Jovanovics István udvari tanácsos és neje, született Dungserszky Olga, ifjabb Dungserszky Gedeon, dr. Popovics István, a Thököliánium igazgatója, Jovanovich Pál miniszteri osztálytanácsos, Dobrovics Milán országgyűlési képviselő és mások. Tíz óra után hagyta el az érseki palotát Gerba Rajmund hadtestparancsnok, a király képviselője, dr. Lozanic Simon belgrádi egyetemi prorektor, Péter szerb király képviselője és Balla Aladár ujvidéki főispán, a magyar kormány képviselője. A székesegyház bejárájánál a püspöki kar élén Nikolics Miron pakráci püspök fogadta és kísérte be őket a székesegyház hajójában fölállított helyeikre. A gyászistentiszteletet három püspök végezte az összes papsággal. Az evangélium olvasása közben a belgrádi és zimonyi egyesült daloskörök gyásznémetek adtak elő. A bucsuztató beszédet az egyház nevében Nikolics Miron pakráci püspök mondta. Dicsérettel és elismeréssel szölt az elhunyt tizenhét évi működéséről és buzgalmáról, mit az egyház és a kultúra érdekében kifejtett. A világiak nevében Uruzovics János teológiai rektor mondott bucsubeszédet. Amikor — ugymond — Brankovics pátriárka lett, ziláltnak találta az egyházat. Igyekezett ugyan minden erejével ezeken a viszonyokon változtatni, sajnos azonban, ez a nemes törekvés eredménytelen nem járt. Talán nem volt szerencsés, vagy talán az Ur nem akarta.

A gyászbeszéd után véget ért a gyászistentisztelet. A koporsót a papság vállaira vette és megindult a menet a felsővárosi templomba. A felsővárosi templom szentélye alatt van a kriptá, melyet az elhunyt metropolita az idén építtetett. A menet a kriptá bejárájánál állott meg. A püspöki kar még egyszer beszentelte a koporsót. Utána Popovics György tanár, a szerb iskolák főreferense mondott megható bucsubeszédet. Ezzel a ceremónia véget ért. Gyásznémet hangjai mellett levitették a koporsót a kriptába és örök nyugalomra helyezték Brankovics Györgyöt. Déli egy órakor az érseki palotában diszbed volt, amelyen jelen voltak a király képviselője, Péter szerb király képviselője, a magyar kormány képviselője, a horvátországi kormány képviselője, a főpapok és a temetésre egybegyűlt előkelőségek.

Folyóba zuhant vonat.

Budapest, augusztus 5.

A vasuti szerencsétlenségek annaleseiben föltűnő helyet fog kapni az a katasztrófa, amely tegnap délután történt Franciaországban, Loire-megyében, Angers városától mintegy hat kilométernyire. Egy személyvonat alatt leszakadt a hid; a gőzös a hid alatt hőmpölygő Loire folyóba zuhant. Ötvennél többen veszték oda. A halottak pontos számát még ma nem lehet megállapítani.

Párisból érkezett telegrammunk így mondja el a nagy katasztrófa részleteit:

A hid leszakadt.

Borzalmas vasuti szerencsétlenség történt tegnap délben Loire departementben, mintegy hat kilométernyire Angerstől. Az államvasutak egyik vonata, amely délelőtt tizenegy óra huszonkilencz perczkor Angersből Poitiersbe elindult, kisiklott éppen abban a pillanatban, amikor a vonat a Loire hidjára érkezett.

A hid leszakadt s a vonat lokomotívja, szerkocsija, egy teherkocsi és egy harmadik osztályu kocsi a hid alatt éppen nagyon széles folyóba zuhant. A rettenetes szerencsétlenségnek az eddigi megállapítás szerint körülbelül ötven halottja van s tizenhatan többé-kevésbé súlyosan megsebesültek. Az áldozatok között az eddigi adatok szerint nincsen egyetlen külföldi sem.

A kisiklás éppen akkor történt, amikor a vonat eleje a hidra érkezett. Az utasok egyszerre csak egy iszonyu lökést éreztek s a következő pillanatban a lokomotív, a szerkocsi, egy teherkocsi és az első harmadik osztályu kocsi a mélységbe zuhant. A személyszállító kocsiban mintegy hatvan utas volt. Ezek valószínűleg valamennyien meghaltak. A vonatvezető s a fűtő a kritikus pillanatban leugrottak a lokomotívról és uszva megmenekültek. A kocsiban lévőek közül azonban legfeljebb csak néhányan tudtak megmenekülni. Az volt a szerencse a szerencsétlenségben, hogy a vonat kettészakadt és így a harmadosztályu kocsi után következő kocsik a hidon maradtak.

Akik megmenekültek.

Az utasokat, akik a hátulsó kocsikban voltak, iszonyu pánik fogta el. Borzasztó kiáltással kiugrártak a vonathól s amint látták, hogy mily rettenetes veszedelemtől menekültek meg, holmijukat hátrahagyva elfutottak.

Csak néhány utas őrizte meg a bátorságát és visszatért a vonathoz, hogy a mentésben résztvegyen.

Mennek a halálba.

A kocsit, amely a vízbe zuhant, csak Angersben csatolták a vonathoz. Vasárnap ugyanis nagyon sok a kiránduló s mivel a vonat Angersben már csaknem telve volt, a többi kocsik elé még egy harmadik osztályu kocsit csatoltak. Angersben csak kevesen szálltak a kocsiba a lokomotív füstje miatt, de a legelső állomáson Angers után az ottani kőbányák sok munkása szállott föl a feleségével és gyermekeivel a félig felt kocsiba. A munkások a hidon tul levő Ponts de Cébe akartak kirándulni, tehát egész utazásuk mindössze néhány perczig tartott volna. De ez a rövid utazás volt a vesztük.

A mentés nem sikerül.

A lokomotív és a harmadik osztályu kocsi a hidról hét méternyi mélységbe zuhant. Az utasok legnagyobb része meghalt. A személyszállító kocsi fedele leszakadt, a lokomotív pedig félig a víz alatt van. A kocsiból néhányan kibujtak és uszással iparkodtak menekülni, de a sebes víz elragadta őket. A partról az utasok része és a halászok azonnal hozzáfogtak a mentéshez, de csaknem minden eredmény nélkül.

Rövid idő alatt tizenhat holttestet húztak ki a vízből. A halottak között van öt asszony, tíz férfi és egy gyermek. A lokomotívvezető holtteste teljesen a gép közé van ékelve s lehetetlen kihozni alóla. A holttestet legfeljebb csak részben lehet majd kihúzni. Eddig a szerencsétlen embernek egyik karját találták csak meg.

A katasztrófa híre a közeli falvak lakosága a folyóhoz özönlött. Az áldozatok hozzátartozói kétségbeesetten jajgattak és siránkoztak. Voltak közöttük, akik eltűnt hozzátartozójukat sem az élők, sem a halottak között nem találták meg és nem akarják elhinni, hogy elveszték. A délután folyamán még két holttestet, majd utóbb még öt holttestet találtak meg. A parti halászok csónakokon igyekeznek a szerencsétlenség helyére, de a sebes ár minduntalan elragadja a csónakot. Eközben leszál az est és a mentőmunkát nem lehet tovább folytatni. Az eltűntek hozzátartozói tiltakoznak, majd könyörögnek, hogy ne hagyják abba.

Fáklyákat gyújtanak, a közeli falvak népe lámpásokat hoz, de amint jobban sötétedik, mégis csak abba kell hagyni a munkát. A megtalált holttesteket *Ponts de Cébe* szállítják, ahol egy teremben egymás mellé fektetik őket. Van közöttük egy kis leánya, aki holtan is szorongatja a kezében a babáját.

Kit terhel a felelősség.

A nép éles szemrehányást tesz a vasuti igazgatóságnak, amelyet felelőssé tesz a szerencsétlenség miatt. 1893-ban ugyanis a hidnak másik végén a vasgerendák eltörték s a hid leszakadt. Bár akkor szerencsétlenség nem történt, ez a baleset mégis figyelmeztethette volna a vasuti igazgatóságot, hogy a hid nincsen jól építve.

A hid különben teljesen vasból épült, de úgy, hogy a vonatok csak harmincz kilométernyi sebességgel közlekedhetnek rajta s Angers és Paitiers között a vonatok mégis ötven-hatvan kilométernyi sebességgel haladnak át a hidon.

A munkásügyi miniszter éjjelkor Les-Ponts-de Cébe utazott a vasuti szerencsétlenség helyére.

A vizsgálat folyik.

A les-pont-de céi vasuti szerencsétlenség okának kiderítésére a vizsgálat még mindig folyik. A katasztrófának kétféleképpen adják okát. Egyik vélemény szerint a hid elgörbült a vonat súlya alatt, másik vélemény szerint lehetséges, hogy kisiklás történt, amely a lokomotívot kihajította a hídról és ez zuhanásában leszakította a hidat.

Három újabb holttestet találtak, két nőt és egy gyermeket, akiknek személyazonosságát még nem tudták megállapítani. Azt hiszik, hogy a folyó sodra még több holttestet is magával ragadott.

EGYETERTÉS.

Augusztus hó 1-ével új előfizetést nyitottunk az Egyetértésre. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek előfizetése most lejárt, szíveskedjenek az előfizetés megújításáról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

Minden előfizetőnk teljesen díj-talanul kapja a magyar család számára kiváló gondal szerkesztett „Magyar Szalon” című folyóiratot.

Az Egyetértés előfizetési ára:

Egy hónapra . . .	2 kor. 40 fill.
Negyedévre . . .	7 kor. — fill.
Félévre . . .	14 kor. — fill.
Egész évre . . .	28 kor. — fill.

A fűrdő- és nyaraló-évszak alatt a lapot előfizetőinknek bárhova pontosan elküldjük, ha a címváltozást kiadóhivatalunkban idejekorán bejelentik. Ebben az esetben szíveskedjenek mindig legújabb lak helyük címét is közölni.

UJDONSÁGOK.

A linchelés morálja.

Egy brassómezei községben embervér folyt, agyonvertek egy embert, de a megsértett jogrend aligha fog elégtételt kapni miatta. Mert az egész falu népe egy ember gyanánt vállalja, hogy ott volt, hogy verte, hogy ütötte az agyonpüfölt embert, aki kárt akart csinálni nekik, mert egész faluval szemben lehetetlen a törvény, megáll a paragrafus-molyok esze, akik szokás és kötelességszerűen röffel szokták kimérni minden bűnre a büntetést. Itt bűn van, de bűnös nincsen, mert mindenki annyi mint senki. Egyes emberekből, akiket külön-külön karóba lehet huzni, nép lesz s a népi szava már isten szava s ami egyébként szimpla gyilkosság, az népitétel.

S ezzel a brassómezei linchben pompásan lesűrítve megkaptuk az egész társadalom moráljának képét. A bűn csak addig bűn, amíg kevesen kevesek érdekében követik el. Azon túl, hogy a nagy, numerikus többség maga követi el s hiszi, hogy magának használt vele, erény lesz belőle. A háboruban medáliát kap az, aki a legügyesebb és legszorgalmasabb tömeggyilkos volt, a hóhér pedig fizetést élvező rendes államhivatalnok, kimondottan azzal a hivatással, hogy alkalomadtán kitörje az emberek nyakacsigolyáját. S nemcsak az emberi élet ellen elkövetett bűnök értékelésében ennyire következtelen a társadalom, hanem végig a morális vonatkozású tények egész vonalán. Sohasem elvont, felhők fölül érkező, transcedentális valami volt a morál, hanem az, ami a nagy többségnek épen hasznos volt. Hogy ezuttal a fölvetett példához ragaszkodva, csak az élet elleni merényleteknél maradjunk, a nagy többségnek például alkalmatlan volt az, hogy a társas közösségek belüli egyesek a közbiztonságot veszélyeztessék, azért Kain-vétket csinált a gyilkosságból. De ugyanakkor hadierénynyé emelte a társas közösségek kívül álló emberek ellen viselt háborút és hivatalos kötelességgé tette az összességnek kellemetlen egyesek kiirtását.

A brassómezei falu népe úgy érezte, hogy a meglinchelt földbirtokos rájuk nézve veszélyes és alkalmatlan egyéniség s azért kiirtása hasznos és szükséges dolog. Ha ez a falu önálló, szuverén állam lenne, medáliát kapnának a gyilkosok. Így azonban tekintve azt, hogy a falu határán kívül eső nagyobbik fele a törvényt szabó államnak nem érezte egyúttal a linchelő néppel, kissé bajos lesz elintézni justizmord nélkül az esetet. Mert vagy büntetlenül hagyják a bűnt s akkor mi lesz az elvvel? Vagy az összes jelentkezőkkel együtt az ártatlanokat is megbüntetjük s akkor mi lesz az igazsággal? Ben.

Napirend. Naptár. Kedd, augusztus 6. — Római kath. Urunk szün. — Protestáns: Urunk szün. — Görög-ország július 24. — Zsidó: Ab. 29. — A nap két: reggel 4 óra 42 perc, nyugszik: este 7 óra 27 perc. — A hold két: éjjel 1 óra 55 perc, nyugszik: d. u. 5 óra 58 perc. — A Növeztviselő Országos Egyesületének gyűlése este 8 órakor Andrásy-ut 83. szám alatt. — A Nemzeti Szalon nyári kiállítását nyitva 9 óra-ig. Belépődíj 1 korona. — Az Uránia Kigő-téri szalonja nyitva délelőtt 9 órától déli 1 óráig. Belépődíj 20 fillér. — Állandó kiállítás a Könyves Kálmán* emlékében (Nagy-mező-utca 37-39. szám.) nyitva egész nap. Belépődíj nincs. — A Nemzeti Múzeum régészeti nyitva délelőtt 9 órától déli 12 óráig. — A Szépművészeti múzeum nyitva délelőtt 10 órától délután 9 óráig. — A Fővárosi Múzeum nyitva délelőtt 9-12 óráig. — A Történelmi Képcsarnok nyitva megtekinthető 1 k. belépődíjjal. — A Földtani Intézet Múzeuma 10-12 óráig. — A Szechenyi Múzeum nyitva délelőtt 10-12 óráig. — A Mezőgazdasági Múzeum nyitva délelőtt 10-12 óráig. — A Goethe szoba zárva. — A Noprjai Múzeum nyitva 8-6 óra. — Az Iparművészeti Múzeum nyitva 9-1 óra-ig. — A közlekedési Múzeum zárva. — Az aquincumi múzeum nyitva egész nap. — A Technológiai Iparmúzeum és könyvtára nyitva 9 órától 12 óráig. — A többi múzeum és nyilvános könyvtárak zárva.

Személyi hírek. József főherceg ma délelőtt Budapestről Bécsbe érkezett és nemsokára Ischlbe utazott tovább. — Gizella bajor hercegnő Münchenből ma reggel újból Ischlbe érkezett. — Dr. Petkovics Tivadar, budapesti szerb főkonzul szabadságra utazott. Távollétében Vintrovics alkonzul helyettesíti. — Pacsu szerb pénzügyminiszter fűrdőhasználatra Marienbadba utazott.

Czimadományozás. A király, mint a hivatalos lap közli, Lekky István és Tóth Elemér miniszteri osztálytanácsosi czimmal és jelleggel felruházott földművelésügyi miniszteri titkárokat miniszter

osztálytanácsosokká kinevezte, dr. Kakucs György és báró Podmaniczky Gyula miniszteri titkároknak pedig a miniszteri osztálytanácsosi czimet és jelleget díjmentesen adományozta.

A király születése napja. A király vasárnap, e hó 18-án üli meg születésének hetvenhetedik évfordulóját. Ez alkalomból a budavári Szent István-templomban délelőtt 9 órakor hálaadó istentisztelet lesz, a budavári Mátyás-templomban pedig délelőtt 10 órakor tartják meg a hivatalos főistentiszteletet. Erre az istentiszteletre a miniszterelnökség meghívja a polgári, az egyházi és a katonai méltóságokat, valamint az idegen államok képviselőit. Istentisztelet után gratuláció lesz a miniszterelnöki palotában. Reggel 9 órakor fényes katonai díszszemlét tartanak a Vérmező síkján, melyet tábori mise fog megelőzni.

Dr. Kacs Kovits Mihály kinevezése. Igazán érdemes, kiválóan képzett férfit ért jól megérdemelt jutalom: dr. Kacs Kovits Mihályt kultuszminiszteri tanácsossá nevezték ki. Az új miniszteri tanácsos egyike a legszorgalmasabb és legműveltebb erőinknek, akinek sokat köszönhet a magyar kultúra. A legfontosabb pozícióban, a közoktatásügy körül gyümölcsözik a közügynek az ő tudása s neki köszönhetjük, hogy az új népiszkolai törvényjavaslatot oly erősen hazafias szellemben alkották meg. Új méltóságában még több alkalma lesz, hogy széles látókörrel, erős magyaros érzéssel és európai műveltséggel szolgálja a magyar közoktatási ügyet, amelyre ráférne sok ilyen elsőrendű erő.

A bolgár fejedelem Ischlben. Ferdinánd bolgár fejedelem, aki a legszigorúbb inkognitóban gróf Murányi néven Ischlbe érkezett, szombat este a Bauer-szálló éttermében vacsorázott. Kisérletében voltak lovag Fleischmann titkos tanácsos, Markov tábornok és Sztojanov kapitány. A fejedelem este tizenegy óra tájban vonult vissza a lakásába. Vasárnap reggel háromnegyed hét órakor a fejedelem a plébánia-templomban misét hallgatott, azután rövid sétakocsizást tett és nyolcz órakor visszatért a szállóba. Tizenegy órakor a király egy órai kihallgatáson fogadta a fejedelmet, aki azután Lipót és György bajor hercegekkel tett látogatást. Háromnegyed egy órakor a király tábornagi egyenruhában a Bauer-szálló elé érkezett, ahol, miután ő felsége a liftet használni nem akarta, Hauptmann szállóigazgató kísérte ő felségét a bolgár fejedelemnek második emeleti lakosztályába. A király mintegy husz percig maradt a fejedelemnél, mire a fejedelem kíséretének tagjai a kocsiához kísérték. Félhárom órakor a király villájában ebéd volt, amelyen a bolgár fejedelmén kívül Lipót és György bajor hercegek, Hengelmüller nagykövet, továbbá báró Trautenberg és a felesége voltak jelen. Az ebéd után a fejedelem visszatért a szállóba s délután négy órakor Bécsbe utazott, ahová este érkezett meg.

Külfutatók. A király Stratzingger Emil pénzügyi tanácsost, székelyudvarhelyi pénzügyigazgatót, a királyi tanácsosi cím díjmentes adományozása mellett VI. fizetési osztályba sorozott pénzügyigazgatóvá kinevezte. — Lerch Ignác és Vernóczy István nyug. pénzügyi számvizsgálóknak sok évi buzgó szolgálatuk elismeréséül a pénzügyi számtanácsosi czimet díjmentesen adományozta.

A létminimum. A Kereskedelmi Alkalmazottak Országos Egyesülete legutóbb tartott választmányi ülésében foglalkozott azzal a törvényjavaslattal, amelyet dr. Günther Antal igazságügyminiszter a végrehajtási eljárásról szóló 1881: X. t.-cz. módosítása és kiegészítése tárgyában nyújtott be a képviselőházhoz. A Kereskedelmi Alkalmazottak Országos Egyesülete foglalkozva a javaslattal, súlyos sérelemként állapítja meg, hogy a létminimum megállapításánál olyan horribilis különbséget tesz a javaslat az állam alkalmazottjai és a kereskedelmi alkalmazottak között. A jelenleg érvényes végrehajtási törvény az állami tisztviselő részére 1600 koronát, a magántisztviselő részére 1000 koronát állapít meg, mint olyan összeget, amely le nem foglalható és a minimális megélhetésre mentességet élvez. Az új tervezet az előbbi összeget 2000 koronára, az utóbbit 1200 koronára emeli. Az állami alkalmazottak létminimumát 400, a magánalkalmazottakét pedig 200 koronával javítja a javaslat. Ezt pedig a kereskedelmi alkalmazottak valóságos abszurdumnak tartják és ezért kimondják, hogy mindent el fognak követni, hogy a képviselőház a javaslatnak ezt a részét változtassa meg. A Kereskedelmi Alkalmazottak Országos Egyesülete reméli, hogy az ország 200.000 kereskedelmi alkalmazottjának tiltakozó szava elég erős lesz arra, hogy azt a magyar parlament meghallgassa és figyelemre méltassa.

Meggyilkolt tábornok. Pjetigarszk város központjában három merénylő revolverfővessékkel megölte Karangozov tábornokot, Odessza volt főkoronmányzóját. A tettesek, miután véres tettüket végrehajtották, elmenekültek.

— **Szent István napja.** Szent István első apostoli királyunk névnapjára augusztus hó 20-án a szokottnál nagyobb diszszel készülnek megülni Budavárban. A Szentistvánnapi istentiszteletet Vaszary Kolos bibornok hercegprimás fogja tartani nagy és fényes segédlettel, míg az ünnepi körmenetet dr. Kohl Medárd püspök fogja vezetni a főváros összes papságának segédletével. De a körmenetben az ország minden részéből ideérkező főpapok is résztvesznek. Résztvesznek továbbá a körmenetben a kormány tagjai, valamint a polgári és katonai hatóságok fejei. A nemzeti ünnep részleteit most állapítja meg a miniszterelnökség a primási udvarral, dr. Nemes Antal budavári prelátnak-plébánosnak és Kanter Károly, a királyi palotai apátnak-plébánosnak, a Szent Jobb órával.

— **Egy huszártiszt tragédiája.** A főkapitányságról ma délelőtt a lipótzmezei örültek házába szállították Losonczy Károly császári és királyi kamarást, néhai Losonczy Károly bábolnai méntelepi igazgató harmincznyolcz esztendősi fiát. A szerencsétlen ember már régóta exaltált természetű volt. Valamikor a huszároknál szolgált mint főhadnagy s akkoriban Lipót Szalvátort királyi herceg főlovász mestere volt. Egy alkalommal azonban Wallszében összeszólalkozott Lederer udvari tanácsossal és a vita hevében inzultálta. Az eset kínos föltűnést keltett. Losonczy főhadnagynak ki kellett lépnie a hadseregből s rangját a tartalékban csak királyi kegyelemmel tarthatta meg. A szerencsétlen ember akkoriban öngyilkos szándékkal melbe lőtte magát, de fölgyógyult. Azután visszavonult Bábolnára özvegy édes anyjához s ott éldegélt csöndben. Idegbaja azonban egyre jobban elhaltalmasodott s a beteg ember anélkül, hogy eleinte észrevették volna rajta, lassankint elveszítette ép elméjét. A minap azután rémülten látták, hogy ráül egy padra, lovagol rajta, üti, veri, biztatja, mintha igazi ló volna. Figyelmeztették, hogy hagyjon föl a játékkal, de Losonczy senkire sem hallgatott, addig lovagolt a padon, míg darabokra nem törte. A család látta már, hogy a szerencsétlen ember megőrült. Föl akarták hozni a fővárosba, de előbb még egy szomorú esetnek kellett bekövetkeznie. Bábolnán rövid idő alatt négy helyen is tűz támadt. Losonczy mindenütt jelen volt s a legveszedelmesebb helyeken járkálva, látszólag gyönyörködött a lángokban. Barátja, Török hadnagy figyelmeztette, hogy vigyázzon magára, mert veszedelem érheti a tűzben. Losonczy azonban mosolyogva felelt:

— Hol van itt tűz? Én nem látok semmit!

Nagynehezen mégis eltávolították a lángok mellől. Attól kezdve vigyáztak rá, ma reggel pedig fölhozták Budapestre a főkapitányságra. Itt a rendőrorvos megvizsgálta Losonczyt és megállapította, hogy gyujtogatóni mániában szenved.

— **Állami tisztviselők kongresszusa.** Hirt adtunk már arról, hogy a gróf Batthyány Tivadar elnöklése alatt álló Állami Tisztviselők Országos Egyesülete ez év szeptemberében Szegeden országos kongresszusra hívja össze az állami tisztviselőket. A kongresszus előkészületei nagyon folynak. Az egyesület kiküldött bizottságai, amelyek az állami tisztviselők legvitalisabb érdekeit érintő kérdésekkel foglalkoznak, már nagyobb részt befejezték működésüket. A bizottságok jelentéseit dr. Andor Endre miniszteri osztálytanácsos, mint a kongresszus főelőadója fogja a nagygyűlés elé terjeszteni. A kongresszuson a különböző tisztviselői kategóriák kívánalmait is megvitatás alá kerülnek. Az ország összes tisztviselői nagy várakozással néznek a nagygyűlés elé, amely a tisztviselők eddigi parciális mozgalmait helyett egykézben és egy erőteljes akcióban összpontosítja a tisztviselők törekvéseit és óhajait. A kongresszus elnöke gróf Batthyány Tivadar lesz.

— **Rockefeller beteg.** Rockefeller Clevelandban nagybetegen fekszik; ki van merülve és elzárkózik a külvilágtól. New-Yorkban nagyon feszülten várják, hogy ez a hír milyen hatással lesz a tőzsdékre.

— **A peking-párisi automobilverseny.** Az óriási távon lefolytatott gépkocsiverseny közeledik a végéhez. Borghese herceg tegnap reggel hat órakor Königsbergnél már átlépte a német határt és félegykor tovább robogott Berlin felé. A herceg a határon a császári automobilklub és a königbergi automobilklub üdvözölte.

— **Kolostorok tünei.** A milánói Fumagali-azilum botránya után Olaszországban egyik kolostor után a másik ellen hangoznak el súlyos vádak s a botrányok gombamódon szaporodnak. Varazzenben, egy Savonához közel eső olasz városkában a szaléziánusoknak egy Collegio Civico nevű gimnáziuma van. A szerzet apácza tagjai leányiskolát vezetnek. A hatóság, minthogy a szaléziáról rossz híreket hallott, a napokban váratlanul rajtaütötte az intézetet. Az épületet csendőrséggel fogták körül, bent pedig a genuai vizsgálóbíró kezdte meg munkáját. Az orvosi vizsgálat kiderítette, hogy a legtöbb tiz-tizenéves esztendősi fiu nyomorék, három pedig súlyosan beteg. Kiderült, hogy az intézetben minden éjjel fekete miséket rendeztek, amelyen papok, apácák és növendékek egyaránt meztelenül jelentek meg. A papokat azonnal letartóztatták, az apácák ellen pedig még folyik a vizsgálat, de a konvikttus már bezárták. Este nagy tüntetések voltak Savonában. Ugyancsak súlyos büneteket fődztek föl a szaléziánusok Baraccban (Liguria) levő nevelőintézetében. Egy növendék előadása szerint az orgiákban a Katalin-rend apácái is résztvettek. A Baracc-beli szaléziák erőlyesen követelik maguk ellen a vizsgálatot. Liguriában a hatóságok nagy zavargásoktól tartanak. Rómában egy Capocci Raffaella nevű apácza menedékhelyén egy tizenhárom éves kis leány lett az áldozat. A leányt megvizsgálta a rendőrorvos, a látvelet eddig nem hozták nyilvánosságra. Genuának is megvan a maga botránya. Itt a Sampierdanének nevezett külváros Andrea Doria-uti plébánosát, don Angelo Olcesot tartóztatták le és vitték zárt kocsin a gyűjtőfogházba. A hatvanéves esztendősi vén pap nyolcz-tizenkét esztendősi leánykát, akiket valástanra oktatott, csábított el. A botrányt egy szegény munkásszony fedezte fel, akinek egyetlen leányán az orvosi vizsgálat megállapította a förtelmes bünt. Flórenczben tegnap a radikálisok és a szocialisták nagy népgyűlést tartottak a kolostorok ellen, aztán a tömeg megrohanta és felgyújtotta a della Padia és a Josephi-templomokat. A tüzoltóságot a nép nem engedte a tűzhöz. Csendőrök szuronyszegezve szorították vissza a sokaságot és a dulakodásban négy csendőr, két vámőr és egy rendőrtisztviselő megsebesült.

— **Harmadik gyorsvonat Fiume felé.** Október elsejétől a budapest-fiumei vonalon három gyorsvonat fog közlekedni. A harmadik új gyorsvonat egyébként félig-meddig express jellegű lesz és Budapesttől Fiuméig mindössze Dombóvárnál, Kaposvárnál, Gyékényesenél, Zágrábnál és Károlyvárosnál fog megállani, míg a Fiuméből járó vonatot csak Károlyvárosnál, Zágrábnál, Gyékényesenél és Dombóvárnál áll majd csak meg.

— **Emléktünnepély.** A segesvári és környékbéli magyarság vasárnap délelőtt 9 órakor Héjjasfalván és 11 órakor a fehéregyházi emléknél sikerült ünnepélyt rendezett. Ez utóbbinál dr. Polya Antal segesvári pénzügyi fogalmazó szép beszédet mondott. Lukács Tihamér székelykeresztúri ügyvédjelölt saját költeményét szavalta el. Az alsórákos Emke daloskór és a székelykeresztúri iparosifjak dalkara énekelt azután. Az ezrekre menő díszes közönség közt jelen volt Apáthy Péter főispán is. Délután a segesvári Petőfi-szobornál nagy közönség előtt Márk Mihály csekefalvi ref. lelkész mondott szép beszédet.

— **Siremléket de Caux Miminek.** A siremlék-bizottsághoz e célra eddig a következő adományok érkeztek: az Egyesült asztaltársaság 100 korona, a vallás- és közoktatásügyi minisztérium 500 korona, Balázs Ignác gyűjtése 7 korona, ifj. Odry Lehel 4 korona, Fáy Béla 1 korona 50 fillér, összesen 612 korona 50 fillér. További adakozásokat szívesen fogad és nyilvánosan nyugtázza a de Caux Mimi siremlék-bizottság elnöksége Ujpest (Kossuth-utca 48. sz.).

— **Baleset a gyorsvonaton.** Az orsovai 704-es számú gyorsvonatot tegnap délután 2 óra 25 perczkor Pilis és Albertiúra között baleset érte. Szembe jött vele a másik vágányon egy talpfákkal megrakott tehervonat, amelynek rakománya oly szerencsétlenül volt elhelyezve, hogy átért a másik vágányra. A gyorsvonat nekiment a talpfáknak. Nagy Lajos fűtő leesett a vonatról, bordatörést szenvedett és karját is eltörte. Több kocsi ablaka betörtött, a kocsi egy része megrongálódott. A súlyosan sérült Nagy Lajost, miután orvos nem volt a vonaton, a hálókocsiban helyezték el és Gervás máv. felügyelő, aki a vonaton volt, az első segítségben akarta részesíteni, de a mentőszekrényt csaknem teljesen hasznavehetetlen állapotban találta. Budapestben a mentők várták a vonatot és Nagy Lajost a kórházba szállították.

— **Gyilkos villám.** Az aradmegyei Tisza községben rettenetes vihar dult tegnap, amely emberáldozatot is szedett. A villám belesapott egy fába, amely alatt egy héttagú társaság kuporgott és három ember, megölt, négyet pedig súlyosan megsebesített. A halottak Vuzsdea Krecsun, Nyegrú Ruzsanda és Luntás Mitru. A négy sebesült is élet-halál közt lebeg.

— **A dánosi rablógyilkosság.** A lázasan folytatott nyomozásnak még mindig nincsen eredménye. A vizsgálóbíró végre belátta, hogy ebben a rémes gyilkosságban másfelé is kell nyomozni s most megteszi azt, amit két héttel ezelőtt sürgettünk: kiterjeszti a vizsgálatot nemczigányokra is. Persze most tizenhét nappal a gyilkosság után a nyomozás nem sok sikerrel kecsegtet s hozzá kell szoknunk ahhoz a fölháborító gondolathoz, hogy a mézárálás megtorlatlan marad. A vizsgálóbíró különben ma vonatra rakatta az összes cigányokat és kivittte őket Dánosra. Mire jó ez a kirándulás, az époly titok, mint a sikeres nyomozásnak minden eddigi részlete. — A belügyminiszter tudvalevőleg körrendeletben felhívta a vidéki rendőrhatócágokat, hogy a kóbor cigányok megrendszabályozása ügyében tegyenek előterjesztést. Eddig két vidéki rendőrkapitány küldötte meg előterjesztését, amelyeket a „Közbiztonság” című lap egész terjedelmében közöl. Molnár Lajos szegszárdi rendőrkapitány konstátálja, hogy mivel a kóbor cigányok minden ellenőrzés híjával szabadon tartózkodhatnak bárhol s ugyanolyan szabadsággal hagyhatják el tartózkodási helyüket, ellenőrzésük s nyilvántartásuk teljesen lehetetlen. Ajánlja ennél fogva, hogy az összes kóbor cigányokról rendes nyilvántartási könyv vezetessék, amelyen feljegyzendő a kocsi és lovak száma is. A budapesti államrendőrségnél központi nyilvántartás vezetendő. A családfóket igazolványi könyvvel kell ellátni, amelyben a feleség s gyermekek neve és kora is bennfoglalassék. A sátoros cigányok arra köteleztessenek, hogy tartózkodási helyük elhagyása esetén a rendőrhatócágnál jelentkezzenek, míg viszont a rendőrhatócágnak utasítassanak, hogy a területükön megforduló cigányok igazolványait minden egyes alkalommal vizsgálják meg.

Taposi Márton karczagi rendőrkapitány ugyan csak összeírni és törzskönyvezetni óhajja a kóbor cigányokat. A cigánygyermek 10 éves korig gyermekmenhelyekben neveltesse, 10—15 évesek javítóintézetbe teendők, 24 éves korukig pedig dologházba internálendők. A munkaképtelen és agg cigányok menházakba helyezendők. Kocsit, lovat kóbor cigányok ne tarthassanak. Megtiltandó nekik a lókupeczkedés és a vásározás.

— **Elhunyt alispán.** Sárközy Béla, Somogy vármegye alispánjának temetése nagy részvét mellett ment ma végbe. A mai napra kitűzött rendes közgyűlést Kapotsffy Jenő főispán nyitotta meg délelőtt, aki kegyeletes szavakban emlékezett meg az elhunyt alispán érdemeiről. Az ülés megszakitásával a bizottsági tagok testületileg vettek részt a temetésen. A ravatálnál Lachner Sándor főjegyző és Szabó Kálmán bucsuztatták el Sárközy Bélát.

— **Rekvium Törley Józsefért.** Hétfőn délelőtt tiz órakor mutatták be a belvárosi plébánia-templomban az engesztelő szentmise-áldozatot Törley Józsefért. A szentmisét Bakács János belvárosi plébános celebrálta nagy papi segédlettel. A mise alatt az Opera énekkara Engesser rekviumját adta elő.

— **Gyermekrablás Kiskörösön.** Soltvadkerten vakmerő gyerekrablást követtek el cigányok. Hochbold László vasárnap reggel a kiskörösi országos vásárra ment. Amikor hazulról távozott, két kis leánya, egy négyéves és egy nyolczéves még aludt és így el nem bucsuzott fölük. A lányok fölébredvén, elhatározták, hogy az apjuk után mennek a vásárra. Kiskörös közelében egy cigányformájú asszony csatlakozott az apróságokhoz, aki megtudvao a gyerekek szándékát, azzal, hogy az apjukhoz vezeti őket, becsalta a két kicsit a kukoriczásba. Ott a kisebbik leányt leültette és a másikkal távozott. Órák mulva a kis lány sirni kezdett, amire a közeli vasúti őr figyelmessé lett a siró apróságra. Azonnal kutatására indult a nagyobbik leánynak is, de annak nyoma veszett. A kétségbeesett apa azonnal jelentést tett a kiskörösi főszolgabírónál, amely nyomban értesítette a megyebeli csendőrsparancsnokságokat és a fővárosi államrendőrséget. A széles körben megindított nyomozásnak eddigelé még eredménye nincsen.

— **Öngyilkos tanító.** A kiskunmajsai községi tanító-egyesület legkiválóbb tagja, Farkas Imre községi tanító, pénteken reggel revolverrel szívenlőtte magát. Pár órai szenvedés után édes anyja karjai között meghalt, anélkül, hogy eszméletre tért volna. Farkas Imre hosszabb idő óta buskomor volt és már több ízben kísérelt meg öngyilkosságot. Levelet nem hagyott hátra.

— **Följelentés egy kereskedő ellen.** Néhány nappal ezelőtt a *Ligeti Miklós és társa* Semmelweis-utcai szabócézég csődöt kért maga ellen. Alighogy a törvényszék elrendelte a csődöt, megjelent a főkapitányságon *Szemző József* főhadnagy s feljelentést tett *Ligeti Miklós* cégeltulajdonos ellen család címen. A feljelentés előzményeiről a következőket jelenti tudósítónk: *Szemző József* főhadnagy két esztendővel ezelőtt negyvenezer korona készpénzt örökölt. A pénzt nem akarta takarékpénztárba tenni, keveselte a kamatot, inkább arra gondolt, hogy valami jól jövedelmező vállalatba fekteti be. Nemsokára az egyik budapesti napilapban hirdetését tett közzé, amelyben negyvenezer korona főkéjét vállalkozásra ajánlja föl. Mindjárt másnap jelentkezett *Ligeti Miklós* kereskedő, aki azt az ajánlatot tette a főhadnagynak, hogy egyenruhákat s katonai felszereléseket gyártó üzletet kellene alapítani. *Szemzőnek* tetszett a terv s csakhamar megegyeztek. Az üzlet meg is nyílt a Semmelweis-utca 4. számú házában *Ligeti Miklós* és társa cím alatt. De vevő nagyon kevés jelentkezett. *Ligeti* folytonosan hittegette a főhadnagyt, aki nem értett az üzleti ügyekhez s teljesen *Ligeti*re hagyta a vezetést. A főhadnagy bizakodott, hogy felvirágzik az üzlet, de az napról-napra rosszabbul ment. Utoljára már elfogyott a negyvenezer korona s *Ligeti* adósságokat csinált.

Mikor ezt *Szemző* megtudta, kijelentette *Ligeti*nek, hogy az üzletből kilép.

— Nem kívánok már semmit, csak adja vissza a negyvenezer koronámat, — mondta *Ligeti*nek, aki természetesen megígérte ezt.

De multak a napok s *Ligeti* nem jelentkezett a pénzzel. Mindenféle kifogást mondott s nemsokára csődöt kért maga ellen. *Szemző* csak akkor gondolt arra, hogy csalóval van dolga. Elment a kapitányságra s család címen följelentette *Ligeti*t, akiről már eddig kiderült, hogy már egyszer volt egy hasonló üzlete s akkor is csődbe került. A vizsgálat megindult *Ligeti* ellen. Az esetet egy esti lap hosszabban megírta. Dr. *Pert Soma* *Ligeti* Miklós képviselőjében kijelenti, hogy e cikk tartalma valótlan és hogy szerzője és sugalmazója ellen sajtópört indított.

— **Házasság.** Zombori *Zombory Rikárd* házasságot kötött marosváradjai *Glück* Erzsikével, marosváradjai *Glück* Samuné, *Deutsch* Ilona leányával. A polgári esketés az V—VI. ker. anyakönyvvezető előtt, míg az egyházi szertartás családi gyász miatt a legszűkebb rokonok körében, a menyasszony anyja lakásán, Hungáriaszálló, tartatott meg.

Erdős József, lapunk kiadóhivatalának főtisztviselője e hó 4-én eljegyezte *Stern Elluska* urleányt Tafa-Tóvárosban.

Lichtenberg Emil, a m. kir. Opera karmestere és *Propper Aranka* tegnapi napon tartották meg esküvőjüket.

— **Rémregény.** Néhány nappal ezelőtt elhalt itt a fővárosban egy testileg-lelkileg elgyötört gyöngye ember, dr. *Eranosz István* ügyvéd. Orvosi vélemény szerint cukorbetegség okozta a halálát. Most azonban a szerencsétlen ember családja az ügyvéd életét, betegségét és halálát, egy középkori rémregénnyel hozza kapcsolatba. *Gáti György* fővárosi iskolaigazgató, az elhunyt sógora, azt mondja ugyanis, hogy dr. *Eranoszt* egy titkos spiritiszta társaság agyonhipnotizálta, aztán az akaratától megfosztott gyöngye, beteg embert minden vagyonából kiforgatták, végül pedig szuggerálták neki, hogy ne egyék és ne igyék, s így éhenhalásra kényszerítették. *Gáti* igazgató azt is megmondja, ki áll a titkos társaság élén. *Gennari Giuseppe* fővárosi vívmestert vádolja meg azzal, hogy *Eranoszt* tönkretette. Azzal bizonyítja pedig ezt, hogy *Gennari* havi appanázst is ígért a teljes nyomorban maradt özvegynek, ha nem tesz ellene feljelentést.

Ezzel szemben *Gennari* vívmester azt mondja, hogy azért ígért havi segélyt az özvegynek, mert a család botránnyal, leleplezéssel fenyegette. Nem akarta, hogy meghurcolják, tehát segítséget ígért az özvegynek, akit különben is szívesen támogatót volna, mint jó barátja özvegyét. Egyebekben azt is mondja *Gennari*, hogy *Eranosz* neki volt adósa még életében. Az ügyből valószínűleg botránypör lesz.

— **A szociálisták gyűlései.** A szociáldemokrata párt ma este nyolcz órakor hat gyűlést tartott, amelyeken az általános választói jog érdekében a házi agítációt beszélték meg. A medve-utcai Fácán-vendéglőben *Horváth Kálmán* beszélt, a bécsi-uti Pfeifer-vendéglőben *Vantus Károly*, a kertész-utcai Jablonszki-vendéglőben *Garbai Sándor*, a Baross-utcai Link-féle vendéglőben *Weltner Jakab*, a kőbányai sörházban *Klárk Ferencz*, a Flóra-gyár melletti *Spitzer-vendéglőben Jácsk Kálmán*.

— **Méregkeverő asszonyok.** Egy névtelen levél, amely a mult héten érkezett a vingai főszolgabíróhoz, azt állítja, hogy Temes-Monostoron az utóbbi években egész sereg méregkeverés történt s megnevezi azokat az asszonyokat, akik, hogy gyorsabban örököljenek, erőszakkal tették el láb alól férjeiket. A följelentés folytán a csendőrség azonnal megindította a nyomozást, amely csakhamar szenzációs eredményre vezetett. Négy gyanús oláh asszony: *Paszku Kubrina*, *Risztin Petra*, *Putin Ikonja* és *Zsadanycz Rakila* bűnösségére nézve, bár bűnjelek eddig nincsenek, olyan alapos gyanu merült föl, hogy a csendőrség szükségesnek tartotta a letartóztatásukat. Kihallgatásuk során valamennyien konokul tagadták, mintha bármi részük lett volna férjük meggyilkolásában, de *Zsadanycz* Rakiláról kiderült, hogy összeköttetésben állt *Petromán Márta*val, a knézi bűnper egyik főszereplőjével, aki tudvalevőleg jó pénzért mérget adott el az oláh parasztlányoknak. A négy asszonyt a monostori község háza pinczéjébe zárták el éjszakára, a csendőrök pedig meghúzódtak a pincze ablakai előtt és hallgatóztak. A bűnös asszonyok azt hitték, hogy senki sincs a közelükben és megállapodtak egymással, hogy bármi történjék is, nem fogják bűnüket beismerni, mert különben Vácra kerülnek, mint a többi méregkeverők. *Risztin Petra* azt is mondta társainak, ha az ő férjét exhumálják is, a csendőrségnek még sem sikerül majd rábizonyítani semmit, mert ő úgy végezte a dolgot. A csendőrség a foglyokat beszolgáltatva a vingai járásbíróshoz és megtette ellenük a följelentést a temesvári királyi ügyészségnél is.

— **Automobil-baleset.** A bordói automobil-versenyen nagyobb szerencsétlenség történt szombaton. A szerencsétlenség hírére a *Journal de France* automobilon Bordóba küldte két munkatársát: *Amigue* és *Herbert* újságírókat a lap fotografusával. Az automobil összeütközött az uton egy versenyző automobillal. Ennek az automobillal az utasai közül hárman nyomban meghaltak, az újságíróknak pedig két gépészük halt meg, mikor veszedelmes sebbel a kórházba vitték. Később *Amigue* is belehalt sebébe és a fotografus is, *Herbert* pedig halálán van. A belügyi államtitkár a bordói verseny folytatását megtiltotta. Ugyanezen az uton, *Libourne* közelében, egy másik baleset történt, a melynél egy ember veszedelmesen, egy pedig könnyebben sebesült meg.

— **Szélhámós szerzetes.** A bécsi rendőrigazgatóság ma a budapesti főkapitányságot táviratban arra kérte, tartóztassa le *Guyno* Ernő állítólagos szerzetest, aki Ausztriában sok szélhámosságot követelt el s most valószínűleg Magyarországon járkal. *Guyno* Ernő mindenütt azt beszélte, hogy a párisi szent szellem atya című szerzetes tagja. Amikor megkezdődött Franciaországban a szerzetesrendek üldözése, ő is kimenekült Párisból. Azóta járt Karintiában, Tirolban, Magyarországon, Budapesten is megfordult, ahol az irlalmasok rendházában lakott. Mindenféle hamis okmányokkal igazolta magát. Budapestről ismét Ausztriába ment, járt Wallzburgban, onnan pedig Brixenbe került. Ott fölkereste gróf *Ledochovszkyt* és fölmutatta gróf *Majláth* püspöknek a levelét, amelyben a püspök afrikai misszió-püspökké ajánlja a szerzetest. A gróf kérdést intézett *Majláth* püspökhöz, aki kijelentette, hogy a levél hamisítvány, ő nem is ismeri *Guyno*t. Ekkor a szerzetest Brixenben tizenöt napra fogházra ítélték. Büntetésének kitöltése után elutazott s azóta Ausztriában és Magyarországon kóborol s szédelgésből él. A rendőrség nyomozza.

— **Vizbefútt festő.** A genfi tó hullámai *Clarence* közelében egy férfi holttestét dobták a partra. Hamarosan megállapították, hogy a hulla azonos egy *Kaufmann* nevű huszonkétéves osztrák festővel, aki hirtelen közben fult a tóba.

— **Körözött főhadnagy.** *Krammer Gábor* butor-kereskedő feljelentést tett a budapesti főkapitányságon *Székely Miklós* nagyboronyói születésű, 26 éves nyugalmazott főhadnagy ellen, akit feljelentésében hitelezési csalással vádol. A feljelentés szerint *Székely Miklós* a mult évben beállított *Krammer* üzletébe és ott tényleges főhadnagynak mondva magát, 1300 koronát érő butort vásárolt. Amikor a butort megkapta, nyomban elküldötte azt nővérehez, *Székely Irén*hez, azután eltűnt a fővárosból. A rendőrség megindította a nyomozást, a büntetőtörvényszék vizsgálóbírája pedig elfogató parancsot adott ki *Székely* ellen.

— **Gyászistentisztelet Károlyi Istvánért.** A nagy-károlyi székesegyházban szombaton délelőtt 11 órakor gyászistentisztelet volt gróf *Károlyi István* lelkiüdvéért. A misét *Boromissza Tibor* szatmári püspök czelebrálta fényes segédlettel. Ott voltak a gyászoló család tagjai, özvegy gróf *Károlyi Istvánné*, gróf *Károlyi Gyula* és *Melinda* grófnő, gróf *Károlyi László*, gróf *Károlyi György*, özvegy gróf *Károlyi Viktorné*, gróf *Csekonics Endre* és neje, valamint dr. *Falussy Arpad* főispánnal az élén a vármegyei és városi hatóságok fejei és tisztviselői.

— **A new-yorki gyermekek veszedelme.** A legutóbbi időben mind gyakrabban megismétlődő, fiatal leánykák ellen irányuló merényletek által felizzgatott csöcselék tegnap meg akart lincselni több vélt bűnöst. Egy *Kesztnér György* nevű orosz embert, akit azzal vádoltak, hogy behatolt egy házba, hogy onnan egy fiatal leánykát elragadjon, a csöcselék majdnem holtra vert. *Kesztnér* életét csakis a rendőrség közbelépésének köszönheti. Egy ártatlan olasz embert annyira megverték, hogy szenvedett sérüléseibe valószínűleg belehal. A helyzet napról-napra rosszabbodik.

— **Morris Rosenfeld** él. Egy Vilnában megjelenő orosz-zsidó ujság állítólag a következő levelet kapta:

A külföldi sajtóban az a hír terjedt el, hogy én meghaltam, — fájdalom, nekem rosszabb az élet, mint a halál. Több lap a dicséret-koszorúját is letette a síromra, mert azt mondja a biblia: halála után szent az ember. Kérem, igazítsák helyre, hogy sem beteg, sem halott nem vagyok. Vak vagyok. *Morris Rosenfeld*.

Kérdés, nem hamis-e ez a levél. Lehet, hogy *Rosenfeld* csakugyan él, de sokkal valószínűbb, hogy egy unatkozó ember követte el a kegyetlen tréfát.

— **Apagyilkosság.** *Gyurics Rudolf* farnadi asztalos július 6-án reggelre a padláson felakasztva találták. Csakhamar szárnyra kelt azonban a községben, hogy nem ő ilyekezett az élettől megszabadulni, bár sokszor panaszkodott, hogy fia nem viselik gondját, hanem, hogy ez utóbbiak akasztották fel. Az orvosi vizsgálat tényleg külső erőszak nyomait fedezte fel a hullán, mi a hír valóságát látszott megerősíteni. A csendőrség azonnal megindította a nyomozást, mely eredményre nem vezetett. Ujabb nyomozás alkalmával az egyik fiu, *Gyurics János* asztalos házában megtalálta azt a kötelet, melyből az apa nyakán levő kötéldarab lett levágva. Ez vezette nyomra a csendőrséget. Be lett igazolva, hogy e kötelet *Gyurics János* öccse *Ládajából* vette ki a hagyaték feletti osztozkodásnál. Az újabb vizsgálat meglepő eredményt ért el. Kiderült ugyanis, amint a harmadik gyermek, *Gyurics Genováva*, *Pupák Gyuláné* bevallotta, hogy az említett két fitesivér s az ő férje előbb megfojtották apját, nehogy újból megházasodjék — s aztán a padláson felakasztották. A bűnösöket letartóztatták.

— **Gyilkos játékok.** Kossuthfalván két apróság valahogy föltöltött forgópisztolyhoz jutott és játszadózni kezdett a veszedelmes szerszámmal. A játék hevében a kis tíz éves *Juhász* többször egymás után elsütötte a fegyvert és hasba lötte játszópajtását, a kis *Sálya Jóska*t. A vértől borított gyermeket azonnal beszállították a szabadkai köz-kórházba, ahol a sebesült fiut gyógykezelés alá vették. A gondatlan szülők ellen megtették a följelentést.

— **Sok a korcsma.** Bizony szép Magyarországon sok a korcsma. Annyira sok, hogy meggyeszte pusztító hadjáratot indítottak ellenük. Sok helyütt vasárnapra becsukják a korcsmákat, de akad olyan hely is, ahol egyáltalában megszüntettek egy csomó korcsmát. Így például *Kolozsvárt* dr. *Hadady* Endre főkapitány javaslatára *Stuckheil Gyula* nem kevesebb, mint ötvenhárom italméresi jogot vont meg. Az érdekelt italmérek közt persze nagy a megdöbbenés és monstredeputáció készül fel *Wekerle* miniszterelnök mint pénzügyminiszterhez, hogy őt a rendelet visszavonására bírják. A deputációzás eredményét persze szorongva lesi nemcsak az ötvenhárom megrendszabályozott, hanem a többi italméző, mert világos, hogy csak ezek látnák hasznát a mostani rendeletnek.

— **Figyelmeztetés.** *Jekelfalussy Zoltán* belügyminisztériumi osztálytanácsos arról értesült, hogy egy ismeretlen egyén az ő nevével visszaélve, távbeszélőn koholt ürtüggyel pénzt akart kicsalni ismerőseitől. Mivel megtörténhetik, hogy az eddig ismeretlen tettes a szédelgést újból is megkísérel, *Jekelfalussy Zoltán* ezen az uton felkéri mindazokat, akiknél a szédelgő megpróbálkoznék, hogy az illetőt a rendőrségnek átadni sziveskedjenek.

— **Herczeg a szerzetesben.** A *Kölnische Zeitung*nak táviratozzák, hogy *Volio* holland határszéli városban a domokosrendi kolostorban tegnap vették föl *Löwenstein Károly* herceget a rend kötelékébe. A herceget a *Raimund* nevet választotta.

— **A főhercegnő ékszerel.** Mária Valéria főhercegnő asszony wallseei kastélyában a főhercegnő szobáiból sok nagyértékű ékszer tűnt el. Már sikerült kézrekeríteni a tolvajt; egy lakatos lopta el a drágaságokat, aki a kastélyban dolgozott. Az ékszereket megtalálták nála.

— **Szurkálás a Csáky-utczában.** Hautsuk József, Pócs Mihály, Rigó József, Tóth Lajos, Rokkhamer József és Kimpján János molnárségédek ma éjjel részegen diállongoztek végig a Csáky-utczában. Utközben hangosan garázdálkodtak és ordítottak, hogy mindenki térjen ki az utcából. A Csáky-utca 19. száma alatt szerencsétlenségére eléjük került Luczek Jánosné 45 éves házvezetőnő. A legények megtámadták s karját keresztül szúrták. Az asszony kiáltozására oda sietett Takácsi Lajos 19 éves kéményseprőség, a legények azonban ezt is hátszúrták. A nagy lármára segítségükre ment a megtámadottnak Horváth Géza, akit a garázda legények szintén megsebesítettek. A molnárségédek a rendőrség előállítására, a sebesülteket a Rókusban ápolják. Takácsi sebesülése súlyos.

— **Halálozások.** Blau Henrik tegnap, vasárnapon, rövid szenvedés után meghalt. Az elhunytban dr. Boross Béla orvos atyját siratja. Temetése kedden délután három órakor lesz.

— **Özvegy kisbaczoni Benedek Huszár Jánosné, Benedek Elek** író édesanyját tegnap délután temették el nagy részvét mellett Kisbaczonban.

— **Szolyori Nagy Ernő,** a gróf Károlyi László-féle főthi uradalom intézője e hó 1-én szívburokgyaladásban elhunyt Szolyorban.

— **Steiner Károly** hírlapíró, aki a „Südongarische Reform“-ot szerkesztette évek óta, tegnap szívszélhűdésként meghalt. Az elhunyt szerkesztő tevékeny részt vett a nemzeti párt alakításában. Steiner Ferenc képviselő az elhunyt testvérét gyászolja.

— **Dr. Horváth Gyula** budapesti gyakorló orvos életének 61-ik évében peczéli nyaralójában e hó 3-án éjjel meghalt. Temetése ma délután volt.

— **Nagy Ignác** eszper-plébános augusztus 2-án életének 63-ik évében Rohoncson elhunyt. Temetése tegnap délután volt.

— **Irinyi Irinyi Dezső** élte 20-ik évében e hó 3-án meghalt Tótpelsőcön. A meghaldogultnak hű tetemei folyó hó 4-én, vasárnap délután 4 órakor fognak a róm. kat. szertartás szerint, a tótpelsőci sírkertben örök nyugalomra tétetni. Az engesztelő szentmise-áldozat folyó hó 5-én, délelőtt 1/2 9 órakor fog a széspelsőci római katolikus templomban az Urnak bemutatlatni.

— **Forradalmárok kivégzése.** Rigában hét forradalmárt ma akartak kivégezni, de közülük négyen mérget ittak és egy kiskoru vizsgálati fogoly is megmérgezte magát. A haditörvényszék ujabban négy forradalmárt ítél halálra.

— **A csábító.** A rendőrség nyomozza Stern Józsa 26 éves érsekújvári születésű kávéházi felirónót, akit a budapesti büntető törvényszék csábítás miatt nyolcz hónapi börtönrre ítél. Az ítélet jogerőssé lett s amikor Stern Józsa, aki büntetésének kitöltésére nem jelentkezett, leakták tartóztatni, megtudták, hogy eltűnt. Megszökött a fővárosból. Most országzszerre kövözik.

— **Öngyilkosság.** Deibler Ignác nyugalmazott katonai gyógyszerész-asszisztens tegnap este Eszéken fia sírján föbelötte magát. Tettének oka ismeretlen.

— **Betörők.** Szászrégenben tegnap délután a főtéren két nagy kereskedésbe betörték, a kézi pénztárakat felfeszítették és azokból 375 korona készpénzt vittek el. A rendőrségnek sikerült a két tettest a vasut egyik kocsjában elfogni, kiknél a pénzt megtalálták s ezenkívül nagymennyiségű ékszert vittek el. Miután az illetők hamis neveket mondtak be és a számos ékszer arra vall, hogy egy szervezett betörő-bandának tagjai, a vizsgálatot erőlyesen folytatják.

FERENC JOZSEF KESERUVÉL páratlan hashajtószert

x Bob-hashajtó a legkellemesebb, 10 l.

x Zászlók, czimerek, minden kivitelben kaphatók Linhart színházi festőnél és díszítőnél Budapest, VIII., Hunyadi-u. 27. sz. Árjegyzék ingyen.

x Fodor-féle vivőterem a Koronaherceg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vivőterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna és vívásra.

x Occasio matröz ingek- és sockingban Róslernél, Budapest, V., Harminczad-utca és József-tér sarkán.

x Nászajándékok csakis a Párisi Nagy áruházban csodás választékban és olcsó árban kaphatók Budapest, Kerepesi-ut 38. Képes nagy árjegyzék vidékre ingyen.

x Nem a házassábról revizió keresztülvitele képezze a kormány főczélját, hanem a magyar ipar pártolása s akkor majd nem kell többek között az Az Első Alföldi Cognacgyárnak külföld silány gyártmányaival olyan ádáz harcot folytatni.

x **Uj találmány** czimű Takács Dániel hirdetését ajánljuk olvasóink figyelmébe.

x **Rohitsch Sauerbrunn.** Julius hó 30. és 31-én látogatta meg doktor L. v. Schrötter udvari tanácsos és tanár Bécsből a Rohitsch Sauerbrunn országos gyógyhelyet és megszemlélte az utóbbi évben történt nagyobb számbaú beruházásokat. Schrötter udv. tanácsos, első sorban is a nagy tisztaságot dicsérte meg, mit a gyógyhelyen talált, a szépen ápolt sétányokat és a legmodernebb és legkényelmesebben berendezett fürdőházakat. Nagy tetszésben részesíté a lakóhelyeket, melyek nem a túlságos luxust, hanem a kényelmet és rendszertetet árulták inkább el. Továbbá nagy vívmányként dicsérte a tudós a nagyszabású ivó-vízvezeték művet, amiben semmi kifogást sem találhatott. Schrötter udvari tanácsos sok szerencsét kívánt az igazgatóságnak a nagy haladáshoz, mit ez utóbbi években annyira megteremtettek.

A második nemzeti sakkverseny.

Székesfehérvár, augusztus 5.

Az Árpád-házi királyok ősi koronázó városa, Székesfehérvár nevezetes és a magyar sakkvilágot érdeklő eseménynek lesz a színhelye. Ma vette kezdetét a második nemzeti sakkverseny és ez — fontossága mellett — nagy jelentőségű mozzanat a magyar sakkjáték történetében. Nagy jelentőségű, mert hazánkban eddig ugyszólván teljesen ismeretlen gondolat volt a nemzeti versenyek rendezése és ha elvéve föl is merült az eszméje, nem volt megvalósítható.

Magyarországon minden egyéb sporttal foglalkozók közt régtől fogva szokások voltak a mérkőzések, és versenyek rendezésével adtak tanúságot a játékban való fejlődésükről. Minden téren lépést tartottunk a külfölddel, csak éppen a sakkjátéknál nem volt ez eddig tapasztalható. Sajnos, el kell ismernünk, e tekintetben jóval mögötte vagyunk a külföldi országoknak. Mig ugyanis a legtöbb nyugoti országban már évtizedek óta rendeznek nemzeti, sőt igen gyakran nemzetközi sakkversenyeket, hazánkban eddig csak két olyan verseny folyt le, mely nagyobb jelentőségűnek tekinthető.

Sakkmultunkban csak egy nemzetközi és egy nemzeti versenyre tekinthetünk vissza, noha nem szűkölködünk kiváló sakkozókban. Mindig voltak jeleseink, kik játékerő tekintetében méltán vetekezhettek a leghíresebb külföldi matadorokkal. Tudjuk, hogy a magyar név ismert volt már a mult század közepén. Az 1842-43. évben Pest és Páris között váltott távizeneti játszmákban a magyar matadorok: Szén, Löwenthal, Grimm és mások fényes győzelmet arattak a híres francia mesterek fölött. Első zseniális mesterünk, Szén József már a mult század harminczas éveiben levette a legjobb németeket és az Angolországban letelepedett Löwenthal is nagy hírnévre tett szert, mint korának egyik legerősebb mestere. Ugyancsak a mult század közepe utáni időkben szerepeltek Récsi, Erkel, Capdebo, Cseresnyés és még igen sokan, mint kiváló és elismert jó sakkozók. 1864-ben alakult meg a *Pesti sakkör*, melynek tagjai a sakkjáték fejlesztése körül nagy tevékenységet fejtettek ki. Nagyjaink sorában elkerülhetetlen érdemeket szerzett első sorban dr. Vidor Zsigmond, a mai generációnak nesztora, ki mint a *Budapesti Sakkörnek* köztisztelőben álló diszelnőke, ma is lelkes híve játékunknak. Kivüle még később dr. Jacobi Samu, Fährndrich Hugó, Kemény Emil és még számosan alkották azt a lelkes gárdát, mely a magyar névnek dicsőséget szerzett. Hosszu időn keresztül azonban szélesebb körben nem tudott a sakkjáték elterjedni, kultiválói mégis csak kis számmal voltak és ez oka, hogy a külföld mintájára hazánkban versenyek megtartására még csak gondolni sem lehetett. Az első mozgalom az 1885. országos kiállítás alkalmával indult meg, de a mozgalom indítóinak hamarosan arra a tudatra kellett ébredniök, ha a verseny iránt nem lehet olyan érdeklődést kelteni, amely a sikert biztosítaná. Csak később, a 90-es években kezdett a sakkjáték fokozottabb mértékben terjedni, mikor zseniális mestereink: *Maróczy Géza* és *Charousek Rezső*, első külföldi diadalutjukból

hazaérkeztek. E két fiatal mester tehetségét a külföld azonnal fölismerte és mindketten csakhamar világhírnévre tettek szert.

És ez fordulópont volt a magyar sakkéletben. Csakhamar észlelhető volt a sakkjáték iránt megnyilvánult érdeklődés, a kedv, amelylyel fölkarolták és ez időtől foglalkoztak vele intenzívebbül az ország minden részében.

Ekkor jött létre az első nemzetközi verseny is, melynek megtartására igen jó alkalom volt a milleniumi kiállítás. A hazai sakkélet felvirágzásán buzgólkodó jeles férfaink időszerűnek látták, hogy a külföld előtt életjelt adjanak a nemzeti létünkről és a sakk történelemben egy nagyszabású versenyvel örökítsék meg a magyar nevet. Az eszmét követte a tett és Bláthy Ottó, Ehrenstein Mór, Fleissig Sándor, Havasi Artur, Hoffer Márton, dr. Jacobi Samu, Lehner Vilmos, Maróczy Géza, Schuster Zsigmond, dr. Vidor Zsigmond és a többiek nem kimélve áldozatokat és fáradságot, vállalva munkálkodtak az ügy érdekében és: az első budapesti millenárius verseny fényesen sikerült. Ez a siker pedig még inkább előidézte nemes játékunk terjedését, a napilapok is megnyitották hasábjait, a sakkirodalom fel lendült, de, bár a magyar sakkozók száma légióvá növekedett, versenyek tekintetében ismét hosszabb szünet következett. Voltak ugyan egyes körök által rendezett klubversenyek, de nemzeti, vagy nemzetközi verseny rendezésére nem voltunk elég erősek.

Hazánkban, sajnos, még ezideig nem sikerült megalakítani az országos sakk szövetséget s erre vezethető vissza, hogy a versenyek nem oly gyakoriak. Mig a külföldi országok városaiban rendszeren a szövetség támogatásával jönnek létre a versenyek, addig nálunk a sakkörök csak saját erejükre támaszkodhatnak s így könnyen érthető, hogy egy-egy ilyen verseny rendezése — kellő eszközök hiányában — mily nehézségekkel jár. Életképes vidéki sakköreink közül mindazonáltal sikerült talvaly a *Györi Sakkörnek* az első nemzeti versenyt megtartani. A sakk iránt való érdeklődés ismét felkeltetett és hasonló versenyek rendezésére is nagyobb lett a kedv. A szépen sikerült györi versenyen felbuzdulva, a *Székesfehérvári Sakközö Társaság*, érdemes elnöke, Exner Győző kezdeményezésére országos mozgalmat indított a második nemzeti verseny megtartása iránt. A mozgalom kellő eredménnyel járt s a verseny sikere minden tekintetben biztosítva van. A kulturszempontról is nagyon fontos verseny külső fényét emeli az a körülmény, hogy dr. Prohászka Ottokár megyéspüspök és gróf Széchenyi Viktor főispán védnökökkel az élén közéletünk kitünőségei foglalnak helyet az elnökségben. Havranek József, Mayer Károly, dr. Saára Gyula, Váradó Károly, Hübner Károly, Pető Miksa, Szüts Jenő, Wertessy József és Wertheim Ármin mint tisztelőbeli elnökök nevei hozzájárulásukkal mindenkorra meg van örökítve a magyar sakkjáték történetében.

Az Otthon kávéház helyiségében ma megkezdődött nemzeti versenyen megjelentek kevés kivétellel a legjobb magyar sakkozók, hogy bemutassák tudományukat és dicsőítsék a magyar sakkjáték felvirágzását.

A második nemzeti sakkverseny megnyitó ünnepélye a nemes ügyszó méltó keretben vette kezdetét. A Székesfehérvári Sakközö Társaság érdekében gazdag elnöke, Exner Győző fogadta a rendezőség élén a fővárosi és vidéki egyletek küldöttségét. A *Komáromi Sakkör* Steiner Miklós elnök és dr. Mike Lajos alelnök vezetése alatt jelentek meg: *Schweiger* Fülöp titkár, Nátli Ignác, Kállay Tivadár és Bartha Albert. A Györi Sakkörképviselőiben Huber Dániel elnök és dr. Faragó Ödön alelnök jelent meg nagyszámú tagok kíséretében. A vendégek tisztelőtára a Tóvárosi-kert heységében fényes banket volt, melyen Miklós Géza a fehérváriak nevében üdvözölte a jelenlevőket s köszönetét fejezte ki a pártfogásért. Havasy Artur tornavezető Exner Győzőt a magyar sakkügyek derék előharcosát köszöntötte fel, kinek lankadatlan ügybuzgalma teremtette meg a második

nemzeti
jelentette

A v

Abony

Ujvár),

Leó (Bu

Dezső (

ner Ber

Kovács

pest), B

(Győr),

(Székesf

A n

játszók

1. A

Exner

jenő. 6

Bernát.

Merényi

jenő. 14

Az

kezöket

lasztott

királysza

tett. *Der*

36 lépés

Smogion

lépésben

Réti elle

hibát kö

megverte

dozatára

nül végz

partie 3

vezérese

rekt játé

(*)

szert C

uj operá

tóra aka

nem ha

násból

Farkas

relme

társa vol

(*)

minden

Pichler

vendéggá

Carmen

szerepet

Don Jos

Zunigát

Irma, Pe

énekl. A

igazgató

be, ki az

(*)

zenelap

Artur, O

tól kezd

fogja dir

visszajön

berlini é

zénylésé

codik, a

rikai zen

ságos, h

New-Yor

rikába u

(*)

vasárnap

egybeke

tozatos

ének, tá

kergették

színe-jav

müsort,

érdeklöd

Leichtne

Szabado

lönösen

játékáva

lógjával

egyaránt

hez nag

Gizella,

közremü

Reg

Schn

Haszn

nemzeti versenyt. Ezzel a versenyt megnyitottnak jelentette ki.

A versenyre jelentkezett résztvevők névsora: Abonyi István (Budapest), Demeter Konrád (Liptó-Ujvár), Exner Győző (Székesfehérvár), Forgács Leó (Budapest), Smogrovics Jenő (Bazin), Szokoli Dezső (Székesfehérvár), Réti Rikárd (Bazin, Steiner Bernát (Budapest), Gajdos János (Budapest), Kovács Gábor (Favérth), Mérényi Lajos (Budapest), Barász Zsigmond (Budapest), Székely Jenő (Győr), Földes Gyula (Budapest), Cseh István (Székesfehérvár).

A megejtett kisorsolása szerint a jelentkező játékosok következő sorrendet képezik:

1. Abonyi István. 2. Demeter Konrád. 3. Exner Győző. 4. Forgács Leó. 5. Smogrovics Jenő. 6. Szokoli Dezső. 7. Réti Rikárd. 8. Steiner Bernát. 9. Gajdos János. 10. Kovács Gábor. 11. Mérényi Lajos. 12. Barász Zsigmond. 13. Székely Jenő. 14. Földes Gyula. 15. Cseh István.

Az első fordulóról kiküldött tudósítónk következőket jelentheti: Székely francia védelmet választott Forgács ellen, azonban ellenfele erőlyes királysármnyi támadás folytán 31 lépésben vesztett. Demeter vezércsel választott Cseh ellen, ki 36 lépés után nyert. Barász spanyol játszmát nyert Réti ellen — 30 lépésben — mert ellenfele durva hibát követett el. Exner elhárított vezércselben megverte 63 lépésben Földest, kinek inkorrekt áldozatára a helyes védelmet megtalálta. Eldöntetlenül végződtek: a Steiner—Gajdos olasz megnyitású partie 37 lépés és a Szokoli—Mérényi elhárított vezércsel játszma 50 húzás után mindkét fél korrekt játéka után.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) **Hubay új operája.** Hubay Jenő, aki ezidő szerint Ostendeben nyaral, szorgalmasan dolgozik új operáján, amelyet még a jövő évadban bemutatásra akarna juttatni. Az opera cselekménye ezuttal nem hazai földön játszik s mindössze egy felvonásból áll. Címe: „A milói Vénusz” és szövege Farkas Imrét vallja szerzőül, aki a „Lavotta szerelme” című operának a megírásában is munkatársa volt Hubay Jenőnek.

(*) **Carmen Budán.** A Budai Nyári Színházban, minden ellenkező híresztelés dacára, csütörtökön Pichler Elemér, a magyar kir. Operaház tagjának vendégjátékául és Vajda Alfréd felléptével Bizet Carmen című nagy operája kerül színre. A címszerepet Albert Erzsébet, Micalát Maleczky Bianka, Don Joséf Pichler Elemér, Escanillót Rózsa Lajos, Zunigát Vajda, a többi szerepet pedig Bárdos Irma, Peterdi Etel, Falussy, Tábori és Kövesdi énekl. A nagyszabású operát, melyet Krecsányi igazgató rendez, Orbán Árpád karnagy tanította be, ki az előadást is rendezi.

(*) **Nikisch nem megy Bostonba.** Egy amerikai zenelap nyomán mi is megírtuk, hogy Nikisch Artur, Operánk egykori igazgatója az ősi szezon-tól kezdődőleg a bostoni „Symphony Orchestra”-t fogja dirigálni Muck udvari karmester helyett, aki visszajön Európába. Nikisch Artur, aki, mióta a berlini és drezdai Gewandhaus-hangversenyek vezénylésétől visszalépett, Baden-Badenben tartózkodik, a következő táviratot küldte az illető amerikai zeneujságnak: „Nagyon érdekes hír, de sajátságos, hogy — én mit sem tudok róla. Nikisch.” New-Yorki lapok szerint Strausz Richárd is Amerikába utazik. A hirt maga a szerző záfolta meg.

(*) **Kabaré Dunapentelén.** A dunapentelén ifjúság vasárnap este jótékony célra táncmulatsággal egybekötött kabaré-estélyt rendezett. Az estély változatos műsora — melyben drámai jelenet, kuplé, ének, tánc, hegedű-koncert, monológ csak úgy kergették egymást — a környékbeli társadalom színe-javát egybevonozta és a közönség a gazdag műsorra, a meleg nyári hangulat mellett is élénk érdeklődéssel élvezte végig. A közreműködők, Leichter Gyula, Goldner Sándor, Deutsch Jenő és Szabados Pál pompásan megállták helyüket. Különösen kitűnt Lukács Margit értelmes és színes játékaival és Golner Irén bájosan előadott monológjával. Kanitz Imre mint előadó és mint rendező egyaránt tetszést aratott. A kabaré fényes sikeréhez nagyban hozzájárult Lugosi Jenő és László Gizella, a szabadkai színház tehetséges tagjainak közreműködése, kik élénk ovációban részesültek.

FŐVÁROS.

(A fuvarszolgáltatások díja. A székesfőváros tanácsa tavaly körvonalozta azokat az irányelveket, amelyek értelmében a megalkotott székesfővárosi fuvartelep gazdasági élete berendezhető. Ezek szerint a fuvartelepnek elsősorban is az a feladata, hogy a köztisztviselési szolgálatot ellássa, második sorban pedig, hogy — a rendelkezésre álló munkaerőhöz képest — a főváros háztartásában fölmerülő egyéb fuvarszükségeket kielégítse. Kimondta a tanács, hogy — a fuvartelep jövedelmezőségének a biztosítása céljából — minden fővárosi hivatal és intézet elsősorban a fuvartelepnek rendelkezésre álló fogatait tartozik igénybe venni és csak akkor fordulhat vállalkozóhoz, ha a fuvartelep a szükségelt fuvart elő nem állíthatja. Minthogy a fuvartelepnek 1908. évi költségelirányzatát most állítják össze és a fuvartelepnek, a költségvetés alapossága érdekében, kellő tájékozottsággal kell bírnia a részéről teljesíthető összes szolgáltatások értékéről — a tanács szükségesnek tartja, hogy a szemétfuvarozáson és lovasoláson kívül teljesített egyéb fuvarszolgáltatások miként való díjazása is szabályoztassék. A tanács meghallgatta a fuvar-telep felügyeletére kiküldött bizottságnak idevágó előterjesztését és ennek az alapján a külön fuvarokért felszámítható díjakat a következőkben állapította meg: Egész napos, egyes fogat, kocsival és kocsissal, a beltelken 10 kor.; a kültelken 10.50 kor.; kettősfogat a beltelken 13, a kültelken 13.50 kor.; csak délelőtti egyes fogat a beltelken 6, a kültelken 6.50 kor.; kettősfogat a beltelken 10, a kültelken 10.50 kor.; csak délutáni egyes fogat a beltelken 5 kor., a kültelken 5.50 kor.; kettősfogat 7, illetőleg 7.50 kor.; egész éjjeli egyes fogat a beltelken 13 kor., a kültelken 14 kor.; kettősfogat 16, illetőleg 17 kor.; féléjjeli egyes fogat a beltelken 10, a kültelken 11 kor.; kettős fogat 13, illetőleg 14 kor. Csupán előfogatokért, koci nélkül, 20 fillérrel kisebb összegár számítható. Az egész napos kocsi munkaidéjét reggel 7-től este 6 óráig számíthatják, félórát reggeli és másfélóra déli szünettel. Egész éjjeli kocsi munkaidéje: este fél 8-tól reggel 6 óráig terjed. A fuvarnál felmerülő minden külön költség, például hid- vagy alagut vám, segéd munkások díjazása, a megrendelőt terheli. A fuvarokokat a használatba vétel előtt legalább 24 órával kell megrendelni. Utasítja a tanács a fuvar-telep vezetőségét, hogy a díjszabást és feltételeket, tájékoztatás végett a fuvar-rendelő utalványok szövegébe vegye föl és hogy az 1908. évi költségelirányzatba már ezeket az összegárat állítsa be.

(Uj utcanevek. A főváros tanácsa értesítette a budapesti főkapitányságot, hogy a Lágymányosi-utca és a Budai belső-körút között nyitott új utcát *Bicskei-utczának*, a Margit-körutól a Szegényház-utczáig az Erőd- és Kapás-utczák között nyitott új utcát *Szász Károly-utczának* nevezte el.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ A Hau-pöréről. Hau védője, dr. Dietz, ki a halálos ítélet ellen perújítással élt, a „März” című német folyóirat hasábjain nagy cikket írt, melyben újabb adatokkal bizonyítja védenecének ártatlanságát. Az érdekes cikkből kiemeljük a következőket:

Elsőben konstatálnom kell valamit. Hau így szól hozzám az ítélet után: „Tudja, doktor ur, nyolcz hónapi vizsgálati fogság azért a szerencsétlen baden-badeni rendezvoursért, — még megjárja; — de halálbüntetés, ez mégis sok egy küssé.” Konstatálni akarom, hogy ez a kijelentés szövegét megírták; a lapok helyesen közölték. Itt csak annyit akarok mondani, hogy Aschaffenburg tanár, aki szakértő volt e pörben, de kénytelen volt visszalépni, jobb pszichológus, mint én. mert ő egyetlen egy nap alatt ismerte föl azt, amihez nekem hónapokra volt szükségem. Viszont a magam igazolására annyit jegyzek meg, hogy mi jogászok tanúság-tételt és bizonyítékokat követelünk, a pszichológus pedig lélektani alapon ítél. Hibája jogszolgáltatásunknak, hogy a jogi és a szakértői részeket különválasztja. Bizony sokkal jobb lenne, ha az új jogász-nemzedék kevésbé magolná a millió paragrafust, hanem inkább antropológiával, szociálpszichológiával és kriminálpszichológiával foglalkoznék.

Akkor azután lehetetlen lenne, hogy nyolcz hónapi vizsgálati fogság után akkora értelmetlen-

séggel találkozzék egy olyan ember, mint Hau akinek bűnösségéről, vagy ártatlanságáról nem beszélnek most. Elcsodálkoztak és fölizgultak azon, hogy fiatal diák-korában „a legsúlyosabb alkoholelvezet után is” megvásárolható asszonyokkal adta össze magát; hogy Schillert „sorvadásos drámagyárosnak” nevezte; hogy 1901-ben, huszesztendő diákkorában egy nála hat esztendővel idősebb hölgyet, a későbbi feleségét megszöktette; hogy később, mikor az asszony állandóan betegeskedett, félrejt; és így tovább; — csupa olyan dolog, amihez a vizsgálatnak semmi köze, csak arra való, hogy a vádlott ellen hangulatot keltsen. A végen még azt sem találták elfogadhatónak, hogy az az ember, aki egyazon esztendőben kétszer utazott Washingtonból Konstantinápolyba, még Baden-Badenbe is utazzék, Londonból, egy találka kedvéért.

Valamivel több pszichológiával a megfordítottját nem találták volna rendjén; hogy ő, aki Washingtonban ügyvédi gyakorlatot tűzött és tanár volt s aktnek apja, anyósa és egész sereg gazdag rokona volt, aki mind kisegithette volna anyagi zavarából, kísérletet sem tesz kölcsön szerzésére, hanem inkább gyilkossá lesz egy 75.000 márkás örökség kedvéért, fölládozván az egzisztenciáját s a maga élete mellett a felesége és gyermeke életét is.

Valamivel több pszichológiával Hauné öngyilkosságát sem magyaráznák meg gondolat nélkül azzal, hogy férjét bűnösnek találta a gyilkosságban. Hátha más is lehetett e lépés mögött, ahogy én is gondolom.

És valamivel több pszichológiával már rég reformálták volna büntető-törvénykönyvünket, amely fölött nyomtalanul szállt el az utolsó évtizedek jogászai és minden tudományos vívmánya; azt a törvénykönyvet, amely millió különemti esetre csak egy paragrafust tud, a 211. szakaszt, amely halált mér a gyilkosra és sem enyhítő körülményt nem ismer, sem a beszámíthatóság különböző fokait, a kevésbé beszámíthatatlantól a tökéletesen beszámíthatatlanig és a tökéletesen normális emberig.

És valamivel több pszichológiával jogászaink már régen elsöpörték volna az olyan büntető eljárást, amely — mint a Hau-ügyben is — a törvény s a legfőbb instanciák jóváhagyása alapján — odáig viszi a vizsgálat titokzatosságát, hogy a védőnek 1907. márczius hetedikéig, tehát négy hónappal a gyilkosság elkövetése után nem enged betekintést az aktákba, holott az államügyésznek az akták föltétlenül és mindenkor rendelkezésére állanak.

Liszt és Kahl jogtanárok állítólag kijelentették, hogy a Hau-pör rendben folyt le, holott mindezeket a nyilvános tárgyaláson konstatáltuk; a tanár urak el fognak csodálkozni, ha majd az akták teljes publikálása bekövetkezik s a tanítványaik vitázhatnak e tényeken: a direkt törvényellenességnek mekkora tömege forog itt fenn.

Röviden: a Hau-pör — és belső szenzációjairól ebből rejlik maradandó jelentősége jogi életünk számára — eklatáns bizonyossága a büntetőjog és a perrendtartás sürgős reformja szükségességének. Csak akkor, ha ez a reform a vizsgálat titokzatosságának megszüntetését és a pörben szereplők egyenjogúsítását kerestülviszi, csak akkor kerülhetjük el azt a rettenetes esetet, amennyire már emberileg lehetséges ez, hogy ártatlan, vagy „gyanus” embert elítéljünk és ezzel szemben mi az a kisebb rossz eset, hogy véletlenül fölmentünk egy bűnöst.

§ **Bűnfenyítő eljárás Vládne és társai ellen.** A dévai szolgabíró tudvalevőleg egyenkint 100 korona pénzbírsággal sújtotta Vlád Aurélnét, továbbá Vlád Aurél képviselő anyját és Lula Petru papot, mert egy népiszkolai vizsgán a magyarság ellen lázítottak. Mint most Déváról jelentik, a dévai ügyészség nem elégedett meg a szolgabíró ezen ítékezésével, hanem a maga részéről is izgatás miatt bünfenyítő eljárást indított a nevezettek ellen és már a vádiratot is betérjesztette a törvényszékhez.

§ **A bélyegtolvajok.** Megírtuk, hogy a Spitzer Gerzson és társa kézműáru czégnél nagyobb szabású lopásnak jöttek a nyomára és hogy a megindított vizsgálat szálai *Mozsigan* Irma könyvelő és *Valentin* József pénztároshoz vezettek, akik a czégnél hosszabb idő óta állottak alkalmazásban. A rendőrség számos terhelő adat alapján egy éjszaka váratlanul házkutatást tartott a két alkalmazottnál s mindkettőnek a lakásán temérdek bélyegyet, ékszeret s egyéb értékes holmit találtak. E tények alapján a rendőrség a büntársakat letartóztatta. Ma kísérték át őket az ügyészséghez s a törvényszéken *Piacsek* vizsgálóbíró mindkét terhellet szemben kimondta az előzetes letartóztatást, amely ellen *Mozsigan* Irma védője felfolyamodást adott be a vádtanácsához. A két vádlott ingóságaira különben a károsult czég kérelmére elrendelték a bűntügyi zárlatot is, melyet ma foganatosítottak.

Reggelizés előtt fél pohár Schmidthauer-féle radio activ

Igmándi

keserűvíz

az elrontott gyomrot 2—3 óra alatt teljesen rendbe hozza.

Használata valódi áldás gyomorbalosoknak és székszorulásban szenvedőknek. Kapható mindenütt kis és nagy üvegekben. Külkezelőség Komáromban.

SPORT.

Kottingbrunni meeting.

— Külenczedik nap. —

A kottingbrunni meeting utolsó napján, vasárnap került eldöntésre a 40000 koronával dotált Helenenthal díj, a meeting tulajdonképeni great attrakciója. A versenynek legelőszere a Planner-istálló „Galate”-je volt a favoritja, amelyet később azonban a Springer-istálló jelöltje „Peregrin” váltotta fel, mely utóbbi a startig is megtartotta favorit pozícióját. A versenyt a legerősebb küzdelem után rövid fejhosszal gróf Trautmannsdorf remek származású kanczája Matchme, Nunquamdormio édes testvére nyerte meg a holtversenyben beérkező Galate és Peregrin ellen, míg negyediknek a Janek által vezényelt Rancon d'un Roy érkezett be. A kancza győzelmére kevesen számítottak, habár róla kitűnő hírek voltak forgalomban s mi szombati számunkban jelöltük is első helyen a Maiden Rennenben. Győzelmére majd 15-szörös quótát fizettek. A verseny lefolyására nézve az a megjegyzésünk, hogy habár Matchme-ben reális jó ló nyerte is meg a versenyt, mindazonáltal a Springer-istálló „Peregrin”-je volt a jobbik, amely, ha Taralt feldagadt bal karja a finish-ben nem akadályozza, bizonyára győzött is volna. Érdekes különben még az is, hogy a Planner istálló maga sem volt tisztában lovai képességei felől, amennyiben Janeket a jobbiknak vélt Csekonicis lóra ültették, a versenyben pedig a rosszabb Galate megelőzte istállótársát. Az utolsó napon szenzációval végződött a Gainfahri díj is, melyben a két flyer volt a frontban, Bluette és Faragó, míg az aupos Elzevir, Rotherstahl és Menyörgős hátul kullogtak. Bluette győzelmét csekély számú híveinek 14-szeres osztalékkal honorálta a totalizátor.

Részletes eredmény a következő:

I. Hároméves gátverseny. Díj 3000 korona. Táv 2400 méter. 1. Gr. Trautmannsdorff sk *Koryphée* 60 kg. (Mason). 2. Dreher A. sm. Vicarello 61 és fél kg. (Aylin). 3. Markovits sh. Tiny Tim 60 kg. (Neuman). Futottak még: Ilfracombe (Buckenham), Rotunde (Fejes), Macache (Fürst), Marquee (Dillon), Gessler (Huxtable), Peterl (Sablewski), Elga (Earl), Salmhof (Lavnton). Könnyen 2 hosszal nyerve, 3 hosszal harmadik. — Tot.: 10:37, 20:28, 25, 61.

II. Kétéves eladóverseny. Díj 2000 korona. Táv 900 méter. 1. Schosberger L. sk *Sodoma* 54 kg. (Szente). 2. Gróf Trautmannsdorff sk Windsbraut 48 kg. (Seiler). 3. Mr. Lincoln sk Sor 49 és fél kg. (Miles). Futottak még: Subito (Paul), Macska (Heidt), Csoda II. (Vivian). Biztosan 1 hosszal nyerve, fejhosszal harmadik. — Tot.: 10:31, 20:33, 41.

III. Helenenthal-díj. Díj 40.000 korona. Táv 1000 méter. 1. Gróf Trautmannsdorff pk *Matchme* 54 és fél kg. (Krouzil). 2. hg Hohenlohe pk Galate 54 és fél kg. (Pis). 2. Báro Springer G. pm. Peregrin 56 kg. (Taral). 4. Gróf Csekonicis Gy. ik Rangon d'un Roy 54 és fél kg. (Janek). Futottak még: Flapdoodle (Szente), Tinca (Carlslake), Buffalo (Miles), Gara (Martin), Par les yeux (Aylin), Trust (Rigby), Gossimer (Fries). Küzdelem után fejhosszal nyerve, holtverseny. — Tot.: 10:141, 20:74, 68, 28.

IV. Handicap. Díj 3000 korona. Táv. 1200 méter. 1. Br. Rotschild 46 pm *Matterhorn* 57 és fél kg. (Janek). 2. Schlöcht fh. 56 pk Sáfár 49 kg (Pis). 3. Mautner V. 66 sh Ismerős 58 kg (Rigby). Futottak még: Niagara (Carlslake), Gabeiou (Aylin), Dinom-Dánom (Krouzil), Excelzior (Vivian), Sacharow (Miles), Patina (Cockeram), Koczás (Finan), Gerhardus (Seiler), Gardenia (Gulyás). Biztosan 1 és fél hosszal nyerve, nyakhosszal harmadik. Tot.: 10:38, 20:34, 63, 93.

V. Gainfahri díj. Díj 4000 korona. Táv 1600 méter. 1. Blaskovich E. 36 sk *Bluette* 53 és fél kg (Fries). 2. Egyedi L. 46 sm Faragó 63 és fél kg (Miles). 3. Br. Rotschild N. 46 sm Rother Stadl 64 és fél kg (Janek). Futottak még: Menyörgős (Aylin), Kara Mustafa (Rigby), Elzevir (Taral). — Biztosan egy hosszal nyerve, másfél hosszal harmadik. — Tot.: 10:133, 20:108, 59.

VI. Akadályverseny. Díj 4000 korona. Távolság 3200 m. 1. gróf Pálffy 46 sm *Jägerndorf* 70 és fél kg. (Huxtable), 2. gróf Trautmannsdorff 46 sm Bar-le-duc 69 és fél kg (Mason), 3. Mattausch H. 46 sm Off 65 kg (Csompóra). Futottak még: Vitellius (Dillon), Rebellin (Aylin), Saratoga (Lawton), Mystery (Fürst). Küzdelem után nyakhosszal nyerve, nyakhosszal harmadik. Tot.: 10:48, 20:27, 25.

VII. Bucsú-handicap. 3000 K. 1000 m. 1. Egyedi L. sk *Varázs* 46 kg (Cockeram). 2. gr. Wenckheim sk Varróleány 55 kg (Janek). 3. Mr. Lincoln pm Pagony 54 és fél kg (Miles). Futottak még: Recolte (Krouzil), Oliveto (Carlslake), Brave (Vivian), Tartsd magad (Gulyás). Biztosan 1 hosszal nyerve, 5 hosszal harmadik.

A Magyar Uszó-Egylet versenye.

— A bécsi újabb veresége. —

Angliai utjuk előtt két jeles uszónk adta jelet annak, hogy méltóak a kiküldetésre. Halmay Zoltán, a jeles sprinterünk a 100 yardos magyar bajnokságot nyerte meg 58 mp-es idejével fényes stílusban, messze maga mögött hagyva ellenfeleit. Idejével országos rekordot állított fel, de remélhetjük, hogy legközelebb a világrekord is nevére fogja diszteni. A mester eredményére ráduplázott a tanítvány, Zachár Imre. A fiatal szimpatikus vessenyő most fél angol mértföldre verte meg a bécsiek büszkeségét, Scheff Ottót és győzelmével talán még nagyobb meglepetést és örömet keltett, mint a székesfővárosi díjban. Ezuttal Scheffet a legjobb táján verte meg, bebizonyítva ezzel is a magyar erő fölényét az osztrák felett. Zachár Imre 11 p. 56.2 mp.-es idejével szintén országos rekordot állított fel, amely idő sokkal jobb az ideai angol bajnoknak, Taylornak idejénél (12 p. 13 mp.). A könnyedségből következő, amelylyel Zachár uszott, Angliában középtávon verhetetlen lesz. A mai és az előző rekordok szép elégtételül szolgálnak egy egleteinknek, mint főként a Magyar Athletikai Szövetségnek, mely évek óta tartó fáradságtalan munkájával emelte fel a magyar uszósportot abból az állapotából, amikor még csak két egylet párharcát képezte az évi egy-két verseny, a mostani helyre, amikor már a magyarok bírják a hegemoniát az egész világ uszói előtt és a hétről-hétre lefolyó versenyek az országos és világrekordok sorozatát döntik halomra. A versenyek részletes eredményei:

Magyarország 100 yardos uszóbajnoksága 1907. évre. (Védő: Halmay Zoltán.) 1. Halmay Zoltán (MTK) 58 mp. 2. Onódy József (MUE). 3. Rickert József (MUE). Halmay ideje országos rekord. Szép start után erős iramban kezdődik a verseny Halmay rögtön az élen van; az első hosszban egy méterrel vezet, a második hosszban ezt már 5 méterre növeli, végül kb. 8-9 méterrel győz.

Porzsoló Gyula emlékvverseny (804.5 méter). Védő: Hajós Henrik (MTK). Győztes: Zachár Imre (MTK) 11 p. 56.2 mp. (országos rekord). 2. Tóbiás Zoltán (FTC). Sheff feladja. Erős iramban kezdődik a verseny. Elején Sheff vezet, utána Tóbiás, Zachár az utolsó helyen fekszik. Így mennek 3 hossz, ahol Zachár a második helyre megy fel; a negyedik hosszán utoléri Sheffet és innen kezdve erős tempóban vezet, úgy hogy 220 yardja 2 p. 45 mp, 1/4 angolja 5 p. 42 mp. Sheff már 10 méterrel marad el és a 16-ik hosszban a versenyt feladja. Ekkor Zachár kb. 12 méterrel előtte, Tóbiás 5 méterrel mögötte fekszik. Zachár ezután szép stílusban rekord alatt uszsa be a távot. Az egyes hosszak idői: (1 hossz 34.90 czm.) 1. hossz: 23 mp. 2. hossz: 51 mp. 3. hossz: 1 p. 19 mp. 4. hossz: 1 p. 50 mp. (eddig Scheff idői) 5. hossz: 2 p. 29 mp. 6. hossz: 2 p. 49 mp. 7. hossz: 3 p. 19.4 mp. 8. hossz: 3 p. 52 mp. 9. hossz: 4 p. 21 mp. 10. hossz: 4 p. 54 mp. 11. hossz: 5 p. 26 mp. 12. hossz: 6 perc. 13. hossz: 6 p. 30 mp. 14. hossz: 7 p. 02 mp. 15. hossz: 7 p. 33 mp. 16. hossz: 8 p. 06 mp. 17. hossz: 8 p. 37 mp. 18. hossz: 9 p. 11 mp. 19. hossz: 9 p. 45 mp. 20. hossz: 10 p. 20 mp. 21. hossz: 10 p. 50 mp. 22. hossz: 11 p. 24.2 mp. 23. hossz: 11 p. 52.2 mp. 804.50 m. (fél angol mfd.) 11 p. 56.2 mp. (rekord).

Hátország 105 m. 1. Fülöp Károly (MAFC.) 1 p. 29.6 mp. 2. Hendl Kornél (MTK.) 1 méterrel erős küzdelem után nyerve. Jó idő.

Mellúsás 105 m. 1. Toldi Ödön (FTK.) 1 p. 27.4 mp. 2. Metzger Károly (FTK.) 3. Hégner Jenő (MUE.) Főlénytel 1 és fél méterrel nyer a fiatal 16 éves mellúsó, akinek ideje igen jó.

Plunging (3 ugrás.) 1. Onódy Károly (MUE.) 18 m. 50 czm. 2. dr. Henrik Blau (WAC.) 17 m. 27 czm. 3. Gavora István (MUE.) 16 m. 90 czm. 4. Schaffhauser Béla (MUE.) 15 m. 30 czm. Onódy ugrásai: 18 m. 22 czm., 18 m. 50 czm., 17 m. 92 czm. Blau H.: 1533, 1727, 1610 czm.

Oldalúsás 210 m. 1. Tóbiás Zoltán 3 p. 21 mp. 2. Dr. Blau H. (WAC.) Nagy főlénytel kb. 15 méterrel nyerve. Szántó Tóbiást többszörösen keresztelte, mire kiállították.

Műugrás. 1. Göböz József (MAFC.). 2. Széchy Endre (Balaton). 3. Domonkos Pál (FTC.). Göböznek szép Auerbach-ugrása, Domonkosnak csavarja volt jó.

Vendégek versenye (140 m.). 1. Leopold Majer 2 perc. 2. Dr. Blau H. (WAC.). 3. Viktor Leopold. 4. Dr. Kestler Károly.

Ifjusági versenyek. 105 m. junior-verseny 1. Gavora István (MUE.). 2. Slivicka Ignác (FTC.).

3. Breslmayer L. (Balaton). 70 m. ifjusági verseny. 1. Munk József (MTK.) 45.4 mp. 2. Apor Loránt (MUE.). 3. Ádám Sándor (MUE.). 420 m. ifjusági handicap. 1. Krausz Tivadar (MUE.) 0 mp. hátrány 7 p. 19.6 mp. 2. Apor Loránt (MUE.) 55 mp. h. 3. Hégner Jenő (MUE.).

Handicapok. 70 m. handicap. I. Weisz István (OTE.) 2 mp. h. 58.6 mp. 2. Péntek Ödön (MUE.) 7 mp. h. 3. Freund J. (MUE.) 6 mp. h. 4. Bodó J. (BAK.) 8 mp. h. 5. Domonkos Pál (FTC.) 10 mp. h. Hátúsás handicap (105 m.). 1. Török Z. (Balaton) 0 mp. h. 1 p. 37 mp. 2. Pois J. (OTE.). 3. Nagy József (FTC.).

○ A pécsi kiállítási meeting első napja, vasárnap a következő eredménnyel végződött:

II. Megnyitó-verseny. Díj 1000 korona. Táv 1200 méter. 1. Koller száz. 36 *Freia* (Wodianer hdn). 2. Ajándék (Pálffy). 3. Recept (Reök). Futottak még: Suhogó (Czárán Z.) és Másli (Mattyasovszky.) Könnyen 1 hosszal nyerve, 3 hosszal harmadik. — Tot.: 10:45.

II. Gátverseny. Díj 1000 korona. Távolság 2400 méter. 1. Sibrik S. hdn. *Westminster* (tul.). 2. Avethusa (Czárán). 3. Good for nothing. Futottak még: Athos (Pálffy). Könnyen 5 hosszal nyerve, rossz harmadik. — Tot.: 10:18.

III. Eladó-akadályverseny. Díj 1000 korona. Távolság 4200 méter. 1. Gr. Merveldt M. száz. *Fortunio* (Wodianer). 2. Candahar (br. Baich). 3. Jagello (Havassy). Könnyen 1 hosszal nyerve, rossz harmadik. — Tot.: 10:23.

IV. Pécsi hölgyek díja. Gátverseny. Díj 500 korona. Táv. 2400 méter. 1. Koller Ö. százados *Coquin* (Wodianer). 2. Orleans (Lipsey). 3. Naughty Girl (Havasy). Futottak még: Ihepesd (Mikes). Sok hosszal nyerve. Fél hosszal harmadik. Tot.: 10:20.

V. Eladók handicapja. Díj 1000 korona. Táv. 1600 méter. 1. Mikos A. hdn. *Fergeteg* (tulajd.). 2. Rántás (Reök). 3. Akkor (Sibrik). Futottak még: Nelly (Pálffy). Küzdelem után nyakhosszal nyerve. 10 hosszal harmadik. Tot.: 10:25.

○ A badeni augusztusi ügétő-meeting első napja a következő eredménnyel végződött:

I. Weikersdorfi díj. Díj 1700 korona. 1. *King Theses* (Ryerson). 2. Togo. 3. Ifero. Futottak még: Emilio, Gyászos, Marienkäferl, Kosak, Daisy Belle, Lepre, Mayboy, Kesergő, Hugo. Tot.: 10:28, 20:32, 36, 50.

II. Sternbergi díj. Díj 1900 korona. 1. *Drah' ma um* (Ryerson). 2. Anita. 3. Hansi C. Futottak még: Baronesse I., Manilla Sprinter, Ingo, Champion Bourbon, Hans Lancelot, Top Boy, Eduard, Klondyke, Brigadier. Tot.: 10:62, 20:44, 92, 57.

III. Sasalomi díj. Díj 1700 korona. Első *Norma* (Switzer), 2. Georgina. 3. Jansen. Futottak még: Babám, Matador, Colonel, Diogenes, Lucretia, Bajazzo, Wirklich, Woodcock, Csillag M. Tot.: 10:72, 20:48, 58, 41.

IV. Trainersport-Club-díj. Díj 1800 korona. Első *Vidra* (Kreysl), 2. Bravo Azmon, 3. Algir. Futottak még: Adam T., Naschatten, Prince Gayton, Rigolletto, Gyulás, Franzi K., Sontagskind, Hermin, Baron. Tot.: 10:32, 20:41, 47, 71.

V. Patriot-díj. Díj 3000 korona. 1. Bohum (Keefe), 2. Darling Girl, 3. Ideal. Futottak még: Passepartout, Countesse Czid, Soci, Dora, Achilles H., Aventurier, Levante. — Tot.: 10:26, 20:31, 54, 41.

VI. Excelsior-díj. Díj 3000 korona. 1. Amazone (Bodimer), 2. Wau-Wau, 3. Keserves. Futottak még: Ister, Darabant, Jubilar, Gondos, Pepus. — Tot.: 10:168, 20:46, 44, 30.

VII. Glenwood H. verseny. Díj. 2300 korona. 1. *Rabló P.* (Bodimer). 2. Lord Sycione. 3. Interval B. Futottak még: Robinetti, Cyclonea, Beauty, Löwenritter, Panni, Gyöző. Prince Charlie, Alappó H., Aufpasser. Tot.: 10:37, 20:43, 78, 54.

VIII. Urkocsis verseny. Díj. 2000 korona. *Mr. Dollár* fogata. 2. Mr. Oskár fogata. 3. Hg. Ypsilanti fogata. Futottak még: Helmer fogat, Mr. Zalph fogat, br. Moser fogat, Mr. Black fogat. Tot.: 10:20, 20:24, 50, 27.

( ) **Ferencvárosi T. C. versenye.** A FTC. vasárnap rendezte atletikai versenyt, amely igazi tömegverseny képét nyújtotta és a MASz. hatalmas atletikájának kifejezője volt. A MASz. égisze alatt rendezett szép versenyről a FTC.-t őszinte elismerés illeti meg. A versenyen eldőlt négy scratch-számot a MAC. négy atlétája nyerte meg, akik közül Simon győzelme (aki 1 és fél yard hátránnyal indul) emelendő ki Hellmich és Déry felett. Medgyessy és Polyakovits fölényes győzelmeket arattak a 120 yardos gátnál és a magasugrásban igen jó eredményekkel. A hendikepversenyzők közül sok reményre jogosítanak Palotai, Braun, Ladányi, Greiner (Aradi AC.), Kemény és Szunyog a 100 yardos junior győztese (Debreczen). A pontversenyt a MAC. gárdája nyerte. Részletes eredményeink:

100 yard. 1. Simon Pál (MAC.) 10.8 mp. 2. Déry Emil (MAFC.). 3. Hellmich M. (OTE.) 2 yarddal nyerve, fél yarddal harmadik.

100 yard (junior). 6 elő- és 3 középfutam után a döntőben: 1. Szunyogh Rezső (DAAC) 2.

Polacsek Jenő (DTE.). 3. Ivány László (FTC.). 4. Spancsek J. (MAFC.). 5. Katona J. (MAC.). Idő 11 mp.

Magasugrás. 1. Szigeti E. (MAC.) 172 czm. 2. Zöld J. (DTE.) 164 czm. 3. Abarbanell R. (MTK.) 164 czm. 4. Müller J. (BAK.) 164 czm.

Diszkoszvetés. 1. Halmos Károly (MAC.). 2. Mudin István (MAC.).

120 yardos gátfutás. 1. Medgyessy Iván (MAC.) 17.4 mp. 2. Holics Ödön (MTK.) Szép stílusban 2 yarddal nyerve.

4x100 m. staféta (junior). 1. BAK. (Vargha, Grosz, Miskey, Nagy I.) 48.8 mp. 2. MAFC. 3. FTC. A BAK. az előfutamban a favorit. MAC.-ot lekeresztelte, de a zsűri nem diszkvalifikálta a csapatot.

Hendikepek: 1/4 ang. mfd.: 1. Ladányi Miksa (FTC.) 46 m. e. 49.8 mp. 2. Szende (MAFC.) 3. Thienschmidt Ede (Typ. S. C.) 4. Greiner József (Aradi AC.). 5. György V. (OTE.) Erős küzdelem a négy első közt. 1 ang. mfd.: 1. Palotai Ottó (FTC.) 210 m. e. 4 p. 21.4 mp. 2. Goldmann N. (MTK.) 185 m. 3. Merényi (MAC.) 130 m. 4. Lovass (BAK.) 75 m. 1 ang. gyaloglás: 1. Gerő Jenő (BAK.) 6 p. 50 mp. 125 m. e. Manglitz (FTC.) scr. 3. Csizmadia (FTC.) 120 m. 4. Friedmann (BAK.) 145 m. Távugrás. 1. Braun Ferenc (FTC.) 105 cm. e. 675 cm. 2. Spancsek (MAFC.) 674 cm. 90 cm. e. 3. Grosz J. (BAK.) 80 cm. e. 652 cm. 4. Szende (MAFC.) 75 cm. e. 642 cm. 5. Holics Ö. 40 cm. e. 640. cm. Sulylökés. 1. Kemény G. (MTK.) 2 m. e. 13 m. 10 cm. 2. Preisz R. (BAK.) 272 cm. 1281 cm. 3. Manglitz (FTC.) 3 m. 1252 cm. 4. Weinber (FTC.) 370 cm. 1247 cm. 5. Székely (DTE.) 260 cm. 1245 cm.

Pontverseny: 1. MAC. 4 első, 1 második, 1 harmadik. 2. FTC. 3 első, 1 második, 3 harmadik. 3. MTK. 2 első, 1 második, 2 harmadik.

( ) **Mudin István világrekord javítási kísérlete.** Mudin István a M. A. C. kitűnő atlétája vasárnap d. u. a margitszigeti sporttelepen a Ferencvárosi T. C. atletikai versenyére bejelentette, hogy a nálunk még nem használt, de külföldön ismert svédgerelyvel a fennálló világrekord megjavítására kísérletet tesz. Mudin Berlinben 50 m. 06 czm.-t dobott és az ott résztvevő svédek is legyőzte. A F. T. C. a rekordjavításra plakettet tűzött ki.

KÖZGAZDASÁG.

Az Országos Központi Hitelszövetkezet felemelte a kamatlábát. Az Országos Központi Hitelszövetkezet igazgatósága augusztus elsejétől kezdve az eddigi 5-6 százalékos kamatlábát hat százalékra emelte fel. A kamatláb-emelést a szövetkezet igazgatósága azzal indokolja, hogy legutóbb az Osztrák-Magyar Bank is felemelte a kamatlábát. Az indokolást szó nélkül nem lehet hagynunk azért sem, mert mint tudvalevő, a szövetkezeti központ igen jelentős állami támogatásban részesül, a kamatláb emelésével tehát hűtellen lett azokhoz a tradíciókhoz, melyek alapján létesített. A szövetkezet elnökét a kormányelnök javaslatára maga a király nevezi ki és igyekvőnek vagyunk *Wekerle* miniszterelnökhöz azt a kérdést intézni, vajjon tudtával és beelgyezésével történt-e a szövetkezet kamatláb-emelése? Az Osztrák Magyar Bank kamatláb-emelése való hivatkozás neveléséges színezetet ad ennek a tranzakciónak, amelynek a levét az apró existenciák iszzák meg a mai élelmiszer-drágaság idején. Tudvalevő dolog ugyanis, hogy az Országos Központi Hitelszövetkezet a falusi gazdasági és ipari hitelszövetkezetek hitelkérdéseinek kielégítésére és ellenőrzésére van hivatva, olcsó állami betétekben részesül; el lehet képzelni, hogy az idei közepesnél is jóval alul maradt termés folytán milyen nyomorúságos helyzetbe került a vidéki kisiparos- és földmives-népeség, amelyet most még a kamatlábemeléssel is sújt a központ, amely törvény alapján működik és igen nagy, olcsó állami hitelben részes. A magyar szövetkezeti mezőkön tehát fölbujánzik a gaz és dudva, mert hát rosszul tütött be a termés, sajnargassuk tehát az államilag szubvencionált központ közbenjöttével az amugy is tönk szélén álló vidéki produktív néposztályt, a gazdát és a kisiparost! Annyi bizonyos, hogy a dolgok ily állásában a szövetkezeti mezőkön nem fog kivirágani a — tulipán! . . .

Katonai ruházati felszerelések szállítása. A közös hadügyminisztérium árlejést hirdet a borból készült katonai felszereléseknek a jövő évi szükségletből a magyar ipar részére fentartott hányad 1/4 részére, amely *kizárólag kisiparosok által készíthető.* A szállításban résztvehet minden magyar kisiparos mester, avagy kisiparos szövetség. A mennyiben több kisiparos a szállítás eszközlése végett alkalmi szövetkezetet alapít, úgy ez ajánlat csak akkor vétetik tekintetbe, ha a szövetkezeti tagok egyazon kereskedelmi és ipar-kamara területén laknak s hatóságilag igazolják, hogy minden szövetkezeti tag önálló kisiparos mester. Egyazon iparos két szövetkezet tagja nem lehet, avagy ha mint szövetkezeti tag pályázik, mint kisiparos külön nem nyújthat be ajánlatot.

A Hazai bank részvényeinek áremelkedése. A *Hazai bank r.-t.* részvényei néhány nap óta élénk kereslet tárgyai a tőzsdén. Bár a részvény emelkedése alig néhány koronát tesz ki, mégis figyelemreméltó az érdeklődés, melylyel a tőzsde ez értékek iránt viselkedik. Ennek az érdeklődésnek oka — amint tőzsdei körökben beszélnek — az, hogy néhány helybeli tőzsdebizományos, ki a külfölddel is érintkezést tart fenn, a részvényeket németországi számlára vásárolja. A bizományosok — többnyire kisebb cégek — most körlevelekben is felhívják a publikumot a papírra, mit tekintve, hogy a részvény a mai árfolyam mellett éppugy, mint számos elsőrangú érték, valósággal non valeur, befektetésre ajánlanak. Egyébként a félelmi mérlegről jó hírek szivárogtak ki, mi szintén hozzájárult a részvény kedvezőbb ár-konstellációjához.

A Standard Oil Company birsága. A trösztök ellen folyó hadjáratnak érdekes mozzanatáról számol be egy newyorki hír. A csikágói bíróság 29,240.000 dollár pénzbírságra ítélte a *Standard Oil Company-t.* Ez az ítélet, mely eret vág a hirhedt trösztön, annak a pernek a folyamánya, mely már több ízben foglalkoztatta a világot s melynek egyik epizódja *Rockefeller* köröztetése volt. Az ítélet beilleszkedik a trösztök tisztességtelen üzelmel ellen folytatott küzdelembe, abba a harcba, melynek élén maga az elnök áll kiméltlenül támadva a petroleum

vasut és egyéb koronázatlan királyok ellen. Ez a per, melynek hire most érkezik az újvilágból, egy refakcia-kérdés körül merült fel; a tröszt ugyanis kivitte, hogy nagy árkedvezményt biztosítsanak szállításainak. Így a tröszt csak 6 czentet fizetett ott, hol a tarifa 18 czent. A trösztök ellen most vállalva folytatnak küzdelmet a többi amerikai államok is, ugyanilyen eljárás folyik ellenük Missourai és Luisiana államban, továbbá Kaliforniában. A Standard Oil Company felfolyamodással élt a fentemlített ítélettel szemben.

Középeurópa komlótermése. Az európai komlóbecslő tényezők eddigi jelentéseiben nagy az eltérés. Míg a komlókereskedelem, a *nürnbergi* saazi börzék majdnem rózsás színben tüntetik fel a várható komlótermést s legalább is jó közép-termet jósolnak, a Nürnbergben székelő német birodalmi komlótermelő-egylet egyenesen nagyításnak mondja a kereskedelem termésbecslését s sok helyről vett jelentések alapján redukálja amazok nagyítását. Eszerint az európai területnek alig 20 százaléka áll jól, 40 százaléka közepesen s a többi igen gyengén. Azt azonban konstatálja, hogy Angliát kivéve, mindenütt egészséges a növény. Ennek dacára tovább erősödik a komlóörzevilág s fujja a jó terméseket, nem tesz kötéseket új termésre, sőt a 4 márkával 14 nappal ezelőtt megindult postakomló-üzletet is deprimálja — azzal, hogy nem vesz. Nálunk 25 százalék jó közepes, 65 százalék közepes s a többi helyen gyenge termés lesz, a minőség még ma mindennél jó.

A Kereskedelmi r.-t. új vállalkozása. A *Magyar Kereskedelmi r.-t.* — amint értesülünk — új árukereskedelmi részvénytársaság létrehozásán fáradozik. A bank ugyanis a helybeli *Hartmann Mór-féle* kézműáru-czéget szándékozik részvénytársasággá átalakítani, mely társaság 400.000 korona tőkével alakulna. Hír szerint a társaság elnökét is kiszemelték a Kereskedelmi Társaság egyik igazgatóhelyettese személyében.

Új gyár a fővárosban. A *Reszelő- és szerszámgyár r.-t.* — melynek alapítását már jeleztük — megalakult. A gyár alaptőkéje 300.000 korona.

A bécsi váltóüzletek karteije. A bécsi nagybankok már a közelmúltban megállapodásokat létesítettek és ennek keretében az üzlet egyes részeit is oly módon szabályozták, hogy az egyezmény a magánváltóüzletek érdekeit sértette. A bécsi magánváltóházaknak az értékpapírüzlet tepsedése folytán amugy is siralmas a helyzetük s amint értesülünk — őszszel ők is kartelet készülnek kötni, hogy üzletükön lendítsenek. Ez az egyezmény különös súlyt helyezne a hitellevelek kiállítására és a szelvények beváltása körül felmerülő üzletre, mint olyanokra, hol kevés vagy éppenséggel semmi üzleti haszon nem háramlott a czégeknek. A váltóüzletek őszszel értekezletre gyűlnek egybe, ahol a kérdéses üzletágakra vonatkozólag megállapodásokat létesítenek, illetve a kondíciókat szabályozzák.

Az ideai termés károsultjai. Veszprémből írják, hogy Veszprémmegyében az idén a jégverés számos községet igen érzékenyen sújtott és sok községben, mint Devecser, Somlóvásárhely, Tüskevár, Padray, Szentkirályszabadja stb., a termésben is igen nagy kárt okozott. A jégveréssel sújtott községek most Darányi Ignác földmívelésügyi miniszterhez fordulnak olcsó vetőmagnak hitelbe adása iránt. A kérvényeket Hunkár Dénes főispán pártolólag terjesztette fel a napokban a miniszterhez. Emellett a községek a pénzügyigazgatósághoz is fordultak adóelengedés és az adónak hosszabb idő múlva való fizethetése miatt.

Hegyaljai szőlők veszedelme. Kitűnő bortermő vidékünket, Tokajhegyalját az idén erősen sújtja a peronoszpóra. Mint Abaujszántóról nekünk írják, hogy a Hegyalján az idén minden permetezés dacára is óriási mértékben pusztít a peronoszpóra. Statisztikai adatok még nincsenek, de már így is valószínű, hogy a kár tetemes lesz. Különösen az oidium nevű betegség támadja erősen a termést, mely a szemeket megbarnítja s elsorvasztja az egész fűrtöt. Az oidium penészszerű elősdi, mely valóságos hátrával vonja be a szőlő leveleit és fűrtjét. Akut védekezés ellene úgy történik, hogy egyszerűen megfűtjük tőle a tőkét, de az nem sokat használ, mert a szétporlasztott réteget a levegő szétviszi s ujra leszáll.

Az ipari szeszgyárak védelme. A vidéki városok a tavasz folyamán mozgalmat indítottak az ipari szeszgyárak kontingensének tervbevelt megvonása ellen. *Wekerle* pénzügyminiszter ugyanis a parlament pénzügyi bizottságában oly értelmű kijelentést tett, hogy az ipari szeszgyárak kontingensét

**Legkitünőbb
töltényhüvelyek.**

Eley Brothers Co. Ltd London
-féle

**GLORIA
és
SELECTA**

gyűjtásnak
felülmulhatatlan.

Az összes töltény-
gyártmányok között a
legtöbbször újratölthetők.

Ennél fogva a legjobb, a
legolcsóbb angol hüvelyek

A Gloria-hüvelyek ára 12, 16 és 20
cal-ben 5.50 korona 100 darabonként.
A Selecta-hüvelyk ára 12 és 16 cal-
ben 6.50 korona 100 darabonként.

A töltényhüvelyeket és töl-
tényeket osakis készpénzért
utánvét mellett szállítjuk.

Aufrecht és Goldschmied
fegyverosztálya
Budapest, VII., Rákóczi-ut 30.

ki fogja sajátítani az adótvörny reviziójával egyidejűleg. A pénzügyminiszter tehát az új szeszkontingens törvényhozási rendezése esetén a mezőgazdasági szeszgyárakat óhajtja favorizálni az ipari szeszgyárak rovására. Ez az agrárius terv érzékenyen sújtaná az olyan városokat, amelyek gyáriparának jelentékeny tényezője a szeszipar. A vidéki városok kiküldöttjei által Budapesten megtartott értekezlet egy memorandumot dolgozott ki, amelyben tiltakoznak az ipari kontingens megvonása ellen, mert az ipari szeszgyárak megszüntetésével a vidéki városok jelentékeny községi adóbevételétől esnének el. A vidéki városok memorandumja által most küldötték föl a pénzügyminisztériumhoz.

A Hazai sorsjegyek nyereseményjegyei. A *Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesület* nyereseményjegyeit — melyeknek jegyzését a tőzsdetanács mai nappal elrendelte — ma vezették be a tőzsdén. Üzlet nem volt ugyan a nyereseményjegyekben, ami természetes, mert belőlük alig néhány darab van forgalomban. Névleges jegyzésük 20 pénz, 25 áru volt.

Vigyázat a parcellázásánál! Sokszor irtunk már arról, hogy újabb időben minden terv nélküli parcellázások végeztetnek az országban, melyet nem a közszükséglet hoz létre, hanem egyesek nyeresékedési vágya. A földművelésügyi miniszter most rendeletet küldött szét a hatóságokhoz, amelylyel az üzletszerű parcellázások körül előforduló visszaéléseket kívánja megakadályozni. Érdekes rendeletében ezeket mondja a miniszter:

Az üzletszerű birtokfeldarabolások (parcellázások) több helyt az utóbbi időben oly méreteket öltöttek, hogy szükségesnek látom a gazdaközönség figyelmét a helytelen birtokfeldarabolások káros következményeire hivatalos uton felhívni. Arra hívom fel tehát a hatóságot, hogy sziveskedjék a járása területén meginduló üzletszerű birtokfeldarabolásokat figyelemmel kísérni s oly esetben, midőn nyilvánvaló, hogy a közvetítés a lakosságot rendkívüli módon kizsákmányolja, vagy általában a parcellázás feltételei olyanok, hogy azok mellett a vevők boldogulása legalább is kétséges, sziveskedjék a szükséges intézkedéseket megtenni oly irányban, hogy a kizsákmányolást megelőző vételektől tartózkodjanak. Megjegyzni, hogy kétség esetén, ha hozzá fordulnak, hajlandó kieszaközölni, hogy a feldarabolandó birtokokat állami szakközegek megbecsülik s ez által segédkezést vél nyújtani ahhoz, hogy a parcellázás feltételei s a parcellázandó föld várható hozama közti helyes arány felderíthessék. A közérdekű parcellázásokat kölesönöknek kieszaközönségével is támogatni kívánván, a kormány utján jelzalogkölesönök kieszaközölsége iránti közbenjárását is kilátásba helyezte, azonban tekintettel a mai nehéz pénzügyviszonyokra, csak ott, ahol a vevők a vételár 25 százalékát készpénzben lefizetni képesek, az eladók pedig lehetőleg záloglevelekben fogadják el a vételarat.

Csöd Ligeti Miklós és társa budapesti bejegyzett cég (üzlete: IV. ker., Semmelweis-utca 4. szám), melynek egyedüli birtokosa Ligeti Miklós négyenruha- és férfiruha-kereskedő ellen a budapesti kir. kereskedelmi és váltótörvényszék folyó évi augusztus hó 5. napján 82,233 szám alatt kelt végzéssel a csöd megnyitott. Kinevezettek csödbiztosá: dr. Ipvitz Károly kir. tszéki albiró, tömeggondnokká: dr. Tetélni Armin ügyvéd, tömeggondnok-helyettesé: dr. Löw Loránt ügyvéd. A követelések bejelentésére szeptember 5. felszámolási tárgyalásra október 3. a csödválasztmány megválasztására október 5. tüzetett ki határidőt.

Assicurazioni Generali 1907 évi július hóban életbiztosítási osztályánál 1445 ajánlat 11,261.270 korona 91 fillér biztosítási összeg erejéig nyújtott be és 1221 kötvény 9,287,377 korona 63 fillér biztosítási összegre állított ki. Folyó évi január 1-je óta 11.392 ajánlat 97,178.302 korona 83 fillér biztosítási összeg erejéig nyújtott be és 9908 kötvény 86,778.937 korona 95 fillér biztosítási összegre állított ki. Az 1907 január elseje óta bejelentett károk összege 5,222.918 korona 97 fillérre rug. Az életbiztosítási osztály kimutatott állománya 1906 december hó 31-én 117.600 kötvény után 849,570.242 korona 52 fillér tőkét és 1,666.993 korona 87 fillér járadékot tett ki, amire készpénzben 234,205.259 korona 55 fillér van tartalékba helyezve. Az 1906. évben az életbiztosítási osztály által kifizetett károk 13,523.622 korona 23 fillér tették ki s az összes ágazatoknál a társulat alapítása óta (1831) az évenkénti kimutatások szerint fizetett károk 861,570.345 korona 95 fillérre tesznek ki. A biztosítás minden pótdíj nélkül érvényben marad a teljes összeg erejéig, ha a biztosított

népfelkelési kötelezettségénél fogva hivatott be. A betöréssel elleni biztosítási osztályánál ugyan ezen hónapban 96 káreset jelentett be 9.164.16 korona összeggel, folyó évi január 1-je óta 453 káreset 129.146.32 korona összeggel került bejelentésre.

Nyilt-tér!

(E rovathon közlésekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

WIKUS TÁTRA
 NYERS EVÉSRÉ
 a legjobb tejcsokoládé
 BUDAPEST, DEÁK FERENCZ-UTCA 17.

Ifj MECHLOVITS TIVADAR
 mű- és ezimfestő
 kizárólag Budapest, VI., Váci-körút 55.
 TELEFON 66-72

Elismert tény,

hogy bárki, a fővárosban vagy az ország bármely vidéken, bármilyen üzletet, ingatlant venni, vagy eladni óhajt a leggyorsabban megbízhatóan előzetes költségek nélkül csakis az első magyar általános

adás-vevést

közvetítő vállalathoz fordul Budapest, Rákóczy-út 32. Telefon 87-80. Vezetője Löwy Alfréd.

KALIPTAS
 a legújabb és már is a legkedveltebb fogpép
 Kapható: **MÜLLER J. L.** és társai
 Budapest, IV., Koronaherczeg-utca 2.
 gyógyszerész, drogeria és finomabb árucikkekben,
 Kis tubus 60 fillér. Nagy tubus 1 korona. **Fogpép**

Magyar élelmiszer szállító részvénytársaság.

Van szerencsénk a t. érdeklődőkkel közölni, hogy Budapest IX., Tóth Kálmán-utca 8-10. szám alatt fekvő és tojás, hús, vad, baromfi, vaj, tej, sajt, friss gyümölcs, déli gyümölcs, friss főzelék, méz, hal, kaviár, növények, gumók, csirák, sör, bor, pezsgő, ásványvíz végül szörmeárak betekintésére és konserválására szolgáló

nyilvános hűtő- és fogyasztó raktárházunkat az általános használatnak megnyitottuk.

Kimerítő leírásokkal, prospektussal, üzletszabályzattal, díjszabással és minden egyéb kívánatos felvilágosítással, készségesen szolgál központi irodánk V., Nagykorona-utca 17. sz. vagy a hűtőház kiépítésünk IX., Tóth Kálmán-utca 8-10. szám,

Kiváló tisztelettel

Magyar élelmiszer szállító részvénytársaság.

OVSZEREK
 Gummi és halhólyag, 30% engedmény tuczonként 1-10 forintig. Capol-American rövid, 2-3 forintig. Mintagyűjtemény (25 db) a legfinomabb minőség urak részére 5 ft. Irrigátor, felszerelve 2-5 ft. Diana-övek, legfinomabb 2.50, 3.-, 3.50 ft. Minden megrendelésnél 30% engedmény. Árjegyzék ingyen.

Rothauser M. Ignác és Fia
 Budapest, VI., Deák-tér 6. sz.
 Anker-udvar (Király-utca sarkán.)

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE

Gabonatőzsde.

Ma tartott irányzatot jeleztek a külföldi piacok, mi valamivel kedvezőbb hatást gyakorolt az irányzatra, bár kezdetben az árfolyamok az utolsó zárlathoz képest alig változtak. Később realizálásokra, valamint az arbitrage eladásaira gyengébb volt az üzlet. Berlinből olcsóbb árakat jeleztek, mi szintén hozzájárult az árfolyamok lanyhulásához.

A készáru üzletben az irányzat csendes volt, a kereslet mérsékeltlen jelentkezett. Elkelt mintegy 28.000 q. kezdetben változatlan áron, később az árak öt fillérrel olcsóbbodtak. Zab és tengeri változatlan, rozsban kevésbé élénk volt az üzlet.

Eladott:

Ó-Buza. Tiszavidéki: 100 mm. 80 kg. 23.70 korona, 100 mm. 79 kg. 23.20 korona, 200 mm. 78 kg. 23.70 korona, 200 mm. 78 kg. 23.30 korona, 100 mm. 78 kg. 23.30 korona.
 Pestvidéki: 1100 mm. 76.4 kg. 22.80 korona.
 Bánsági: 760 mm. 78 kg. 23.45 korona, 820 mm. 79 kg. 23.45 korona, 3710 mm. 78. 23.45 korona.
 Raktári: 2000 mm. 80 kg. 23.45 korona, 1430 mm. 76 kg. 23.45 korona, 1650 mm. 78 kg. 23.45 korona.
Uj-buza. Tiszavidéki: 100 mm. 80 kg. 23.50 korona, 100 mm. 79.5 kg. 23.40 korona, 300 mm. 79.5 kg. 23.30 korona, 100 mm. 79 kg. 23.25 korona, 250 mm. 79 kg. 23.25 korona, 200 mm. 78.6 kg. 23.20 korona, 800 mm. 78.5 kg. 23.40 korona, 150 mm. 78.5 kg. 23.30 korona, 100 mm. 78.5 kg. 22.15 korona, 800 mm. 78.5 kg. 22.80 korona, 500 mm. 78.5 kg. 23.30 korona, 500 mm. 78.5 kg. 22.30 korona, 100 mm. 78.5 kg. 23.20 korona, 100 mm. 78 kg. 23.20 korona, 150 mm. 77.8 kg. 23.25 korona, 150 mm. 78.5 kg. 23.30 korona, 100 mm. 76.5 kg. 22.90 korona.
 Tiszavidéki: 100 mm. 76.5 kg. 22.70 korona, 100 mm. 76 kg. 22.70 korona.
 Pestvidéki: 100 mm. 82 kg. 23.50 korona, 100 mm. 80 kg. 23.30 korona, 200 mm. 80 kg. 22.25korona, 250 mm. 80 kg. 23.10 korona, 500 mm. 79 kg. 23.10 korona, 200 mm. 79 kg. 23.05 korona, 200 mm. 79 kg. 23 korona, 600 mm. 79 kg. 23 korona, 500 mm. 79 kg. 22.40 korona, 600 mm. 79 kg. 22.90 korona, 1306 mm. 79 kg. 22.90 korona, 200 mm. 78.5kg. 23 korona, 100 mm. 78.5 kg. 22.57 korona, 200 mm. 76 kg. 22.75 korona, 100 mm. 77 kg. 22.75 korona, 100 mm. 78.3 kg. 23.20 korona, 130 mm. 77.5 kg. 22.90 korona, 100 mm. 77 kg. 22.90 korona, 200 mm. 77.5 kg. 22.60 korona, 100 mm. 77.5 kg. 22.60 korona, 300 mm. 76 kg. 22 korona, öszkös, 150 mm. 75 kg. 22.40 korona.
 Bácskai: 100 mm. 76 kg. 22.40 korona.
 Felsőmagyarországi: 400 mm. 77.6 kg. 23 korona.
 Fejérmegyei: 400 mm. 78.5 kg. 23.20 korona, 100 mm. 78 kg. 23 korona, 100 mm. 76.8 kg. 22.70 korona.
 Zab: 200 mm. 16.40 korona, kpf.
Uj-Rozs: 400 mm. 17.40 korona, 3 óra, 150 mm. 17.50 korona, 1350 mm. 17.10 korona, 650 mm. 17.10 korona, 300 mm. 17.10 korona, 150 mm. 17.10 korona, 100 mm. 17 korona, 150 mm. 17 korona, kpf. par.

Az árak 100 kg.-kint koronaértékben értendők.

Budapesti gabonaforgalom.

1907. augusztus 2-től augusztus 4-ig.

Erkezett: Elszállított:

Buza	60863	2767
Rozs	3342	100
Arpa	5002	300
Zab	3320	3790
Tengeri	17376	13574
Liszt	635	17348
Korpa	201	3346

A határidőpiacra köttetett:

Délelőtt:

Előfordult kötések (50 kg.-kint):

Buza októberre 11.56, 11.58, 11.55, 11.59, 11.49.
 Buza 1908. áprilisra 11.78, 11.77, 11.74.
 Rozs októberre 8.91, 8.88.
 Zab októberre 8.20, 8.22, 8.18.
 Tengeri augusztusra 6.71, 6.81.
 Tengeri 1908. májusra 6.59, 6.61, 6.57, 6.61, 6.55.

Buza októberre 1908.
 Rozs októberre
 Zab októberre
 Tengeri augusztusra
 Tengeri 1908.

A déli

Az Első
 Szeszfinomító
 irodájának
 lentése:

Finomított
 Élesztő

Nyers
 Denaturált
 Kontingens
 szilárd.

Küldetés
 gos áremel
 vező volt.

3 koronával
 nagyobbára
 Hitel-, Osztály

1-1 koronával
 tőzsdén na
 ronajáradék

mire az al
 Déli v

koronával
 nos részve
 kek piacza

Drosche-fé
 ronával ma
 Jelzalogbar

nával hany

Az el
 vasuti rész

Kötte
 Magyar h
 tolt- és

jelzalog-h
 magyar
 159.50-16

Magyar
 vasut
 -111.-, C

zalékos
 bank 280

11 óra
 vény 650,
 751.50, M

787.-7
 472.-472.
 -658.50,
 murányi

járadék 92
 -111.-,
 villamos v

A dél
 vények gy

Kötte
 - M
 gyar leszá
 Magyar
 Osztrák-n
 vasut 159.

maradt készletben 39207 drb. A hizott sertésizlet irányzata: változatlan csendes.

Sertésüzemvársár.

Budapest, aug. 5. (Hiv. tud.) Előző napról maradt 370 darab sertés, — darab süldő, — darab malacz, összesen 93 darab sertés, 13 darab süldő, — darab malacz. Mai napi felhajtás 1006 darab sertés, — darab süldő, — darab malacz, összesen 1376 darab sertés, — darab süldő, — darab malacz. Eladatott 1156 darab sertés, — darab süldő, — darab malacz. Eladatlanul visszamaradt 220 darab sertés, — darab süldő, — drb malacz. Mai árak: Zsirsertés öreg elsőrendű 350 kg-on felül 108—112 fillér, II. rendű 280 kg-tól 350 kgr-ig 102—106 fillér, ételsúlylevonással — fillér, fiatal nehéz, 300 kg-on felül — fillérig, ételsúlylevonással 128—137 fillérig, fiatal közép 220 kg-tól 300 kg-ig — korona, ételsúlylevonással 128—138 fillérig, könnyű 220 kg-ig — korona ételsúlylevonással 131—137 fillérig. — Belföldi süldő — korona. Horvát süldő — korona. Malacz — korona. A vásár irányzata közepes, az árak változatlanok.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Augusztus 5. —

Kinevezések. A földmívelésügyi miniszter Mursitz Géza gazdasági gyakorlatot földmívelésiskolai segéd-tanítónak; a vallás- és közoktatásügyi miniszter Jakucs István karczagi ev. ref. főgimnázium helyettes tanárt a karczagi ev. ref. főgimnáziumhoz a fennálló szerződésből kifolyólag rendes tanárrá és Munka Ilona abaujszainai elemi iskolai tanítónőt a szebenvármegyei tanfelügyelőséghez szolgálatra rendelte be, Fűrj Pál, Karnay Árpád és Szentgyörgyi Gusztáv ideiglenes minőségű gyógypedagógiai tanítókat pedig ezen állomásban végleg megerősítette; a marosvásárhelyi ítéltábla elnöke Enyedy Róbert végzett joghallgatót a marosvásárhelyi ítéltábla kerületébe díjtalan joggyakornokká; a kincstári jogügyi igazgató dr. Karafiáth Jenő díjtalan fogalmazó-gyakornokot díjas fogalmazó-gyakornokká a budapesti kincstári jogügyi igazgatóságához és a pozsonyi törvényszék elnöke Závradzsky József malaczkai járásbírói betétszerkesztési rapidíjas hivataloszókat a malaczkai járásbírószághoz harmadosztályú hivataloszóvá nevezte ki

Áthelyezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Ember Gergely medvesi és Vrána Ferenc stájerlaki állami elemi iskolai tanítókat kölcsönösen, Kamaráth Gizella tiszakarádi állami óvodót a magyarszövati állami óvodához és Gorzó Ilona zayugrózi állami óvodót az iványi állami óvodához jelen minőségében áthelyezte.

Pályázatok. A budapesti törvényszéknél III. oszt. hivataloszóik állásra 6 hét és a marosvásárhelyi törvényszéknél írni ki állásra 4 hét alatt adandók be a pályázati kérvények.

VIZÁLLÁS.

Table with columns for location (Hely), measurement (méter), and date (augusztus 4, augusztus 5). Lists water levels for various stations like Duna, Tisza, and others.

Felölös szerkesztő:

PURJESZ LAJOS,

Kiadótulajdonos:

A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság.

Igazgató: ERDŐS ARMAND.

IDŐJÁRÁS.

A meteorological központi intézet távirati jelentése 1907. augusztus 5-én reggel 7 órakor.

Az elmúlt nap időjárásának átnézete:

Hazánkban az idő túlnyomóan felhős volt, eső az ország északi és északkeleti részén esett, ahol zivatarok is fordultak elő. A hőmérséklet emelkedett és maximuma Fiuménél 32 C°, minimuma Rozsnyón és Botfalun 9 C° volt.

Budapesten ma reggel 8 és 9 óra között igen gyenge távoli földrengést jeleztek a műszerek.

Prognózis a következő 24 órára:

Meleg és túlnyomóan száraz idő várható.

Table with columns for station (Állomás), wind direction (Szélirány és erője), and temperature (Hőmérséklet). Lists weather conditions for various locations like Szatmár, Ungvár, etc.

Table with columns for Buza (Wheat), Egyéb gabonafélék (Other grains), Burgonya (Potatoes), and Különféle termények (Various products). Lists prices for different grades and types.

Table with columns for Allamadósság közközlésének (Public debt), Zaloglevelek, Elsőbbségek (Mortgages), Bankok részvényei (Bank shares), Takarékpénztárak (Savings banks), Biztosító-társaságok (Insurance companies), and Gősmalmok (Windmills). Lists various financial and industrial data.

Table with columns for Sorsjegyek (Lottery tickets), Pénzjegyek és váltók (Money and exchange), and other financial items. Lists prices for different types of tickets and currency.

Vertical text on the right edge of the page, including fragments of other articles and advertisements.

KÜLÖNFÉLÉK.

Tanitoné asszony.

Tanitoné asszony sír az udvarvégen...
Égyetlen jószága most múlt ki éppen.
Kedves tarka süldő, a beczés, a drága;
Ugy adták, úgy kapta esküvő napjára.

Hogy örült szegénynek! Minden reggel, este
Ropogós árpával kézből etetgette.
Hogy beteg lett: Isten a megmondhatója,
Ugy ápolta, mintha nem is állat volna.

Mennyi szép reménye volt szegényhez fűzve!
Mennyi szép reménye omlott vele össze!
A tanító úr meg búsán vigasztalja:
„Ne sírj kicsim! Ugy sem segíthetünk rajta!”

Oktalan állat az, miért sírnál érte?
Nem jó néven venné Isten sem az égbe.*

... S amint vigasztalja, lopva tekint körül
Ugy látszik, hogy szemén ő is könyet törül.

Kántor Mihály.

(A Dalai Láma.) Lhasza — a szent város, a
budhisták Rómája — Tibetben a Kitsu folyó
partján fekszik. A négy kilométer kiterjedésű vá-
ros számtalan zárdájában 20 ezer szerzetes és
apáca él. A Dalai Láma palotája tulajdonképpen a
Palota nevű zárdá, melynek templomok, paloták
s roppant hosszúsága márvány-csarnokok vannak
építve. A palota közepén a nagy istenség tem-
ploma áll, melynek kupoláját arany lemezek fődik.
Állítólag a kupola tetejét képező oszlopok
szintén arannyal vannak bevonva. Alatta egy
óriási bálvány ül, melynek drágakövekkel kirakott
stüvege a templom tetejéig fölér. Idegen Lámák
számára, kik a lhasszai papnöveldeben tanulni
akarnak, lakásul két külön nagy zárdáépület
szolgál.

Az egész palotát s ennek melléképületeit,
templomait és zárdáit remek fasorok veszik körül.
A palotához egy négyszáz fokból álló márvány-
lépcső vezet. Erre lép a Dalai Láma, ha a potalái
szentséghez induló zárdákat meg akarja
áldani. Ugyanott fogadja a Dalai Láma a kínai
követségeket.

Nain Ringh, az indus tudós ekkép írja le a
Dalai Lámánál lefolyt kihallgatását:

„A Dalai Láma trónja előtt több sorban ki-
sebb szőnyegek voltak leterítve. Midőn ezeken
letelepedtünk, a lámák s az ország nagyjai mel-
lettünk tünnepélyesen felvonultak. Egyikük, ke-
zében három arany lánczra függő tömjéntar-
tóval több lámával együtt a Dalai Láma mellett
állt fel.

A Dalai Láma — egy alig nyolcz éves fiú, —
drága selyem takarókkal fődött oltáron ült. Bő,
sárga köpenybe volt burkolva, fején sárga, hegyes
stüveget viselt és kezét áldva nyujtotta a követség
felé. Az áldás után arany csészéjébe teát öntöt-
tek, a jelenlévőket négy apród szolgálta ki. Mi-
előtt a Dalai Láma csészéjét szájához emelte
volna, valami ünnepeles hálaimát énekeltek. Ez-
után egy tál főtt rizst tettek elébe, melyet csak
kezével érintett meg, a tál tartalmát aztán a je-
lenlévők közt szétosztották. Egy második ima után
a Dalai Láma érthető hangon valami templomi
éneket mondott el. Erre egy idősb pap az „em-
berré lett istenhez“ ünnepeles beszédet intézett,
mely után háromszor a földre borult. Az ezután
bekövetkezett ünnepeles szünet alatt a gyüleke-
zet felkelt, a Dalai Láma pedig lakosztályába vo-
nult vissza.”

(Mégkövesedett erdők.) Az amerikai államok
kormányja elhatározta, hogy az arizonai mégköve-
sült erdőket birtokba veszi, hogy azt, mint termé-
szeti csodát fentartsa az utókor számára. Maguk-
ban véve az ilyen mégkövesült erdők nem tartoz-
nak a nagy ritkaságok közé, mert ilyeneket sok
helyen lehet látni, leginkább Kairo körül, Algir-
ban és Tuniszban, ahol az ásatások nyomán
sok mégkövesült erdőre akadtak. Az arizonai lelet
azonban mégis megérdemli a figyelmet. Itt ugyanis
nemcsak egy-egy fa törzséről van szó, hanem egész
erdőrészeket ástak ki s a mégkövesedett fák között
egész fáriások is vannak. Érdekes, hogy egyik-
másik fa egészen le van dőlve s mély szakadékot
hidal át, természetes és bizonyára erősebb köhidat
képezve, mint amit valaha emberi tudomány épített.
Nemely kövület belsejében achatot és chalcedont is
lehet találni, amelyeknek jelentékeny forgalmi ér-
tékük is van. Az amerikai tudósok azt hiszik, hogy
a mégkövesedett fák nagyjából a koniferákhoz
tartoznak és már évezredek óta fekszenek a
föld gyomrában. A fák föld alá süllyedését a föld-
felület változásai okozhatták és a tenger vízének
beszivárgása következtében nagy mennyiségű só
rakódott rájuk, a homok végül vastag réteggel

borította be azokat és lassanként kővé váltak.
Évezredek múlva ismét történt egy talajváltozás és
a föld felszínre tette azt, amit egyszer magába
zárt. Az ilyen földfelületváltozásokat vagy vulka-
nikus erők, vagy földrengés, vagy a tenger vízé-
nek a föld gyomrába való hatolása okozza és
ilyenkor mindig a legtrikább természeti ritkaságok
tárháza kerül a felszínre.

(A kínai naptár.) Kínában csak egy naptár
jelenik meg, melyet a császár adat ki. Évenként
ezt a naptárt háromszázmillió példányban nyom-
ják ki. Minden kínai férfinak meg kell venni a
kalendáriumot, mert máskülönben meggyűlik a
baja az igazságszolgáltatással. Ha, bár csak vé-
letlenül is, elmulasztja a jámbor halandó a köte-
les naptárvásárlást: egy nagy mulasztásért egy
óra kikötéssel bünhődik. Kínában igen kínzó
büntetés a kikötés, mert még ki is nyújtóztatják a
„bűnös“ testét csigák segítségével. Ha az ég fia,
a kínai császár, egy idegent szívesen fogadott,
annak jeléül egy diszkalendáriumot ad át a távo-
zóknak. A naptár kínai írásjegyekkel van nyomva,
s csak egy lap van benne, — a külföldi uralko-
dók névjegyzéke, — mely latin betűkből van
szedve. Az érdekes naptárt az udvari főbíró
szerkeszti, ki igen tekintélyes személyiség a ki-
naiak előtt. A naptárban van szépirodalmi rész is,
de abban is csak a felső dinasztiaával szabad
foglalkozni. Azok a kalendáriumok, melyeket a
császár az idegeneknek ajándékoz, finom selyemre
vannak nyomva, s drágakövekkel kirakott bört-
tokba vannak összegöngyöltve elhelyezve. Egy
ilyen disznaptár testvérek között is megér ezer
koronát.

(A szappan kora.) A szappan az új kor talál-
mányai közé tartozik, de ebből a körülményből
nem szabad ezt következtetni, hogy ókori és kö-
zépkori emberek nem törődtek testük tisztaságával.
Sőt, ellenkezőleg, a görögöknek, egyiptomiaknak
és rómaiaknak oly csodálatos fürdőberendezésük
volt, amelynek maradványait még ma is bámuljuk.
A mi szappanunk helyett, ők olajat és illatos ke-
nőcsöket használtak. Homeros és Plinius továbbá
egyes szepítő szerekről is megemlékeznek. Egy-
koru feljegyzés szerint csak a tizenhetedik szá-
zadban vált a szappanfőzés rendes iparrá s
ettől az időtől kezdve a szappanfogyasztás egyre
jobbban emelkedik. Eleinte a szappant inkább az
egyes tárgyak tisztogatására, mint mosakodásra
használták, aminek főoka az volt, hogy a kezdet-
leges szappan teljesen tönkretette a bőrt.

FEKETE PÉNTEK.

— AMERIKAI REGÉNY. —

Írta: THOMAS W. LAWSON.

45

Mikor ezt kiismertem, megérteltem ugyan,
hogy az a kevés ravasz „rendszer“-ember töké-
letes eljárást talált ki a nép kirablására, de én is
olyan hatásos eszköz birtokában vagyok, hogy
ettől a kevéstől elvegyem azt, amit ezek a so-
kaságtól raboltak el.

Ennek a megismeréséből keletkezett azután
az a meggyőződés, hogy az én módszerem
épp olyan becsületes, mint a „rendszer“-embe-
rek módszere, sőt talán becsületesebb is. Ők
az ártatlanoktól vették el, én azonban a bűn-
ösöktől azt, amit ezek már jogtalan módon ösz-
szeharásoltak.

Elhatároztam, hogy felfedezésemet kihasz-
nálom. — Talán sohasem tettem volna meg, ha
az a cukorpanik nincs, amikor a „rendszer“-
Conant Barry utján milliókat rabolt el
tőlem. Annál a pániknál a „rendszer“ kor-
látlan segédeszközeivel, amelyeket a néptől lopott
el, műveletei utján azt tette velem, amit én is,
amint később felfedeztem, velük tehettem anél-
kül, hogy más segédforrás rendelkezésemre
állott volna, mint csak az a jog, hogy a tőzs-
dén üzleteim után járhatok.

A második cukorpaniknál kísérletemnek
első eredményét megették. Néhány perc alatt
10 millió dollár nyereségem volt. 50 vagy 150
milliót is nyerhettem volna ugyanakkor, de
akkor még nem ismertem eléggé rabló kirab-
lási módszeremet — és szívem volt még.

Hogy ezt a tíz millió dollár nyereséget el-
érjem, nem kellett más tennem, csak több
cukrot eladni, mint amennyit Conant Barry
vehetett. Ez pedig igen könnyű volt,
mert Conant Barry, akinek sejtelve sem volt
ujjonnan kitalált módszeremről, nem vehetett
többet, mint amennyit következő napon kifizet-

hetett, vagy legalább is, amennyit meg mert
kockázni kliensei nevében; ellenben én, aki-
nek szándékában sem volt szállítani azt, amit
eladtam, hanem csak az árfolyamot akartam
leszorítani, hogy azokat, akik tőlem vettek,
arra kényszeríthessem, hogy milliókkal alacso-
nyabb árfolyamon ismét eladják nekem azt, amit
én nekik eladtam, eladhattam korlátlan mennyi-
ségben, hangsúlyozom, korlátlan mennyiségben.

Amikor Conant Barry mindent megvett,
amit nézete szerint megfizethetett, akkor az én
ajánlataimmal szemben vissza kellett vonulnia,
s én akkor megkezdhettem tulajdonképeni mű-
ködésemet s folytathattam mindaddig, míg az
árfolyam olyan alacsonyra nem esett, hogy már
ama elértéktelenedett részvények elzalogosításá-
val, amelyeket tőlem vettem, sem volt képes többé
elég pénzt kölcsön szerezni, hogy engem
kifizethessen. Ekkor szükségesnek láttam,
hogy frontot változtasson és nekem ismét
eladja azt, amit tőlem vettem — és amikor
én 10 millióval olcsóbban szereztem vissza azt,
amit tőlem vásárolt, akkor a trükk sikerült.

Én eladtam neki 100.000 részvényt körül-
belül 220-as árfolyamon. Ő nekem ismét el-
adta 120-as árfolyamon és épp úgy állt akkor,
mint kezdetben.

A részvényeket illetőleg mind a ketten
pontosan ugyanabban a helyzetben voltunk,
amelyben előbb, de ami a nyereséget és vesz-
teséget illeti, lényeges különbség volt; én 10
millió dollárt nyertem, míg Conant Barry
kliensei, a „rendszer“ emberei 10 millió vesz-
teséget szenvedtek — és ezt mind tisztán csakis
egy üzleti fogás segítségével.

A trükk lényegében semmit sem különbö-
zött attól, amelyet a „rendszer“ állandóan, rend-
szeresen alkalmazott. Mikor a „rendszer“ embe-
rei a cukor-részvényeket gyártották és azután
100.000 részvényt 10.000.000 dollárért a népnek
eladtak, azután ezzel a néptől elvett 10 millióval
a piacot annyira tudták befolyásolni, hogy az
embereket megfélemlítették és 5.000.000 dollár-
ért visszavásárolták a 100.000 részvényt, azután
ismét más módon befolyásolták a piacot, úgy,

hogy a nép ismét 10.000.000 dollárért vissza-
vásárolja azt, amit 5 millió dollárért eladott. A
„rendszer“ ezzel semmiféle törvényt sem sért
meg. Én sem sértek meg egyet sem. A tőzsde-
nek egy szabályát sem hágtam át, épp úgy,
amint a „rendszer“ nem tette, amikor trükkjeit
véghez vitte. Első kísérleti pánikom óta ezt a
trükköt már több ízben alkalmaztam és mind-
annyiszor milliókat nyertem, míg végre ma épp
úgy, amint a munkás munkadíját vagy a gaz-
dálkodó vetésének eredményét becsületesen szerzi
meg, 1 milliárd dollár felett rendelkezem, elég
pénz arra, hogy egy millió embert egész életén
át rabszolgáimá tegyek.

Hogy gondolkoznak önök erről a dologról,
akik mindnyájan becsületes emberek? Önök,
akik a tőzsdejáratot ismerik, tudják mind-
nyájan, hogy amerikai népünk sokat dicsért
értelmével és bátorságával évről-évre arannyal
telt zsákokkal, munkájának eredményével siet
ide, és mindent — száz milliókat — ebbe az
átkozott poklukba dobnak. Önök tudják, hogy
ez a milliányi ostoba ember, akiket önök bár-
nyoknak és csecsemőknek tartanak, szegény
bolond. Markukba nevetnek, ha a megnyírt
juhok évről-évre visszatérnek ide, hogy enged-
jék magukat újból megnyerni. Önök csodálko-
znak, hogy kereskedők, gyárosok, bányatulajdo-
nosok, ügyvédek és földbirtokosok, akik elég
okosak, hogy becsületes uton vagyont szer-
zenek, mindent ide hoznak, az önök játékar-
langjába, holott elég bizonyíték van arra, hogy
mi, akik a játékot vezetjük és semmit nem ter-
melünk, egyenesen kényszerítve vagyunk arra,
hogy a termelőktől évenként száz milliókat ki-
adásainkra és száz milliókat nyereségünkre ve-
gyünk el — mert mint tudják, mi mindezért,
amit nekünk ezen emberek hoznak — semmit,
éppen semmit nem adhatunk nekik.

Önök tudják, hogy a Wallstreeten elvesz-
tett milliárdok minden dollárja magasabb ára-
kat jelent vassineken, fában és vagonokban
és ez ismét magasabb áru- és személytarifákat
a nép számára.

(Folyt. köv.)

S Z I N H A Z A K
Kedden, 1907. augusztus 6-án

Nemzeti Színház Zárva	Vígyszínház Zárva.
Répszínház Zárva	Föv. Nyári Színház
M. kir. Operaház Zárva	A vígadó özvegy. Paródisztikus operett 3 felv. Kezdeté fél 8 órakor
Magyar színház Zárva	Műsor Kedd A vígadó özvegy. Szerda A vígadó özvegy. Csütörtök A vígadó özvegy. Péntek: A vígadó özvegy. Szombat: A vígadó özvegy. Vasárnap d. n. Az aradás zsidó. este A vígadó özvegy.
Városligeti Nyári Színház. Manó. Keddezők 8 felvonásban. Iris Horvay Frigyes.	Apollo színház Telefon 33-39. A rosszat jóval fizeti. Első léghajózás. Egy leány kalandja. Festőművészek a XX. században. Katonai gyakorlatok a Dunán. Eleven képeslevező-lapok. Gyujtogató rablóbanda. Ne panaszkodj a mosónőre: Dánosi rablógyilkosság.

Vétel- és kölcsön, új és egyszer használt

Zsák gabona- burgonya- faszén- gyapju-
Ponyva kasal- repoze- behordás- rostaalj- waggon-

Kötelek, zsák-zsinegek, lópokróczok.
"HUNGARIA" kettős kézi kővetkelek favéggel.

NAGEL ADOLF
BUDAPEST, Arany János-utca 10.
Főrgyőzsim: NAGELA Budapest. Vidéki telefon: 33-39

Veszek zálogcédulákat
elzalogosított briliánsokat, aranyat, ezüstöt, gyöngyöket és ékszereket a legmagasabb összegig költségmentesen kiváltak és teljes értékűt kifizetem

Vadászok figyelmébe!
Tulhalmozott raktár miatt 20% engedmény

1 kétesövű lancaster fegyver azelőtt 40 K, most 33 K
1 kétesövű lancaster, kakas között kulccsal, azelőtt 50 K, most 40 K
1 kétesövű lancaster, kakas között kulccsal, ezüst betéttel, kis alsó kulccsal, levehető előagygyal azelőtt 70 K, most 50 K
1 Ludwig revolver azelőtt 7 K, most 6 K

Szállítások csakis utánvétellel. Kapható:
Budapest, Rakóczi-ut 6. sz.

DEUTSCH ALFRED ÉKSZERKEDESKEDO
BUDAPEST, Király-utca 34. Petőfi-utca sarok

Új találmány! minden betegség ellen.

A GYOMORBAJT csírájában kiáll, a gyomorhűtést lehetővé teszi a székélményt nyert állítható gyomorvédő-öv, máj-, vesé-, epebaj ellen is. A hasfalnak gondolt gyomorgörcsöket, hasmenést, hascsikarást, stb. azonnal megszünteti. Hatása rögtön. — Ára 8 K. 40 fillér. — A gyomor és hátyvédő ára 6 K. 40 fillér. — Rendelésnél elő a derék körmérése czím. vagy ezérna szál beküldve, a pénz megküldésére, vagy utánvétellel székélmény Takács Dániel Nagyvárad, Sorompó-u. Utánzás ülcsi

Földesi L. Budapest, Rakóczi-ut 6. sz.

Nászajándékok
jubiläumra díszítágyak, evő- eszközök, műipari cikkek

részletfizetésre
is kaphatók jutányos áron

POLGÁR KÁLMÁN
nűörás ékszertelepé.
Budapest, Erzsébet-körút 29. l. em.
Arjegyzék 2000 rajzzal ingyen és bérmentve. Javításokra és vidéki megrendelésekre ktl- lönös gondot fordítva.

ŐS-BUDA VÁRA
Friedmann Adolf igazgató.
Ma kedden, augusztus 6-án.
A nagy varieté színpadon szenzációs új műsor:
The 5 Orlas Tambo és Jambo
komikus akrobaták. eredeti lambura-virtuózok.

Keleti csodák: **Ye n-Ji** a leghíresebb japáncsoport.
Harbert Orelly Grandó és Jotto
erőművészek. indiai játékok.

JOHNSON és DEAN
teljesen új műsorral.
Great Weiland Liffé Doherty
Szenzációs nagy tűzijáték,
PARISIANA
Henry Lavedan szenzációs műve AZ AGY, Moulin Rouge Fontaine Lumineuse stb.
Augusztus 16-tól kezdve óriási szenzáció!
hódvezményes jegyek minden fozsdeben kaphatók
Belepdíj este 9-ig 60 fillér, azontul 1 korona.

MEGHÍVÓ.
A dévaványai önszegélyző egyesület m. szövetkezet kilenczedik évi **rendes közgyűlése**
f. évi augusztus 25-én d. e. 10 órakor
a «Dévaványai Takarékpénztár Részvénytársaság» pénz- tárhelyiségében fog megtartani, melyre a szövetkezeti tagok tisztelettel meghívótnak.

A közgyűlés tárgyai:
1. Az igazgatóság jelentése és a megvizsgált zárszámadás beérjesztése.
2. A felügyelő bizottság jelentése és véleménye a nyereség felosztása és az igazgatóság felmentvénye tárgyában.
3. Felszámoló megválasztása a III. csoport vagyónának felosztására.
Dévaványa, 1907. augusztus 3-án
Blayer Lajos, m. k., elnök.

ZEPHIR BLOUSE
2-350 és 4.- frtért mér- tek után is megrendelhető

Redlich J. Lipót
uri és női-divat áruházában
VI., Andrassy-ut 58.
Zephir mintákat vidékre bérmentve küldök.

Jól lát?
Ha nem, akkor forduljon bizalommal
HATSCHÉK optikushoz, csak Károly-körút 6. sz. ahol szem- lvegek és látóeszközök is legolcsóbban kaphatók.
Ingyen árjegyzék bérmentve.

Előre haladt idény folytán
folyó hó 2-től 31-ig

15000 mtr legújabb divatu delainek mtr.-kint	32 kr.
18000 « színtartó zefirek	34 «
18000 « batistok	42 «

500 darab himzett bluz darabja 1 forint 55 krajczár.
Mosa és szövet maradvékok igen jutányos árban kaphatók
ROSENBERG ÉS QUITT
női divat vászon- és szőnyeg-áruházában
BUDAPEST, VI. ker., Király-utca 32. sz.
Alapítatott 1895. Telefon 528.

WEIGL-FÉLE
KIRÁLY GYÖNGYE
kapható minden elsőrangú kávéházban és kecszinóban.
WEIGL JÓZSEF
bornagykereskedő és termelő Budapest-Szt-Endre.
Iroda és vezérképviseletőség: **KALLAI JENŐ**
Budapest, Dávid-utca 1. sz.

SZABADALMAKAT
védjegyeket és mintaoltalmat megszerez a
Szabadalmakat Értékesítő Vállalat
PÁSZTOR (bej. özég)
BUDAPEST, VII. kerület, Erzsébet-körút 17. szám.
Főlvilágosítás díjtalan. 25378 TELEFON 24-20.

Ingóságokat,
butorokat beraktározunk, kívánatra azokra előnyös feltételek mellett pénzelőleget adunk, ugy- szintén mindennemű költöztetést jutányosan elvállalunk.
Ilj. Braun Testvérek.
József-körút 78. Telefon 86-19.

Zongorák és PIANINOK

a világ első gyárlából, va- lamint saját közkedvelt gyártmányok, legszolidab- ban vásárolhatók és bérli- hetők

Keresztély
hírnevű zongoratermésben
Budapest, Váci-körút 21. sz.

A legújabb rendszerű zongora hitelosztály
megnyílt,
mely minden hitelképes ve- vőnek alkalmat ad készpénz- árban zongorát részletfizetésre vehetni, mert a zongorát egy előkelő bank kifizeti és a vevő a banknak marad adósa anélkül, hogy a részletfizetek- nél szokásos 60-80%-os ár- felemelést kénytelen volna fizetni, mert ugyanazon árban kapja az árut, mintha készpénz- fizetés mellett vásárolna, nem, csak zongorát, vagy pianinót, de harmoniumot, cimbalmot, hegedűt, vagy bármely hangszert

Reményi Mihály
általánosan a legszolidabb kiszolgálásról elismert magyar hangszer telepén.
Budapest, Király-utca 58.
Telefon 87-84. Telefon 87-84.
Arjegyzék minden hangszerről külön-külön kérendő.

Benoid-gáz
világító készülékek és motorgenerátorok
legújabb kor nagyfontosságú találmánya, egyformán alkalmazható világításra, fűtésre és erőátvitelre. Kisebb telepek létesítésére ép oly alkalmas, mint az acetylen, csak hogy ennek robbanó veszélye, bűze és más kellemetlenség nélkül. Bárhol (hatósági engedély nélkül) felállíthatók és bárki által kezelhetők. — Generátor- készülékek, úgy világításra, mint erőátviteli célokra többféle nagyságban készülnek.
Magyar Benoidgáz Részv.-társ. Arad.
Raktár és iroda:
Budapest, VI., Andrassy-ut 17. szám.

Kedd, a

Több ezer pénzügyi...
butor
hirdetést a n...
váltó, sem r...
velkezési k...
Készpénz...
havi bank-...
300 koroná...
700
1000

Enállítás vid...
Bartók
Epest, VII., R...
Buto...

Rad
El i x
gyógyfű

MI

Titk
Bíró nyó...

Dr.
v. Kórház...
hugyszervi...
veretelég...
Budapest...
Rendel...
Lovelekre s...

Kedd, augusztus 6.

EGYETÉRTÉS

ÓVÁS!

Több czég utánozza az általam 4 éve helybeli előkelő pénzügyi irodával létesített új rendszerű

butor-hitelosztályom

hirdetéseit a n. é. közönség megítélésére. Nálam sem válto, sem részvényjegyzés, sem más ismert szövetkezési köztételek nincsenek.

Kézpénzárban szállítok teljes lakberendezéseket 30 havi bank-törlesztésre

300 koronáig fizetendő havi . . . . . 10 korona
 700 20
 1000 30

Íszta 8% a főkével apadó kamattal.
 Előleg 6%

Exszállítás vidékre is. Szállítás vidékre is.

Bartók Farkas asztalos- és kárpitos-
 ipari árak raktára

Bpest, VII., Király-u. 13. (Gozsdu-palota II. és III. udvar.)
 Butoralbum árjegyzékkel 60 fillér.

Előnyös alkalom

!!Harisnya bevásárlásra!!

Tisztelettel értesítem tisztelt vevőmet és a nagyérdemű közönséget, hogy harisnyraktáramat, mely kizárólag előrendelt gyártmányokból áll, a ház lerombolása miatt felszámolom és rendkívül leszállított áron kiárulom. Ajánlom ezen előnyös alkalma harisnyvásárlásodra fedezésére felhasználni

Alapítottat 1868. Kiváló tisztelettel

Bérczi D. Sándor
 női készmunka nagyiparos

Budapest, VI., ker., Király-utca 4. szám.
 Vidékre kivásárlásra is küldök.

BUTOR

kézpénzért vagy részletfizetésre legjutányosabb áron

Ehrentreu és Fuchs testvéreknél

Budapest, VI. Teréz-körút 8F. sz

Telefon 88-59.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Előre haladt idény

folytán szines mosó szöveteket, leszabott és kész blouzokat, himzett vászon ruhákat leszállított árban o o árusítunk. o o

KOLLARITS JOZS. és FIAI

Váczai-utca 32. szám.

• KIADÓK •

november hó 1-ére I. ker., Fehérvári-ut 37. sz. a., a Gellérthegy oldalában épülő négyemeletes új házban, modern 3-4-5 szobás erkélyes kizárólag utcai szobás lakások minden mellékhelyiségekkel.

Gyönyörű szép kilátás a hegyekre és a mellette elterülő fenyesre.

Ezen lakások lakói teljesen nélkülözhetik a nyaralót, ezen ház a legegészségesebb fekvésű nyaralók mellett van Villany, gáz, lifttel, és gáz rechaudal felszerelve. Kisebb nagyobb üzlet és egy 40 méter hosszú sarok vendéglő helyiség. E ház mellett van a villamos megállóhely. — Bővebbet a pallérnál vagy a tulajdonosnál

Makó Mihály, Üllői-ut 2. a vaskereskedésben és Üllői-ut 2-4-ig Fehérvári-ut 16. II/4:

Hajójáratjegyzék

„Adria“

magy. kir. tengerhajózási részvénytársaság.

Vezérügynöksége: Hoffmann S. és V.

1907. augusztus havában a következő gőzcsónok indulnak Fiuméből:

Hová	Gőzös-neve	Kelet
Pernambuco, Bahia, Rio de Janeiro, Santos, Paranaguas, Buenos-Ayres*	Puda II.	9
Liverpool 1/2.	Bosnian	1-10
New-York	Slayonia	10
London, Hull	Douro	5-15
Hamburg 1/2.	Fergamon	5-15
Liverpool	Cyria	5-15
New-York	Ultonia	17
Amsterdam	Arad	10-20
Liverpool	Veria	15-25
London	Kálmán-király	15-25
Rotterdam, Antwerpen	Balaton	21-31
Rouen*	Kolozsvár	21-31
Tunis, Bordeaux*	Zichy	21-31
Lissabon 1/2, Glasgow*	Mattekovits	21-31
Messina, Malta, Tunis, Algier, Oran, Tanger, Gibraltar	Adria	21-31
Liverpool 1/2.	Flaminian	21-31
Hamburg 1/2.	Essen	21-31
London, Hull	Ebro	21-31
New-York	Pannonia	31

A *-gal megjelölt viszonylatokban a gőzös Triestben is érinti.

1/2. Amennyiben a gőzös indulása előtt 8 nappal elegendő rakomány nem jelentetett be, az igazgatóság fenntartja magának a jogot, hogy ezt a kikötőt ne érintse.

Honnan	Hová	Gőzös neve	Kelet
Rouen	Fiume	Nagy Lajos	25/VII-5/VIII
New-York	"	Pannonia	8
London, Hull	"	Jago	1-10
Liverpool	"	Pavia	1-10
Glasgow	"	Stefánia	1-10
Antwerpen	"	Széchenyi	1-10
Liverpool 1/2.	"	Belgravian	5-15
Gibraltar, Tanger, Algier, Malta, Messina, Catania	Triest-Fiume	Adria	5-15
London	Fiume	B. Kemény	10-20
Santos, Rio de Janeiro	Triest-Fiume	Duna	10-20
Hamburg 1/2.	Fiume	Venezia	10-20
New-York	"	Carpathia	22
London, Hull	"	Congo	15-25
Liverpool	"	Brescia	15-25
Rouen	"	Deák	21-31
Antwerpen	"	Báthori	21-31
Liverpool 1/2.	"	Persian	21-31
Bordeaux	"	Jókai	21-31
Glasgow	"	Szent István	21-31
Hamburg	"	Tibor	21-31
Liverpool	"	Tyria	25/VIII-5/IX

Középtengeri szolgálat.

A) Fiume—spanyolországi vonal: Fiuméből: Szent László 5, Zrínyi 12, Matyás király 19, Lederer Sándor 26. Valencziából: Lederer Sándor 7, Rákóczy 14, Szent László 21, Zrínyi 28.

B) Fiume—marseillei vonal: Fiuméből: Árpád 2, Tisza 7, Kassa 14, Andrassy 21, Árpád 28, Marseilleből: Árpád 7, Árpád 14, Tisza 21, Kassa 28.

Radial Elixír

gyógyfőzék.

gyariga
 Alföldi
 Cognacgyár
 Kecskemét.

Mindenütt kapható.

Titkos betegségek

Dr. CZINCZÁR J.

v. közház orvos, specialista. Rövid idő alatt teljesen gyógyít húgyszervi és hólyagbajokat, továbbá minden lőr-, ideg- és vérértéget, korai elgyengülést és bármily női betegséget.

Budapest, IV., Károly-körút 10. I. emelet.
 Rendel d. e. 10-4 és este 6-8 óráig.

Lovelekre szakorvosi tanácsot, szolgálat és gyógyszerrel is gondoskodik titoktartás mellett.

Nőknek külön váróterem.

BIZTOS

gyógyulást keresőknek

nemi betegségben szenvednek

mint húgycső és hólyagbajok, húgycsőszűkületek, vizeletelés zavarok, éjjeli magömlések, sebek és bujkoros bántalmak (syphilis), az önfertőzés utóhálaiként fellépő időbajok, korai férfi erő elgyengülés, bármily bőrkülsők al. nőknél fehérletés, méh bajok, alapos, gyors és gyökeres gyógyítására szigorúan tudományos és lelkiismeretes gyógymóddal fogva legjobban ajánljuk

Dr. Garai Antal

v. cs. és kir. országi főorvos országos hírt és a legrégibb 82 éve fennálló rendelés intézetét

udapest, VI. ker., Andrassy-ut 24. sz.

Rendelés naponta 10-4-ig és 7-8-ig este. Idült húgycső és hólyag bajok vizsgálata villamos húgycsőtükrök segítségével. Vidékiek levelekre kimerítő választ és szakorvosi tanácsot nyernek, gyógyszerrel gondoskodva lesz. Titoktartás biztosítva.

Nőknek külön váróterem.

„AZ ANKER“

Élet- és járadék biztosító társaság

Magyarországi vezérképviselőség:

BUDAPEST, IV., DEÁK-TÉR 6. SZ. (ANKER-UDVAR.)

Az 1907. évtől kezdve új, a felekre nézve nagyon kedvező biztosítási feltételek lépnek — díjmelés nélkül — érvénybe.

1907-ben B) osztalékterv szerint a befizetett díjak arányában az évi díj 31.72%-ig emelkedő nyereményosztalék fizettetett ki készpénzben.

Társasági vagyon 171 millió korona, melyből Magyarországon 28.000.000 van elhelyezve.

Díjkönyvecskék kívánatra ingyen.

A KOCH-féle szabadalmazott
Körgallér

az egyedüli vízmentes loden-gallér, amely a szabad mozgást megengedi, nélkülözhetetlen vadász- és turista-ozélokra, minden színben kapható 34, 30, 28, 20 és 11 korona árban egyedül

KOCH TESTVÉREK Budapest **26.**

regnagyobb-férfi-, fiu- és gyermekruha áruhaza Károly-körút Vadász- és sportárjegyzéket bérmentve küldünk.

Fogkefék rendkívül jó minőségűek nagy és olcsó választék.

MÖLLER J. L.-féle

Szalicil-szájviz és fogpor

használatát eltávolít minden fogfájdalmat, biztosan megszünteti a fogak romlását a kellemetlen szájbűzt. - Egy üveg szájvíz ára 40 krajczár, 80 krajczár, nagyobb üveg 1 forint 80 krajczár és 3 forint

Müller J. L.-féle Szaliczil fogpor

szaliczil vízzel használva nemcsak hófehérré teszi a fogakat, hanem a már létező fogbetegségeket tovább terjedését is megakadályozza. Doboz 60 krajczár és 1 forint 20 krajczár.

Müller J. L.-féle Szaliczil fogpép

darabja 80 krajczár. Ugyanazon hatással bír, mint a fogpor. Minden fenti felsorolt készítmények orvosi utasítás után készülnek.

MÜLLER J. L.

10. és kir. udvari hátszeres és pipere-szappan gyárosnál. Budapest, IV., Koronahéczeg-ut. 2. Az országban mindenütt kapható.

Magyar királyi földmivvelésügyi minister. 59628. I/B-I. szám.

Tölgy-hárs-bükkfa eladás.

Az orsovai m. kir. erdőhivatal kerületében a folyó év őszén írásbeli versenytárgyalás fog tartatni:

1., a berzaskai erdőgazdálkodás „A” üzemsztyája V. vá-gássorozatában kitűzött 1228.7 holdas 1908-1915 évi vágásterü-letek faállományának

2., a herkulesfürdői erdőgazdálkodás „C” üzemsztyájában kitűzött 903 1 holdas 1908-1914 évi vágásterületek faállományának **tövon való eladása iránt.**

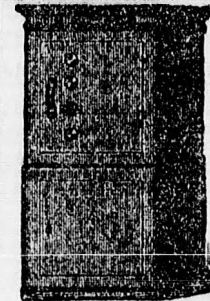
Az utóbbi faanyag iparvasut építésének kötelezettségével adatik el.

Az árverés napját, a kikiáltási árakat és a feltételeket később fogom közölni.

Érdeklődők felhivatnak, hogy a faállományok megtekintése és felbecslése végett az orsovai erdőhivatalhoz forduljanak.

Budapest, 1907. évi július hó 27.

A magyar királyi földmivvelésügyi miniszter.

Pénzszekrények

egy darabból álló köpennyel legelőnyösebben besze-rezhetők.

BECHER ÉS HILDESHEIM

szeged pénzszekrénygyáralnak és trezorépítelmizotelnok magyarországi vezérképviseleténél

NEY és EPSTEIN cégél, BUDAPEST, V., Podmaniczky-ut. 4.

Köpviseleik minden városban keresztetnek.

ÁRJEYZÉK ÉS TERVEK DUMENTESEN.

Régi szerkezetüket szerokápen átvesztünk.

Tan- és nevelő-intézet

NYILVÁNOSÁGI JOGGAL

Budapesten, V. ker., Hold-utca 19, szám.

Az intézet 30 év óta áll fönn.

Dr. László Mihály nyilvános főgimnáziumában és nevelő-intézetében amely államérvényes osztály- és érettségi bizonyítványokat állit ki, a beiratások szeptember elsején kezdődnek, azonban már most is lehet előjegyezni.

A növendékek lehetnek belakók, félkosztosok és bejárók. Értesítővel kívánatra készséggel szolgál az igazgatóság.

Dr. László Mihály igazgató.

Közvetlen gyorsvonati összeköttetés

Budapest és Wien.

valamint a magyar királyi államvasutak és az azon tul fekvő osszillakozó vasutak alatt megnevezett főállomással között.

8 30	9 10	Ind. Budapest k. p. a. - - - - - érk.	1 45	7 10
8 09	8 45	érk. Wien Stb. - - - - - Ind.	8 50	9 15
7 30	8 00	Ind. Budapest k. p. a. - - - - - érk.	2 10	8 05
8 58	10 10	érk. Graz St. - - - - - Ind.	5 41	1 13
7 10	8 30	Ind. Budapest k. p. a. - - - - - érk.	12 40	9 10
1 47	10 50	érk. Ruttká - - - - - Ind.	6 59	2 45
.	5 08	érk. Breslau - - - - - Ind.	10 05	6 08
.	11 22	érk. Berlin (Friedrichstr.) - - - - - Ind.	4 39	11 31
* Junius 28. szeptember 1. † Junius 15. szeptember 15. ‡ Junius 14. szeptember 14.				
7 00	9 15	Ind. Budapest k. p. a. - - - - - érk.	10 50	10 20
12 44	7 32	érk. Kassa - - - - - Ind.	11 10	8 50
8 20	10 18	érk. Csorba - - - - - Ind.	10 23	8 27
7 40	9 15	Ind. Budapest k. p. a. - - - - - érk.	1 00	8 55
8 53	11 12	érk. Munkács - - - - - Ind.	4 01	9 21
10 50	7 25	érk. Lemberg - - - - - Ind.	6 25	7 50
7 25	9 15	Ind. Budapest k. p. a. - - - - - érk.	1 35	9 35
8 04	9 48	érk. Debrecen - - - - - Ind.	8 57	4 23
8 28	9 07	érk. Szatmár-Németi - - - - - Ind.	6 30	8 21
8 37	9 00	érk. Maramarosziget - - - - - Ind.	.	11 58
.	4 40	érk. Stanislaw - - - - - Ind.	.	6 55
7 25	8 00	Ind. Budapest k. p. a. - - - - - érk.	1 10	9 25
12 12	8 04	érk. Arad - - - - - Ind.	8 18	4 16
4 27	11 18	érk. Gyulafehérvár - - - - - Ind.	8 57	12 56
.	11 30	érk. Bukarest - - - - - Ind.	15 00	.
7 35	8 10	Ind. Budapest k. p. a. - - - - - érk.	7 50	9 35
8 15	10 20	érk. Kolozsvár - - - - - Ind.	11 10	6 25
.	9 30	érk. Bukarest - - - - - Ind.	8 05	.

7 00	8 20	Ind. Budapest k. p. a. - - - - - érk.	1 00	10 05
12 20	8 37	érk. Ujvidék - - - - - Ind.	7 56	4 29
.	10 33	érk. Belgrád - - - - - Ind.	6 41	.
7 50	8 00	Ind. Budapest k. p. a. - - - - - érk.	9 05	1 20
8 17	11 45	érk. Zágráb m. A. v. - - - - - Ind.	1 58	4 25
7 45	7 10	érk. Fiume - - - - - Ind.	8 10	8 15
7 50	8 00	Ind. Budapest k. p. a. - - - - - érk.	1 30	9 15
12 48	7 33	érk. Pécs - - - - - Ind.	3 27	8 44
8 20	8 30	Ind. Budapest k. p. a. - - - - - érk.	1 00	.
8 36	8 36	érk. Szabadka - - - - - Ind.	9 51	.
12 15	10 00	érk. Bozna-Brod - - - - - Ind.	8 21	.
.	10 00	érk. Sarajvo - - - - - Ind.	6 00	.
8 00	8 00	Ind. Budapest ny. p. a. - - - - - érk.	1 40	7 00
12 06	7 00	érk. Wien Stb. (Marcheggan érk. - - - - - Ind.)	8 05	8 00
1 08	7 54	érk. Wien Stb. (- - - - - Ind.)	8 00	2 25
7 30	8 55	Ind. Budapest ny. p. a. - - - - - érk.	9 25	8 45
1 35	12 24	érk. Zeolna - - - - - Ind.	8 45	8 14
10 35	8 55	érk. Breslau - - - - - Ind.	10 05	6 10
6 25	11 23	érk. Sorin (Friedrichstr.) - - - - - Ind.	4 39	11 31
8 40	8 35	Ind. Budapest ny. p. a. - - - - - érk.	1 15	6 30
8 55	8 05	érk. Temesvár-Józsefv. - - - - - Ind.	7 50	1 23
6 30	11 50	érk. Bukarest - - - - - Ind.	8 55	10 28

S

15411. sz. 1907.

Az sítést sz...
Elő...
álmérője 8...
rétegek és...
Tá...
levő ár...
Ajá...
mentesen...
az ajánlat...
Sze...
kir. jószág...
közegészsé...
utca 3. s...
Csa...
rűleg fogl...
adhatók n...
Az...
jóságiga...
távirati u...
A...
latok köz...
fog válas...
Kel...

Utánnyom...

DÓ

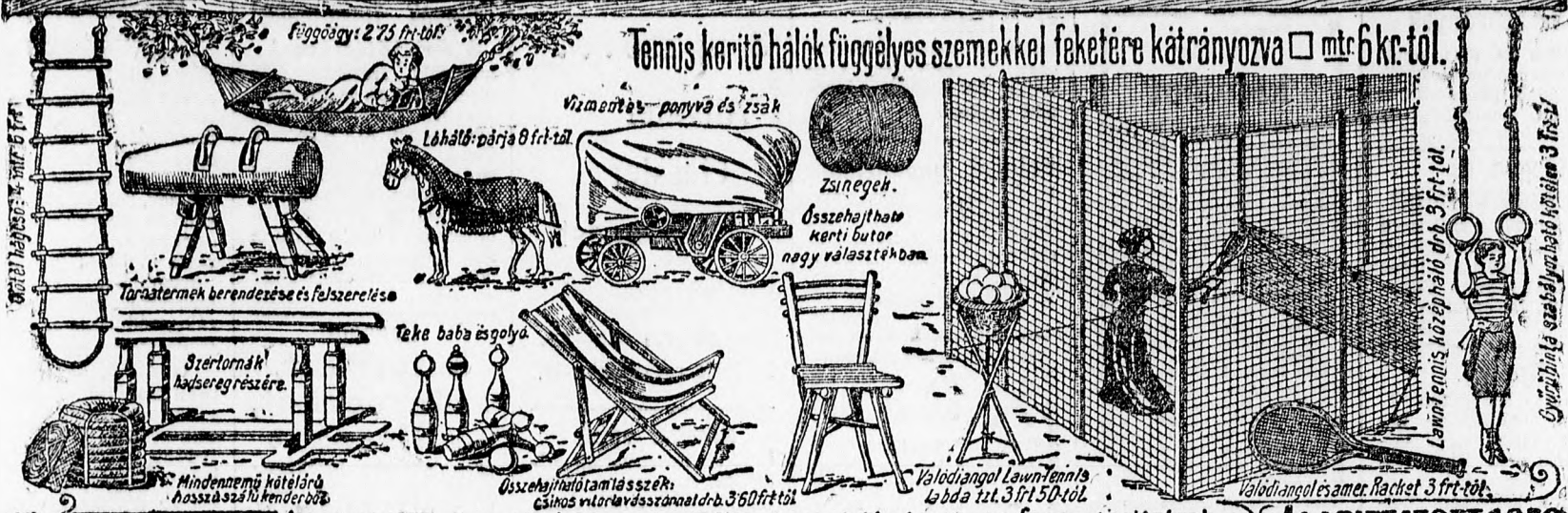
Budape...
Elvállal n...
padlóbec...
a legolcs...

B

Sok e...
lta vissza...
és lekierje...
frit el gyógy...
teles iratokk...
lartozó spec...
valamint a b...
dos figyelem...
mind hozzá...
rásunk oly n...
vizsgálása b...
akiket biztos...
Ha v...
rja le azonn...
után megkap...
szereket is...
válaszbélyeg...
h leveleket...
ezokat. A m...
fos sikerrel...
dia dr. Pald...
elhanyagolta...
csó- hólyag...
fertőzés és...
erőt (inpot...
zat, bőrbete...
ségelt, vala...
betegségeket...
váróterem...
önmaga és...
után 5 órá...
Czim...
Budapest, V.

Seffer Antal SPORT ESZKÖZÖK ÉS KÖTÉLGYÁRTÓ IPARTELEPE

BUDAPEST, IV., KÁROLY UTCA BOLTSZÁM 12. (KÖZP. VÁROSNÁZ ÉPÜLETÉ)

TELEFON: 15-50. Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve, Vidéki megrendelések pontosan fogantositatnak. ALAPITTATOTT: 1878.

15411. sz. Arlejtési felhívás.
1907.

Az aradi m. kir. jószágigazgatóság Temesváráson még egy értéki kut létesítését szándékolván, erre nyilvános arlejtést hirdet.
Előíranyzott mélység 300 méter, megállapított befejező furcsód belső átmérője 80 m/m; az előreláthatólag átfurandó talajrétegek légy agyag és homokrétegek és ezek keverékei.
Tájékoztul megjegyeztetik, hogy a kitélőlt ponthoz legközelebb eső, meglevő értéki kut Temesvárák községben van, mélysége mintegy 300 m.
Ajánlatot csak az erre a célra szolgáló és a jószágigazgatóságnál díjmentesen kapható úrlapon lehet tenni, ennek III. rovatában kitüntetendő minden, az ajánlattéví által a szerződéstől kívánt eltérés.
Szerződés minta, mely a feltételeket tartalmazza, ugyancsak az aradi m. kir. jószágigazgatóságnál vagy pedig a m. kir. országos vízépitési igazgatóság közegészségügyi mérnöki osztályánál díjtalanul kaphatók (Budapest, Gorovetova 3. szám).
Csakis oly vállalkozók ajánlata vétetik figyelembe, kik maguk hivatásszerűleg foglalkoznak a kufurással, a munkálatok a vállalkozó által alvállalatba adhatók nem lesznek.
Az ajánlatok legkésőbb 1907. év augusztus hó 15-ig a m. kir. aradi jószágigazgatóság címére zárt borítékban küldendők, vagy adandók be, később, távirati úton érkezett, vagy utóajánlatok figyelembe nem vételnek.
A jószágigazgatóság fenntartja magának a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül az egység — vagy átalányárakra való tekintet nélkül is szabadon fog választani, esetleg a furás létesítése tárgyában másként is intézkedhetik.
Kelt Aradon, 1907. évi július hó 12-én.

Utányomás nem díjaztatik. **M. kir. Államjószágigazgatóság.**

Klimatikus gyógyhely. GLEICHENBERG (Stajermark.) Nyári időnyáj. — okt.

Igen kedvező, fél-alpesi jellegű klimatikus viszonyokkal.

GYÓGYIAVALLAT:
a légző szervek (hurut, asthma, emphysema) és emésztő szervek betegségei, szivom-elfajulás, ideg bajok, lábbadozás stb.

GYÓGYESZKÖZÖK:
Inhalációs- és pneumotheraphia, szénsavas fürdők, hidegvízgyógyintézet, gyógytorna, napifürdők stb.

GYÓGYFORRÁSOK:
Konstantin-, Emma-, János- és Kolos források.

Dusan illusztrált, kimerítő prospektust készségeel küld, valamint lakás és koozi megrendeléseket elfogad a fürdőigazgatóság.

Magyar királyi földmívelésügyi miniszter.
6041. I/B-1. szám.

Fenyőfa eladás.

A lipótújvári főerdőhivatal kerületében a folyó év őszén a következő fenyőfa kerül eladás alá és pedig:

A.) Szóbeli árverés utján.

I. csoport. Tövény az erdőn az oszada-revuczai erdőgondnokság »A« üzemosztálya I. II. és III. vágássorozatának 136.2 holdas 1908-1912 évi vágásterületeinek faállománya.

II. csoport. a.) Tövény az erdőn az oszada-revuczai erdőgondnokság »A« üzemosztálya IV. vágássorozatának, a »B« és »D« üzemosztálynak 504.9 holdas 1908-1912. évi vágásterületei faállománya.
b.) A kincstár által kitermelve és rakodóra szállítva a vichodnai erdőgondnokság 143.3 holdas 1908-1912. évi vágásterületein termelhető haszonfa
c.) A kincstár által kitermelve és rakodóra szállítva a likvai erdőgondnokság 150.1 holdas 1908-1912. évi vágásterületein termelhető haszonfa és fenyőtűzifa.

B.) Írásbeli versenytárgyalás utján.

III. csoport. Tövény az erdőn a szvarini erdőgondnokság 302.3 holdas, a feketóvági erdőgondnokság 402.4 holdas és a taplicskai erdőgondnokság 348.7 holdas 1908-1912. évi vágásainak faállománya a lipótújvári gőz- és vízfűrészház területével kapcsolatban.

Az árverés napját, a kiáltási árakat és a feltételeket később fogom közölni. Érdeklődők felhivatnak, hogy a faállományok megtekintése és felbecsítése végett a lipótújvári főerdőhivatalhoz forduljanak.
A fenyőházai és maluzsini erdőgondnokságok fatermése házilag fog kitermelteni és a rakodókra szállítatni. Az anyag évről-évre fog árverés alá bocsáttatni.
Budapest, 1907. évi július hó 27.

Magyar királyi földmívelésügyi miniszter.

DÓSA KÁROLY
első budapesti ablak és lakástisztítási vállalata
Budapest, VII., István-tér 16. sz.

Elvállal minden e szakba vágó munkákat, ugymint padlóbeürést, ablaktisztítást, feregmentesítést stb. a legolcsóbban és teljesen megbízható eredménnyel.

8 korona

előre küldve, díjmentesen küld tejesen löszerező kézi himzőgépet seiyom-, plüsch-, szonilla- és szmyrna himzőeszek előállítására 3 évi jótállás mellett, egy díszes, könnyen kioldozható mintával együtt. Belső is tanulás nélkül azonnal himzőzhet. Himzőanyagok legítányosabb gyári áron. Egész világon legelőbbnek elismert kézi himző gépeket mindenki megrendelhet előny árban.

Szabadalmazott kézi himzőgépgyárban
Bpost VII., Kolombus u. 28/1

BETEGEK FIGYELMÉBE

Sok ezer reményvesztett beteg térnek es nőnek úta vissza megrongált egészségét és állította helyre testét és lelkierőjét — speciális gyógymódukt. Oriási sikereket ért el a gyógymódukt egész Európában, amit az intézet hítelei iratokkal bárkinék bebizonyíthat. A gyógykezeléshez tartozó speciális szerek és alkalmazásuk tökéletessége, valamint a betegek iránt tanusított lelkiismeretesség, gondos figyelem és a legalapostabb vizsgálati módszerek, — mind hozzá járulnak az elért kiváló eredményekhez. Eljárásunk oly nyílt és őszinte, hogy a betegség alapos megvizsgálása után csak azokat fogadjuk el gyógykezelésre, akiket biztosan meggyógyíthatunk.

Ha valakinek lehetetlen volna megjelenni, akkor csak írja le azonnal a baját, amelynek pontos áttanulmányozása után megkapja az utasítást és a megfelelő speciális gyógyszerket is — a legnagyobb titoktartás mellett. Levélbe válaszdeleyeket mellékeljen. A gyógykezelés befejezése után a leveleket elégetik, vagy kívánatra mindenki visszakapja azokat. A mindennapi foglalkozás megzavarása nélkül, biztos sikerrel, alaposan és gyorsan gyógyítja már sok év óta dr. Pálcz az ő speciális gyógymódjával még a legelhanyagoltabb esetekben is, a bajakóros sobeket, húgycső- hólyag-, idég és hátgerince-bajokat, sérveket az óncs-fertőzés és szifilisz utóbjait, magómlést, elgyengült férfierőt (impotentiát), kezdődő emesavart, aranyort, vérbajozat, bőrbetegségeket és a női nemű szorvek minden betegségeit, valamint mindenféle felsorolt bajokkal összefüggő betegségeket. Nők részére külön intezeli kezelést, külön váróterem és külön kijárat van. A rendelést dr. Pálcz önmaga és egyedül végzi naponta déltől 10 óráig délután 5 óráig, (vasárnap déltől 12 óráig).

Cím: Dr. Pálcz specialista, volt kórház őryő Budapest, VII. Rákóczi (Korcsos) 10.

20 K. helyett most csak 2 K. Soha nem létezett olcsóság képekben!

II. Rákóczi Ferencz szabadságharcza 1708-1711. 94 cm. magas, 68 cm. szélességben.

A Magyar Szabadságharcz Apotheozisa 64 cm. magas, 88 cm. szélességben.

Zrínyi Ilona hőstette Munkács várának védelmében 1838. 94. cm. magasság, 68 cm. szélességben.

A Magyar Szent Korona elrablása a visegrádi várból 1440. 94 cm. magas, 68 cm. szélességben.

II. Rákóczi-Ferencz zászlóbonitása Beregszász város piacterén 1703-ban. 86 cm. magas, 68 cm. szélességben.

Booskal István szabadságharcza 1806-ban. 94 cm. magas, 68 cm. szélességben.

II. Rákóczi Ferencz diadala. 94 centiméter magas, 78 cm. szélességben.

Krisztus Urunk a keresztfán. 100 cmtr. magas, 78 cm. szélességben.

A Magyar Kereszténység Jubileuma. 94 cm. magas, 68 cm. szélességben.

Eddig 20 koronába került egy-egy kép, most két koronáért adom e lap tiszteit olvasóinak.

Két korona utalványozása ellen bármely képet elküldöm a t. megrendelő címére, melyet — ha esetleg nem tozozom — (amelyet) kötelezem magamat a képet vissza venni és az összeget vissza küldeni.

Ajánlatos gyorsan rendelni — mert a n. é. közönségnek nem igen lesz alkalmja ily pompás jutni. Megrendelő képekhez — ilyen potom áron jutnak. Megrendelői képekhez — ilyen potom áron jutnak. Megrendelői képekhez — ilyen potom áron jutnak.

LEUCHTMANN ÁRMIN DEBRECZEN, József főherceg-utca 13. sz.

Ezen specialista legjobban ajánlható szerfelett gazdag tapasztalata alapján, melyeket a kórház hungszervi és bajakóros osztályán való működése alatt számos éven át szerzett.

Dr. FABINYI

specialista nemi bajokban, emerit. kórházi orvos,
gyorsan és alaposan gyógyít bármely régi és makacs titkos betegséget (húgycsőfolyást sobeket, syphilist stb.)

Impotentiát (férfiui gyengeség)
még idősebbeknél is meglepő eredménnyel, a rendszeres foglalkozás megzavarása nélkül.

Biztos siker folytán a honorarium utólag is fizethető. Lovalekre díjtalanul válasz. Kívánatra gyógyszerek.

Rendelés: d. e. 9-3-ig és este 6-8-ig.
Budapesten, Erzsébet-kört 12. szám.
Félemelet. — Eajárat a léposónál. — Külön váróterem.

E hirdetés rovatan minden szö...
egyszeri beiktatása közönséges
petit betűkből 4 fillérrel, kompakt
betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetés rovatan minden szö...
egyszeri beiktatása közönséges
petit betűkből 4 fillérrel, kompakt
betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

Pénzszekrények
használtak és újak, rend-
kívül olcsó áron kaphatók
a budapesti pénzszekrény
raktárban. Budapest, V.,
Bálvány-utca 6/C. 286

**Ideges és
gyengelethez**
gyermeknevelés szakértő
oktatást és teljes ellátást
nyernek. Kelemen Ignác
gyógygyógyagógus, Buda-
pest, VII., István-ut. 29. sz.
26431

Szegfű.
Boraszto lelkiállapotot
szeretni, imádni egy an-
gyali teremtet, kinek sze-
nye nyem nem lehet. Boc-
sáson meg nézésemet.
Mulasson kedvesem bol-
dogan. Várom a viszont-
látást. Irjon edesem ke-
resztnevemre. Egyetértés
kiadóhivatalába. Milliő
kézcsók. 5417

Egy Eszterházy kocsi
megvételre kerestek. Aján-
latok „Kocsi” jellegre
kiadóhivatalba kértnek.

Egy elegánsan
butorozott, külön bejárati
utcai szoba, fürdőszoba
használat, továbbá egy
udvari szoba, azonnal ki-
adó. Bővebbet: Teréz-
körút 33. III. em. 31.

Rövid idő
alatt nőül veszi 26 éves
intelligens szülő fiatal
ember azon csinos árva
leányt, kinek 2-3000 K.
hozománya van. Levelet
„Becsület” jellegre a ki-
adóba.

Fiatal.
szép, művelt vidéki uno-
kahugomat férjhez óhajta-
nam adni 20.000 korona
hozománnyal, kézpénz-
ben. Fővárosi nyugdíjkezes
tisztviselőhöz vagy más
biztos egzisztenciájú urhoz.
Választ „Házasság 9623”
jellegre a kiadóba.

Hölgyeim!
Mely vigkedélyű filigrán,
unatkozó csinos urhölgy
(esetleg két jó barát) is-
merkednék meg egy cso-
nos, distingvált megjele-
nési fiatal emberrel a ki-
rándulásokra, szórakozá-
sokra mindig kísérő lenne.
Ajánlatok „Erdek nélkül
9359” jellegre kértnek a
kiadóba.

22 éves
fiatal ember vagyok. Nő-
sülés céljából megismer-
kedni szeretnék 18-20 éves
fiatal leánnyal. Teljes czi-
mú részletes ajánlatok. Le-
velek „Regényes” jellegre
a kiadóhivatalba intézendők

Allamszámviteltani
és jegyzői vizsgával bíró
29 éves, keresztény, nőten,
jó megjelenésű megválasztott
segédjegyző oly ur
leányt óhajtaná elvenni,
kinek összekötése által
jobb álláshoz juthat. Leve-
lek „Honeti” jellegre a ki-
adóhivatalba intézendők.

Nőül venni
óhajt nagy állású, vagyonos
ur csinos, előkelő, vagyos
isz. hölgyet. Levelek
„Feleség” 20436” jellegre
a kiadóba.

Kétszobás
lakást keresek az Eötvös,
vagy Csengery-utczákban
november elsejére. Ajánla-
tok ármegejelöléssel az Egye-
tértés kiadóhivatalába
„Tisztviselő” jelige alatt
kértnek.

Pénz- kölesönt

Készítünk 65 évtől 80 évig
köztestviselőknél, katoná-
lisztelőknek és nyugdíjasoknak
a legtöbb esetben közös né-
kül. Ha mégis közös kéltene,
díjtalanul gondoskodunk ke-
zesekről. Továbbá készítő-
tünk váltókölesönt 500 koroná-
tól minden hitelre egy-
nek 1-2 kezesel. Értékpá-
pírra, sorjagyokra, vidéki
bankok részvényeire az érték
90%-ig folyósítatunk kö-
lesönöket. Bővebb felvilágosí-
tást levélleg válaszoljék
ellenében díjtalanul nyújt
Gerő Testvérek, törvényesül-
leg bejegyzett hitelvállalata,
Budapest, Kereszt-ut. 30. Te-
lefon 10-42. Ugyanitt 90
fillért kapható a Pénzügyi
Tanácsadó, melyben minden
kölesónra nézve tájékoztató
joglatatik. 26122

Vidéken
egy kitűnő forgalomnak
örvendő korlátlan joggal
bíró italmérsi üzlet eladó.
Bővebbet szíveségből Vá-
rosy Lajos, OROSHÁZA.

Beszélőgépek
7 koronától följebb! Le-
mezraktár! Legkedvezőbb
lemezcsere Magyarorszá-
gon! Tóth József gramop-
hon nagykereskedő Szeged.
Arjegyék ingyen. 5414

Elegánsan
butorozott 2 egymásba
nyíló utcai szoba kiadó.
Aradi-utca 15. II. em. 4.

Részletfizetésre
porcellán szervizek, lám-
pák: Kérésre árlap ingyen.
Ivánkovits Károly Szeged.

Ocsa
község mellett, Budapesttől
1 órányira, 1400 magyar
holdas prima homokbirtok
eladó, egészben vagy rész-
letekben. Szőlőtelepítésre
is kiválóan alkalmas. A
birtokból 800 hold akác
nyárfa és fenyőerdő. Bő-
vebbet Dr. Grünwald Já-
nos Ocsa. 5415

Teljesen
ujjonnan és elegánsan be-
rendezett, különbejárati két
utcai, két udvari és egy
egymásba nyíló két utcai
szoba gázvilágítással ur
emberek részére, esetleg
teljes ellátással augusztus
tizenötödiktől kiadók. Ül-
lői-ut 21. II. 3.

Építkezéseket!
Gyárak lakóházak terve-
zését, felépítését, átalakítá-
sát bárhol előnyösen el-
vállalja, tehermentes tel-
keket törlesztésre felépíti.
Építési tanácsokkal szolgál
Borsodnyégytelési rodapest,
Rákóczy-ut 71. 782

Butor:
Urasági lakberendezések
háló-, ebéd- és szalonbe-
rendezések, kiváló mi-
nőségben olcsón kaphatók
Földes B. butortelepén,
Kertész-ut. 43. Király-utcai
sarokházban. 970

Veszek zálogcédulákat,
elzálogosított briliántokat,
aranyat, ezüstöt, gyöngyö-
ket és ékszereket 100.000
koronától költségmentesen
kiváltok és a teljes értéket
kifizetem. Singer Jakab ék-
szerkereskedő Budapest,
Király-utca 91. Izabella-
ntca sarkán.

Őszibaraczkot
legszebb duranczit 4 ko-
ronáért, zamatos finom
körtét 3 koronáért, nemes-
faj almát és szilvát 2 ko-
ronáért szállít 5 kilós
postakosaranként Rothman
és Keller szállítótelepe és
kértészete Kiskunhalas.

Rekedtség
biztos és kellemes orvos-
sága a Réthy-féle czu-
korka, 60 fillérrel minde-
nyütt kapható 721k

Polgári, gimnáziumi,
kereskedelmi, reál, ma-
gánvizsgálatra, gimnáziumi
különböztetve és érettségire
előkészít Kerekes, Almássy-
tér 16. sz. II. em. 18. sz.
Válaszbélyeget kérek. 25465

Köszönet
Kazánfűtésre, téglagyá-
raknak és háztartási cé-
lokra ajánl azonnali és
egész évi szállítóra
ANGYAL IGNÁC,
köszönnagykereskedő,
Budapest, I., Bors-utca
22/a., augusztus 1-től
kezdve I., Várlok-utca
10/a. sz. 26788

Polgári iskolai
reáliskolai, gimnáziumi,
kereskedelmi, egyéves ön-
kéntségére képesítő vizs-
gákra, valamint mindenféle
javító és pótló vizsgákra
legrövidebb idő alatt a leg-
jobb sikerrel előkészít „Ta-
nár” Budapest, Thököly-ut
8. I. em. 3. ajtó. 26814

Jogi-
politikai szigorlatokra alap-
és államvizsgákra (egyes
tantárgyakból is) Kolozs-
várra, Budapestre, ugyszin-
ten államszámviteltani ál-
lamvizsgára teljes sikerrel
gyorsan, olcsón előkészít:
Jogi Szeminárium, Buda-
pest, VI., Rózsa-utca 44.,
III. em. 8. 26817

Butorvevőknek
riika alkalom kínálkozik
egy 4100 koronáért rendelt
háromszobás lakberende-
zés megvételére 2890 ko-
ronáért, mely áll: Egy mo-
dern szürke, fényezett há-
lósobából, egy ebédháló
4 ajtos cseresznyezintire
fényezett szekrénnyel, 1
faragott velencei uri szobá-
ból, bürgermúrúval, melyet
Vukovics János visszament
házassága miatt önmaga
ad el. Megtekinthető Sar-
kány I. butoriparosnál, VII.,
Erzsébet-körút 26. (Zion
palota).

BUTOR

Fa, vas, réz és kárpitozott
butorok, valamint légszesz
és villanyos csillárok, leg-
jobb minőségben, rendkívül
olcsó áron kézpénzért vagy
részletfizetésre kaphatók
Basch Soma
butorraktára, 788
Budapest, VI., Kertész-ut.
50. sz. (Király-utca sarok.)

Polgári árak!
Pontos kiszolgálás!
Kitűnő szabás!
Videkre mintát küldök,
nagyobb rendelésnél szo-
mélyesen eljegyzek.
Zeliszka János
angol uri szabóterme-
BUDAPEST,
Andrássy-ut 56. I. em.
Állandó választék a leg-
divatosabb angol és bel-
-földi szövetekből.

3 uj szó...
Altwater
Gessler
Budapest

TELEFON: 82-45.
X., Felső vaspályautca-33.

Alkalmi vétel.
Butorok, visszamaradt szö-
nyegek, kényserítő kör-
mények miatt eladók: ma-
hagioni hálószoza 180 frt,
írósztal könyvszekrény-
nyel, olajfestmények 2 frt,
nagy perzsaszőnyegek, lám-
pák, 3 águ villany 14 frt.
Arverési butoreladás. Dob-
utca és Holló-utcai sar-
okpincze. 26616

Csemegezőlöt
10-től szállítva postakosa-
ranként 4 koronáért, 100
kilónként 50 koronáért,
görög- és sárga-dinnyék
100 kilónként 12 koronáért.
Turkesztáni-fajok 40 ko-
ronáért, postakosaranként
2.40 koronáért. Rétes, cse-
megealma, csemegekör-
ték 100 kilónként 24 ko-
ronáért, elsőrendűek posta-
kosaranként 2.40 koronáért.
Vasuti rendeléseknél csakis
előleg beküldéssel szállítok.
Kovácsos ugorka, para-
dicsom, tölthető zöldpap-
rika postakosaranként 2.40
koronáért szállít Szabó III.
gyümölcskivitele Csongrád.
5411

Ki a YES-OUI-SI
számú lapot megrendeli, jászva
minden megérkeztetés nélkül és
önállóan is

angol és franczia
nyelveket alaposan megtanul-
hatja. Előzetési ár negyöven-
ként minden kiadásra 8 korona.
Megrendeléseket elfogad és mu-
tatványszámokat küld a kiadó-
hivatal Budapest, Andrássy-ut
92. szám.

Stenográfia.
Díjtalan gépirásoktatás az
összes írógépeken. Díjtalan
és biztos állásalköveítés.
Minden hónapban új tan-
folyamok nyílnak az okle-
veles gyorsírótanároktól ve-
zetett Stenográfia Országos
Gabelsberger magyar-német
gyorsíró és gépiróiskolá-
ban. Levelező és vitairásu
tanfolyamok. Kereskedelmi
szakantárgyak kereske-
delmi akadémiái rendszeres tan-
nárak vezetése alatt, Tan-
ítás reggel 7-től este 9-ig.
Az intézet helyiségei VII.,
Kazinczy-utca 8. I. em. 30.
alatt vannak és össze nem
tévesztendő a Kazinczy-utca
3-as szám alatti Stolce-
rendszerű iskolával.

BUTOR

uj és használt modern
háló-, ebéd-, uri-szoza
és szalonberendezéseket,
perzsaszőnyegeket ve-
szünk és eladunk.
GROSZ SANDOR és társa
Budapest, Liszt Ferenc-tér
11. ezeltől Gyár-utca 2.
Az orsz. zeneaka-
démiaival szembe.
TELEFON 14-00

Hölgyek figyelmébe!
3 évi jótállással
mindenki szereze meg
magának a cs. és kir. szab.
Viktoria önműködő kézi
hímzőgépet. Ára 8 korona.
Pézt előre beküldőknek
egy csinos minta lesz mellé
csomagolva. Leírásokat és
utasításokat mindeuknek
díjmentesen küld a Viktoria
hímzőgép-gyár, Budapest,
VII., Columbus-utca 28.14
emelet. 2662

**Urasági
butorokat,
szőnyegeket,
csillárokat**
és legteljesebb berendezé-
seket (gyárakat és üzle-
teket is) veszök és eladók.
Nagy Zsigmond
VI., Lázár-utca 3.
(a Váci-körút mellett).

Gyönyörű választék a leg-
finomabb modern és
stilszerű matt és fényezett
mahagioni plisander vagy
másfajta háló, ebéd-, uri
szoba és szalonbutorokban.
Bőzhálósobák, bürgermú-
rák és kárpitosfélékben
Perza, smyrna és más sző-
nyegeken és függönyökben,
modern bronzcsillárokon
gáz, villamos stb.-hez. 26597

Pénzkölesön
házakra, telkekre, földbir-
tokokra első, második és
harmadik bekebelezésre is,
személyhitel
katonatisztek, hivatalnokok
kereskedők, iparosok, taní-
tók részére esetleg kezes
nélkül is gyorsan, olcsón
közvetit 500
Kreditor bankiroda
Budapest, VII., Dohány-utca
64. (Válaszbélyeg)

BUTOROK

háló-, ebéd-, szalonbe-
rendezések, továbbá uri-
szoba, iroda berendezések
réz- és mahagioni butorok,
szőnyegek és függönyök
falódi angol bürgermúrák
eladása és vétela.

Wechsler Károlyné
VII., Király-utca 23. szám
I. emelet 265
Eszinözy-utca sarok.

LEGUJABB
A férj,
feleség s
a gyermek
jogviszonyai
Családjogi tanulmányok.
Irta
Dr. VIRÁGH GYULA
Ára 2 kor. 40 fill.
Kapható a kiadó Athen-
naum iradalmi és nyom-
dai részvénytársulatnál
Budapest, VII., Rákóczi-
ut 54. és minden hazai
= könyvkereskedésben =

Pénzkölesönök
megszerzésére legjobban
ajánlható Barabásy Lajos
kölesönkivitel cég Buda-
pesten Bottenbiller-utca 4.
(Válaszbélyeg). Közveti
tisztviselői személy és
tárca hitelt, állami, közigaz-
gatási és magán tisztvi-
selőnek, kereskedők és ön-
álló iparosoknak előlegeket
érlékpapírokra, betáblá-
zásra II. III.-ik helyre és
nyugdíjakra valamint
lakbérkölesönöket, továbbá
zálogcédulákra is stb.

Gőzcséplőgépek
1000 mobilok, szalmaka-
zalók, benzínmotorok, hasz-
nált, gyárilag javított álla-
potban, részletfizetésre
kaphatók. Cserelzettek költ-
tetnek. Seifried Hugó, Bu-
dapest, Katona József-utca
17. szám. 25983

Bőrszékikar

Bőrszékikar és bőrfaragás.

KENDI ANTAL
Budapest, IV., Károly-utca 2
az evangélikus iskolaépít-
letben. Nagy raktár valódi
bőrszékék és karosszék-
ben, jóval olcsóbb árban,
mint eddig.
Használt székek átalkatása
bőrszékékre olcsó árakban.
Legolcsóbb bőrbutorok és
állványok.

3 szó...

Egyenruha
Tiller
Budapest.

Urasági butor
Eladók és veszek; maha-
gioni hálósobákat, ebéd-
lőket, szalonokat, rézbu-
torokat, zongorákat, perzsa
és szmirna szőnyegeket,
függönyöket, üveg- és
bronzcsillárokat, petro-
leum-lámpákat, bronzszob-
rokat, olasz faragványokat,
képeket, olajfestményeket,
teljes lakberendezéseket,
üzlet berendezéseket.

Nagy és Fia

Állandó nagy lakberendezési
kiállítás!
IV., Semmelweis-(Ujvilág-)
utca 21., kapubejárati. Az
egész házban. Telefon
17-77.
Fiókület nincs n.
26618